

2

Auf
II

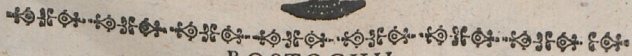
DE
INCESTU
IN
LINEA RECTA,
ADVERSUS
NOVATURIENTIUM
OFFENDICULA

Sub Auspiciis Divinis

ET
CONSENSU SUMME REV. THEOL. FACULTATIS,
sobrie ac pie
ratiocinatur

JOHANNES JOACHIM
WEIDENERUS,

S. S. THEOL. D. EJUSDEMQUE P. P. O. FACULTATIS SUÆ
SENIOR ET AD DIV. MARIE PASTOR.

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI SCHWIGEROVII, Ampliff. Senatus Tipogr.

DE
INCESTU
IN
LINEA RECTA
NOVA TURBENTIA
OPRINDICIA
CONSESSORIE REY TRIBOL FACULTATIS
SÖBIE AC DIE
JOHANNES IOACHIM
WEIDENERUS
D. THEM REIPUBLICAE S. FACULTATIS
SÖBIE ET AD D. M. REIPUBLICAE

JOHANNES IOACHIM
SÖBIE
D. THEM REIPUBLICAE S. FACULTATIS
SÖBIE ET AD D. M. REIPUBLICAE

* * * * *

Prospectus Dissertationis

Praefationem. LIBERTINISMI
periculosa divergia, qua
INCESTUM, quam etiam
molestius id fiat, sincerissi-
mè tamen ac strenue sunt in-
tercipienda.

Traëtionis hinc

§ I. INCESTUS exhibet defini-
tionem.

§ II. Propositum sistit agendi
de incestu in linea recta.

§ III. Hunc in finem, ex EU-
SEBIO & aliis doçet, quod

conjugia parentum cum liberis
obtinuerint apud.

PERSAS; Nec non

§ IV. Inter GRÆCOS, ubi
PHOENIX, ÆGYPIUS, OE-
DIPUS & PERIANDER hoc
scelus designarunt.

§ V. Præcipue vero MYRRHA,
quæ referente OVIDIO,
Patrem ardens, id facinus
horruit patrandum;

§ VI. Momentum sceleris ag-
novit & mente territa ac tremu-

X 2

- lis artibus aggressa est idisum;*
- §. VII. *Poenas & promeritas luit.*
- §. VIII. Hac occasione HELMONTIUM ac BOEHMIUM arguit, qui *cobitationem Protoplastorum habuerunt STUPRUM*, propter rationes *fanaticas*, quas exhibere incipit, &
- §. IX. X. XI. *continuat, ac submissa origine ac incremento hujus absurditatis, vel solum recitando refutat, accitis tamen IIS, qui omnium solidissime has nœnias sustulerunt. Dehinc vero.*
- §. XII. MYRRHÆ, quæ non fuit CHAMI conjux, fabulam ex NATALI COMITE illustrat, & CHAMUM, a DN. von der *ZURDELT* incestus accusatum; sed &
- §. XIII. a CALVOERIO & pluribus *vindicatum* sistit.
- §. XIV. LOTHUM interea hujus criminis *reum* agit, &
- §. XV. RUBENEM, *ineptias* Is-
- daorum* abigendo, circellum *Piska* tutando, a causa flagitii hujus non absolvit. Postea
- §. XVI. KORACHUM a scelere tali, adversus *Judaos* liberat, eorundemque horridas *doctrinas antiscripturarias* arguit; THAMAREM vero propter hoc teterrimum delictum, nec minus ABSOLOMUM ac alios, cum *incestuoso Corinthio* corripit.
- §. XVII. porro incestum SEMIRAMIDIS, XERXIS, ARTAXERXIS II, DARIÏ, OCHI, PTOLOMÆI *Philometoris*, & ANTIOCHI *Soteris* recenset. Tunc vero
- §. XVIII. ex *Grecis* adhuc meminit ALCINOÏ & ARTE, DIODOTI & *fratris filia*. Atque sic inter ROMANOS adducit incidenter ex *Sec. I.* post Christum natum, CLAUDIUM TIBERIUM, qui AGRIPPINAM *fratris filiam* duxit, in *Scandalum Georis, R.* Nec minus.
- §. XIX. FLAVIUM DOMITIANUM

§. XX. & ex *Sec. III.* CARACALLAM, ut tamen eximat HELIOGABALUM, eo quod in thorum adsciverit *Virginem Vespalem*, incestus æque non accusandum, ac LUTHERUM ipsum.

§. XXI. His absolutis INCESTUM adversus *Jus Naturæ* prævaricari docet, quia id agnoverint GENTILES & quidem privatim PHOENIX e. c. apud HOMERUM, & PLATO

§. XXII. CICERO & PLUTARCHUS; (*Qua occasione simul demonstratur, quod PERSÆ non semper fuerint incestuosi.*) VIRGILIUS & CLAUDIUS ipse.

§. XXIII. Quia ulterius *Legibus publicis* huic sceleri præcaverunt iidem, quorum referri debet *Lex JULII PAULI*, quæ contra GOTHOFREDUM defenditur, in subsidium advocato GROTI.

§. XXIV. Alia itidem *Lex PAULI* & tertia CAJII, quam SCÆVOLA & *Institutiones*

illustrarunt. Quæ quidē testimonia, adversus malitiosos homines bene adhiberi, deciduntur ex STOLTERFOTO.

§. XXV. Nec id fuit satis *Genilibus*, nam & in *Linea collateralis* incestum agnoverunt & contra talem decedit CAJUS, PAULUS, ULPIANUS, PAPINIANUS, & forte adhuc alii.

§. XXVI. Quamvis & de *Fratris filia* ad tempus nil prohibuerint, postea tamen & hoc scelus est impugnatum & publicis legibus eliminatum ac sollenniori omnimodo abolitum.

§. XXVII. Hoc tamen INCESTUS immane & detestatissimum scelus, proh ! inter CHRISTIANOS *defensores* habet & abs Illustrissimo BARONE ac Dn. de WOLFFENBUTEL, in *Academia Ienensi* publice defensum adversus nubem testium, qui *incestum in linea recta* JURINATURÆ adversum agnoverunt.

§. XXIX.

§. XXIIII. Modo, quod Ill.
§. DN. THOMASIVS eundem
non JURI NATURÆ, sed
LEGI REVELATÆ contra-
rari, sit opinatus; quæ qui-
dem ipsius opinatio in pe-
jora omnia ruerit,

XXIX. Hinc ergo argumen-
ta fuerunt nobis exquiren-
da & de horum indole quid
tuum ac licitum sit, perhibe-
tur. Sic vero.

§. XXX. Argumentum pri-
mum, Quia ipsis affectibus
instita est incestus hujus fuga; ex-
plicatur ex GROTIUS, BEC-
MANNUS, BOECLERO,
KULPISIO & HOCH-
STETTERO, cum & DN.
THOMASIVS receperit se,
hoc argumentum impugna-
tur, ad Ill. DN. PUFEN-
DORFIUM & GROTIUM,
ex KULPISIO & HERTIO,
ipsa oculari inspectione, contrari-
um probatur.

§. XXXI. Argumentum secun-
dum, Quia status nostri emen-
dario, non per retrocessionem
ad stemmā, sed per diffusas
affinitates & latius sparsas ami-

nitias feliciter efficitur; ex AU-
GUSTINO illustratur.

§. XXXII. Et cum GROTIUS
ex minus aut magis utili op-
positionem formaverit; cla-
rius docetur, quomodo in-
ter utilia ac inutilia sit ver-
fandum?

§. XXXIII. Argumentum ter-
tium, Quia in conjugio ince-
stuofo magna sit ætatis disparitas;
quod post GROTIUM, PU-
FENDORFIUS & THO-
MASIVS spernunt, vindica-
tur & ex HOHEISELIO
absolvitur.

§. XXXIV. Argumentum quar-
tum, Quia diversa nomina a-
micorum horride confunduntur;
ex GROTIUS, BECMANNUS,
PUFENDORFIO, SAN-
NAZARIO & BERCKEN-
MEIERO confirmatur, &
contra DN. THOMASIVM
ex SOPHOCLE vindica-
tur.

§. XXXV. Argumentum quin-
tum, Quia communio sangui-
nis in incestuosis congressibus re-
peritur detestabilis; rationibus
suis

- fuis instruitur & ex DN. J. C. LANGII testimonio afferitur contra DN. THOMASIIUM, quod & communio sanguinis naturalis, moralem apud homines effectum producere possit, demonstratur.
- §. XXXVI. Argumentum *sex-ium*, Quia *adversus reverentiam, parentibus prestandam, pugnat*; ex nomine parentum honorario, quo DII dicti sunt *Gentilibus*, & ex ipsa *rei natura*, teste GROTIUS, illustratur. atque
- §. XXXVII. *Illustris DN. THOMASII* oppositio refellitur. Peculiariter &
- §. XXXIIX. docet, quod *Parentes se hoc privilegio & caractere abdicare non possint.*
- §. XXXIX. Argumentum *septimum*, Quia *ipse pudor, verecundia & horror concubitus hunc aversabilem designent*; ex PLATONE & PUFENDORFIO Commentarium habet.
- §. XL Oppositio etiam *Thomasiana generalis*, quod Jus Naturæ
- concupiscentiam ignoret*; ex SENECA ac GÜNTHERO refutatur
- §. XLI. *specialis* itidem illa, de pudore a reverentia non separanda, eliditur per descriptionem *genuinam pudoris.*
- §. XLII. Postque ea consensus D. BUDDEI & TITII submittitur. Præcipue vero.
- §. XLIII. Illi *exceptioni* obviamitur, quod *puta, incestus in linea recta non sit materia Legis Naturæ*: Quia nempe Sacer Codex etiam doceat, *qua sunt Juris N. & complementum doctrinale* ipsis addat; Quod quidem
- §. XLIV. illustratur per simile *domus reparande*;
- §. XLV. Per *modum demonstrandi ea, quæ sunt Juris N.*
- §. XLVI. Per Ipsius Juris Naturæ internam & essentialem constitutionem.
- §. XLVII. Per *felicissimam denique praxin.*
- §. XLIIX. excidit numeranti.
- §. XLIX.

- §. XLIX. Ordine sic Gerhardiano, monstratur, quod Sacer codex *incestum vetaverit Lev. XIII. 6. generali lege.* Ubi (a) disquiritur: Num sit legis *positiva universalis*; num vero *ipsius Juris Natura*? &
- §. L. ac LI (b) ampliori modo explicatur.
- §. LII. Respondetur itidem *III.* DN. LYNCKERO, Qui *proxime ex una eademque carne propagatos solum intelligere voluit*; Quod (1) *contrarium* in ipso hoc capite appareat & (2) nostris accedat partibus CHEMNIZIUS.
- §. LIII. (3) Locus Lev. XXI. 1. 2. *nil contra nos adferat*; sparsio hic pio monito, de *audiendis Theologis, & Schemate Nov. Antiquorum.*
- §. LIV. (4) Textus & authenticus *pro nobis certet*, velut id
- testimonio & argumentis clarum.*
- §. LV. Tum vero docetur porro, quod *incestum veruerit sacer Codex Lev. XIII. 7. specialiter inter PARENTES & LIBEROS*; quem in finem adducuntur elicita argumenta DN. D. KLAUSINGII, adversus HOIERUM, In quo etiam
- §. LVI. continuatur &
- §. LVII. causa nostra adversus DN. THOMASII absolvitur.
- §. LIIX. De reliquis *ascendentibus & descendentibus* agitur.
- §. LIX. Submissoque testimonio & consensu, S. Rev. DN. D. FABRICII, &
- §. LX. pleniori adhuc rationatione *III.* DN. de ROHR *Disputatio* absolvitur.

Prefa-

PRÆFAMEN.

Væ de Seculo majoris Revelationis hæctenus disputata sunt aduersus fanaticos; Quæque de problemate: *Num mundus hodie peior an melior sit?* disceptantur; eadem omnia neque *FANATICIS* neque *INDIFFERENTISTIS* profunt, quibus potius *vididius* opponuntur argumenta, ne ad *Enthusiasmum* aut *Atheismum* præcipitiua & in perniciem inevitabilem dilabantur: Modo non *Libertinismus* adeo firmasset alicubi locorum altas & virulentas radices, ut neglectis *Philosophie* & *Scriptura* genuinis dogmatibus, ad *curiosa, insolita, & alia plane monstrosa* deveniatur prius, in iisque singulare ac gloriosum quid aucupentur multi, quam ut necessariis & vere utilibus defungi velint. Hinc ergo omnes, qui veritatem callent & ferales ac noxias hypothesen indagare ac excutere noverunt, non facile gloriosius laborabunt, quam si nuditatem errorum develaverint, eosdemque detestatos & repudiandos, graviter significaverint, ut habeant deceptores, cujus pudeat, & decepti, a quo abstrahantur. Multo jure huc trahi potest ac debet caput illud: *De incestu & incestuosis nuptiis*. Si namque in quopiam casu, secundum aurea Juris Naturæ præcepta & divinissima sancti Codicis dogmata decidendum fuisset, tunc summa certe necessitate, eo quod in his sobriis curis obviam itur facinori, ad quod vel ipsi saniores Ethnici, velut detestatum ac horridum stupuerunt, omniumque tenacissime advigilandum est

A

divinæ

divinæ veritati, quam DEus, quod ad hanc causam adinet, ipsis Gentilibus, secundum regulas Juris Naturæ relictam voluit, & ipsa revelatione Sanctissimi Codicis ita quidem corroboravit ac confirmavit, ut, si qui non capiant argumenta, eosdem perudes & stupidos habere, si vero præfæcte adhuc aliqui, & sollicitius quidem moniti, capere eadem ac se submittere nolint, eosdem frivolos, imo spurcitiei nefandæ protectores declarare debeat, qui DEum timet & pietati genuinæ operam suam navat. Dolendum id interea genus est fâtorum, quo suspèctissimis etiam hypothèsibus obstetricantur ditiores multi, aut suum prolaturi errorem, aut propagaturi eosdem, tam lucri, quam Libertinissimi gratiâ; Quod vero in contrarium propitia veritate contendit, id velut negligitur his, qui solidioribus advesfieri recusant studiis, (quot siquidem forte reperies, qui genuina Juris Naturæ principia callent, aut studere in eadem cupiunt!) ita obstinatis adversariis ceu absonum, & despiciatui habendum traducitur, quin & typi rarius favent & ne prolixius instituatur discussio, prima Dnn. Bibliopolarum ora clamant. Eleganter suo tempore *Famianus STRADA* typorum corripuit abusum, *Prolysonum Academ. Libr. III. Praefatione l. p. m. 379. f.* Crescit, inquit, indies magis magisque numerus eorum, qui rostra opera in voluminibus edendis abutuntur. Id vitio potissimum sit vestri generis hominum, qui que noctu somniant, hæc mane lucem videre illico gestiunt, occasioneque *Iliadum* & *Æneidum* undique venantur. Nullus hodie moralium aut nascitur, aut moritur, aut praliatur, aut rusticatur, aut abire peregre, aut redit, aut nubit, aut est, aut non est, nam etiam mortuo isti canunt, cui non illi extemplo cendant *Epicedia*, *Genebliaca*, *Protreptica*, *Panegyrica*, *Epithalamia*, *Vaticinia*, *Propemtica*, *Soteria*, *Paranetica*, *Nanias*, *nugas*. Nulla est intemperantior hominum natio, nulla adversum nos contumacior: Siquid in versu, quod non rarenter accidit, illis excidit, continuo in nos, pro ea, quam sibi sumunt menticendi licentia, confertur abunde culpa. Malum serpit quotidie latius: Nos onere opprimimur, nullo (quod caput est) opere pretio. Edita enim horum pleraque vix in manus hominum veniunt, cum aut explosi jam antea nomen Scriptoris, aut prodigiosi vestibulum operis, statim Lectores absterret; Nosque raro deinceps

deinceps emptore, ad apinas & negas, ne triebolo quidem venales qua-
 quo possumus modo distrabendas, cogimur male properata volumina
 alio transferre, ac scombris involucra & tunicas dare, aut in visum
 deferre

vendentem thus & odores

Et piper & quicquid chartis amicitur ineptis. &c. &c.

Non indignamur ad calumnias eorum, qui hæc STRADÆ,
 ad schedas Novatvrientium applicatu affatim faciles, adversus
 Theologorum sincerissimos aliquando applicant, & effutiunt
 labores, sed tamen hi belli & fortes spiritus attendant ad va-
 ticinium PAULI, quod in nostra tempora directum sequen-
 tia docet: *Erit tempus, quando sana doctrina impatientes erunt,*
sed juxta concupiscentias proprias sibi ipsis concervabunt doctores, pru-
rientes auditu, & a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas au-
tem convertentur. 2. Tim. IV. 3. 4. Si quod de cætero est in ge-
 nium, quod jura Divina simul ac humana capere mordicus non
 detrectat, id pie obtestatum volumus, ut salutis suæ rationem ha-
 bere congruam incipiat; Reliquorum & conscientiam monitam
 ac tactam cupimus, ne animum omnino deponant, sed sobrie
 ac diligenter Scripturas ac sanam scrutentur Philosophiam,
 sermoque ipsorum sit semper cum gratia saleque conditus, ut sciant,
 quomodo oporteat ipsos unicuique respondere. Col. IV. 6. Periculum
 hujus rei causa fecimus in presenti Themate, de **INCESTU**
IN LINEA RECTA & ejusdem amicam expetimus censuram,
 qui & asperiores ferre didicimus, modo DEus noster benignis-
 simus ubivis adfit & suo nos tegat clypeo; Fiat id per vulne-
 ra JESU! Amen!

TRACTATIO.

.S. I.

DE INCESTU & incestuosis nuptiis tractaturis nobis;
 nostri nunc non ducitur fori, ut Criticorum, qua de-
 rivationem vocis, retro scrutemur labores; sive e-
 nim ad ἀνήκετος & incurabile ac deploratum vulnus,
 facinus

A 2

facinus & fatum reflectant; sive ad *νεσόν* seu acupictum spon-
 farum se receperint cingulum, quod non nisi sponso solven-
 dum; sive denique simpliciter exposuerint per incastum, de-
 finitio tamen ipsa se vindicabit sibi met. Est namque *INCES-*
TUS lascivum facinus & libidiosa cohabitatio, quæ committitur
cum iis, cum quibus alioquin illicitum, & lege tam juris Natura,
quam Revelationis vetitum est matrimonium.

S. II.

Non argumenta, & Juris Naturæ, & Bibliorum exami-
 naturi sumus, antequam tradita gentilium exhibuerimus;
 Aliquando enim Exempla ac facta multum illustrationis dant,
 unde ad regulam felicior reditus porrigitur. Hinc itaque &
primo maxime loco, De INCESTU, strictius sic dicto & in linea re-
cta ac directe descendenti patrato, antiqua gentium dideria &
Exempla, quæ quidem prostant in Scriptis Ethnicorum, in-
dagaturi sumus, ut deinde collateralis etiam spurcifici, justam
 habere rationem aliquando possimus.

S. III.

Quod itaque ad *INCESTUM* in linea descendendum recta
 adtinet, tunc generatim non inficiamur, fuisse inter gentes,
 brutas istiusmodi animas & execrabiles homunciones, qui ve-
 luti spurcitiem quamcunque, ita etiam istam, & turpitudi-
 ne sua insignem ac primariam admiserint & commiserint; Ita
 quidem *EUSEBIUS. Prep. Evang. Libr. VI. Cap. X. 275. C. ex BARDE-*
SANE fati vanitatem coarguiturus, sequentia hujus Auctoris
refert: Apud persas lex erat, qua non filias tantum aut sorores, sed
ipsas quoque matres secum matrimonio jungere licebat. Nec in ea
regione tantum, eove duntaxat in climate, incestus illas Persæ au-
spicias contrahabant; sed etiam quotquot eorum e Perside alio commi-
grarunt, quos Magnasæos vocant, iisdem flagitiis obstricti manent,
posterisque suis hereditario quasi jure leges & consuetudines easdem
relinquunt. Atque hujus nationis plurimi etiamnum, in Media, E-
gypto, Phrygia, Galatia reperiantur. Adjicit Franciscus VIGERUS,
in Notis suis: Has Persarum ἀπύρτοις plurimorum scriptorum
auctoritate damnat Brissonus, in erudito de Persis commentario.
Theodoretus l. 9. de Græcor. affectionibus p. 128. Zaradam imperiarum
legum

legum auctorem facit, quem Plato, ni fallor, Zaradram alicubi nominat. Cafarius loco cit. Chaldais & Babylonis idem scelus tribuit, μητρογαμειν αδελφοφθορειν, και ταϊς σφῶν παισιν επιμαίνουσα. Theophylus ad Autolicum. l. 3 p. 144. tom. I. Biblioth. Patr. Græcol. Epicurum & Stoicos ejusdem flagitiosos agit, επικυρος δε και αυτος, inquit, σὺν τῷ ἀθεοτητα διδασκειν, συμβαλεται και μητρασι, και αδελφοις συμμειγνυουσα, και περα των νομων των τετο κωλοντων. - Et Paulo post: προς τι εν επικυρος, και οι σταϊκοι δογματιζουσι, αδελφοποιτας, και αρρενοβασιας επιταλειουσα; εξων διδασκαλιων μεσα βιβλιοθηκας εποισαν. Similia doctissimus Tiraquellus affatim persequitur, ad leg. 7. Connubial. carptim autem ad Genial. dier. L. I. c. 2. & 24. Eadem ex CATULLO, XANTHO, CLEMENTE Alexandrino & CLEMENTE Romano illustrat DN. MAJUS. Observ. Sacrarum Libr. I. ad I. Cor. V. 1. p. 140. f. Addatur PUFENDORFFIUS. De Jure N & G. Libr. VI Cap. I. §. XV. p. 818. f.

§. IV.

Nec tamen gangræna horridi hujus facinoris inter exhibitos contineri potuit, sed & inter GRÆCOS virus suum divisit. Ita de PHOENICE, AMYNTHORIS, (qui Rex fuit Dolopum in Epyro,) filio refert HOMERUS, Iliad I. vers 450. f. quod eum pellice patris rem habuerit, sed tamen ex APOLLODORO & HYGINO rectius docet DN. BUDDEUS, Im allgemeinen Historischen Lexico, quod a Clythia pellice falso insimulatus hujus sceleris & oculis propterea a parente privatus sit, ut tamen per Centaurum Chironem Medicum sanitati ac visui restitutus, ACHILLIS Moderator extiterit, & post occupatam Trojam, PELEI, (quem Achilles patrem habuit) gratiam, Rex Dolopum extiterit. Alias ANTONINUS Liberalis, de quo recte judicat G. I. VOSSIUS. De Histor. Græc. Libr. III. p. 326. quod in collectaneis Metamorphoseon. nil habeat, quod historicum, nisi quatenus historia subest. Fabula V. refert, Ægyptium hoc scelus horrendum patravisse, inuitum tamen; & fabula XXXIV. recenset, Smyrnam cum Patre Thejanto, inscio tamen, concubuisse, illamque max penituisse, ac parras dedisse. Neque dimitti debet OEDIPUS, LAGI Thebanorum Regis & JOCASTÆ

STÆ filius, propter fatale Oraculi responsum, in montem Cytheron abjectus, ibi vero inventus & ad aulam POLYBII Regis Corinthiaci, latus ac educatus, qui cum postea Thebas rediret & Patre suo interfecto, Jocastam matrem deperiret, cognito deinde facinore, quod inscius designaverat, adeo perterritus fuit, ut Regia se abdicaret dignitate & semet ipsum oculis suis privaret, quos indignos habuit, ut solem adspicerent. Vid. DIODORUS, *Bibliotheca Libr. I.* & STATIUS, *Libr. III. Thebaidos.* Adde hoc facinus stylo ignoti Poëtae, in *Thebaidæ* & his verbis peroratum.

Quid tam inextricabile?

*Avi gener, Patrisque rivalis sui,
Frater suorum liberum & fratrum parens,
Una avia partu liberos peperit viro,
At sibi nepotes, monstra quis tanta explicet.*

Sed & notandus est PERIANDRUS, Tyrannus Corinthiorum, quem ægre septem Græciæ SAPIENTIUM ordini adscriptum vidimus, conf. DN. D. BUDDÆO. *Ethicam Periandri. §. III. s.* De hoc etenim non solum HERODOTUS. *Libro V.* retulit, quod ille cum *Melissa*, alias *LYSIDE*, & uxore sua jam defuncta coiverit; Sed & DIOGENES LAERTIUS. *de Vit. Philosoph. Libr. I.* in PERIANDRO. p. m. 61. hæc reliquit: ARISTYPPUS: in primo de antiquis deliciis libro, hæc de illo refert: Matrem ejus CRATEAM, illius amore ferventem, clam congressi solitam, illo non invito tantoque flagitio acquiescente. Quod ubi cognitum est, dolens se fuisse deprehensum, gravius jam civibus instabat.

§. V.

Præcipue vero hic etiam meminisse juvat MYRRHÆ, CINYRÆ Regis Cyprî Filix, in qua lascivus alias OVIDIUS & enormiter petulans, exemplum non tam poeseos illustris, quam ad conscientiam traducti metus & horroris, omnium, acutissime exhibuit. Ita namque MYRRHAM Patrem prociacius ardentem & sceleris intenti obscœnitate confertatam introducit. *Libr. X. Metamorphoseon: a Vers. 320.*

*Quo mente feror? Quid molior? inquit,
Dii precor & pietas, sacrataque jura parentum,*

Hob

Hoc prohibere nefas, scelerique resistite nostro;
 Si tamen hoc scelus est: Sedenim damnare negatur
 Hanc venerem pietas; coenitque animalia nullo
 Caetera delicto, nec habetur turpe juventa
 Ferre patrem tergo, Sit equo sua filia conjux,
 Quasque creavit imit pecudes caper, ipsaque cujus
 Semine concepta est, ex illo concipit ales.
 Felices quibus ista licent, humana malignas
 Cura dedit leges, & quod natura remittit,
 Invida jura negant. Gentes tamen esse feruntur,
 In quibus & nato genitrix, & nata Parenti
 Jungitur, & pietas geminato crescit amore.
 Me miseram, quod non nasci mihi contigit illic!
 Fortunaque loci lador! Quid in ista revolvor?
 Spes interdicta discedite: Dignus amari
 Ille, sed ut Pater, est. Ergo si filia magni
 Non esse Cinyrae, Cinyra concumbere possem;
 Nunc quia jam meus est, non est meus; ipsaque damus
 Est mihi proximitas: Aliena potentior essem

§. VI.

Sed fluctuantem hactenus & pessime ratiocinantem, nunc
 porro sifit semet ipsam corrigentem & secundum conscien-
 tiam suam semet accusantem, a versu 34^r.

Ire libet procul hinc, patriaeque relinquere fines,
 Dum scelus effugiam. Retinet malus ardor amantem.
 Ut praesens spectem Cinyram, tangamque loquarque.
 Osculaque admoveam, si nil conceditur ultra.
 Ultra autem sperare aliquid potes impia virgo?
 Nec quod confundas & jura, & nomina sentis?
 Tunc eris & matris pellex, & adultera Patris?
 Tunc soror nati? genitrixque vocabere fratris?
 Nec metuis sacro crinitas atque sorores,
 Quas facibus sevis oculos atque ora petentes
 Noxia corda vident? At tu, dum corpore non es
 Passa nefas, animo ne concipe: Neve parentis

Concubitus

Concubitu verito, natura pollue fœdus.

Velle puta, res ipsa verat; pius ille, memorque est Moris:
 Quamvis & sceleris non pertæsa, omnis pudoris cancellos,
 perditissima lenæ instinctu, perfregerit & facinus ipsum adire
 aulâ fuerit, videri tamen meretur, quid gentiis ille &
 spurcus in Venere homo, scripserit de accessu? Versu namque
 443. f. ita pergit:

*Infelix non toto pectore sensit
 Latitiam virgo, præsaque pectora moerent,
 Sed tamen & gaudet: Tanta est discordia mentis.
 Tempus erat, quo cuncta silent, interque Triones
 Flexerat obliquo plaustrum temone Beotes.
 Ad facinus venit illa suum, fugit aurea cœlo
 Luna, regunt nigra latitantia sœdera nubes,
 Nox caret igne suo: primus tegis Icare vultus,
 Erigo neque pio sacrata parentis amore.
 Ter pedis offensi signo est revocata: Ter omen
 Funereus bubo leihali carmine fecit.
 It tamen, & tenebra minuunt, noxque atra pudorem:
 Nutricisque manum lava tenet; altera motu
 Secum iter explorat. Thalami jam limina tangit,
 Jamque fores aperit, jam ducitur intus: At illi
 Poplite succiduo genua intremuere, fugitque,
 Et color, & sanguis animusque reliquit euntem.
 Quoque suo propior sceleri est, magis, horret & ausi
 Pœnitet: & velle non cognita posse reverti.*

§. VII.

Tandem & dirissimi sceleris adhuc tristius memorat di-
 scrimen & parentis, quem fefellerat MYRRHA incestuosa,
 iustissimam indignationem ac punitionem simul exprimit. Sic
 namque porro a vers. 469. Fatur Vates.

*Plena Patris thalamis excedit, & impia dixo
 Semina fert utero, conceptaque Crimina portat.
 Postera nox facinus geminat: Nec finis in illa est.
 Cum tandem Cinyras avidus cognoscere amantem
 Post tot concubitus illato lumine vidit.*

Et scelus, & natam, verbisque dolore retentis,
 Pendenti nitidum vagina deripit ensam.
 Myrrha fugit, tenebrisque & cœca munere noctis
 Intercepta neci est, latosque vagata per agros,
 Palmiferos Arabas, Panthæaque rura reliquit,
 Perque novem erravit redeuntis cornua luna.
 Cum tandem terra requievit fessa Sabæa,
 Vixque uteri portabat onus, cum nescia voti,
 Atque inter mortisque metus, & tædia vita,
 Est tales complexa preces: O si qua patetis
 Numina confessis, mersi; nec triste recuso
 Supplicium: Sed, ne violam vivosque superstes.
 Mortuaque extinctos, ambobus pellite regnis,
 Mutateque mihi vitamque necemque negate.
 Numen confessis aliquod patet: Ultima certe
 Vota suos habuere Deos: Nam crura loquentis
 Terra supervenit, ruptosque obliqua per ungues
 Porrigitur radix, longi firmamina trunci,
 Ossaque robur agunt, mediaque manente medulla
 Sanguis it in succos, in magnos brachia ramos,
 In parvos digiti, duratur cortice pelvis,
 Jamque gravem crescens iterum præcinxerat arbor
 Pectoraque obruerat, collumque operire parabat.
 Non tulit illa moram, venientique obviam ligno
 Subsedit, mersisque suos in cortice vultus.
 Qua quanquam amisit veteres cum corpore sensus.
 Flet tamen & tepide manant ex arbore gutte:
 Est honor & lacrymis, stillataque cortice myrrha
 Nomen herile tener nulloque tacebitur ævo.

§. VIII.

Simulac ad historiam promiscuam, hujus rei causa, ap-
 plicuimus meditationem, obvenit, quod HELMONTIUS in
 Tractatu, quem THESIN inscripsit, cohabitationem Protoplasta-
 rum STUPRUM fuisse, sit convitiatus, ut & causam hujus ca-
 lumniæ habeamus, eandem perorat BOEHMIUS, in *Mysterio*
Magno. Cap. XLIX, §. II. f. p. m. 104. f. Adam inquit, war ein
 Mann,

Mann, und auch ein Weib, und doch der keines, sondern eine Jung-
 frau, voller Keuschheit, Zucht und Reinigkeit, als das Bild Got-
 tes: Er hatte beyde Tincturen vom Feuer und Lichte in sich, in
 welcher Conjunction die eigene Liebe, als das Jungfräuliche Cen-
 trum stund, als der schöne Paradiesische Rosen-und Lust-Garten,
 darinnen er sich selber liebte: Als wie denn in der Auferstehung
 der Todten dergleichen seyn werden, wie uns Christus
Matth. XIII. 43. und XXII. 30. saget: daß wir uns weder freyen,
 noch freyen werden lassen, sondern gleich sind den Engeln Gottes.
 Ein solcher Mensch als Adam vor seiner Heva war, soll aufstehen,
 und das Paradies wieder einnehmen, und ewig besitzen, nicht ein
 Mann oder Frau, sondern wie die Schrifft saget: Sie sind Jung-
 frauen und folgen Gott und dem Lamme; Sie sind gleich den En-
 geln Gottes, aber nicht allein pur Geist als die Engel, sondern in
 himmlischen Leibern, in welchen der geistliche engelsche Leib innen woh-
 net. *Adject & S. 5. l.* Hätte ihn GOTT in das irdische, zer-
 brechliche, elende, nackte, Francke, viehische, mißselige Leben ge-
 schaffen gehabt, so hätte Er ihn nicht ins Paradies bracht: Hätte er
 die viehische Schwängerung und Fortpflanzung begehret, so hätte
 Er balde im Anfange Mann und Weib geschaffen, und wären die
 zwey Geschlechter im Verbo Fiat, in die Theilung der zwey Tinctu-
 ren gegangen, wie bey andern irdischen Creaturen. Eine jede Cre-
 atur bringet sein Kleid von Mutter-Leibe, der Mensch aber kommt
 elend, nackt und bloß in höchster Armuth und Unvermögenheit,
 und vermag nichts, und ist in seiner Ankunfft zu dieser Welt die al-
 terärmste und elendeste, verlassenste Creatur unter allen Geschlech-
 ten, der ihme gar nichts helfen kan; welches uns gnug andeutet,
 daß Er nicht in dis Elend sey von GOTT erschaffen worden, sondern in
 seiner Vollkommenheit, wie auch alle andere Creaturen, welche der
 allererste Mensch durch falsche Lust verschertzte, da ihn GOTT
 hernach in seinem Schlaf erst zum natürl. Leben, in Mann und Weib,
 nach aller irdischen Creaturen Eigenschaft im außern Fiat figuriret,
 und ihme den Madensack mit den thierischen Gliedern zur Fortpflanz-
 ung anhing, dessen sich die arme Seele noch heute schämet, daß sie
 muß eine thierische Form am Leibe tragen. Deinde §. 7. garri-
 Zwey fixe und beständige Weisen waren in Adam, als der geistli-
 che

che Leib von der Liebe Wesenheit des innern Himmels, welcher
 GOttes Tempel war; Und der äussere Leib, als der Limus der
 Erden, welcher des innern geistlichen Leibes Gehäuse und Wohn-Haus
 war, welcher in keinerley Wege nach der Eitelkeit der Erden offens-
 bare war. §. 8. vero addit: Dieselbige zweyerley Wesen, als
 das innere Himmlische und das äussere Himmlische waren in einan-
 der vermählet, und in ein Corpus gefasset, darinnen war die hoch-
 heilige Tinctur vom göttlichen Feuer und Lichte, als die grosse
 freudeneiche Liebe-Begierde, welche das Wesen anzündet, daß die
 zweyerley Wesen einander ganz inbrünstig in der Liebe-Begierde be-
 geheten und sich liebten; das innere liebete das äussere als seine Offen-
 bareung und Empfindlichkeit, und das äussere liebete das innere, als sei-
 ne grösste Süßigkeit und Freuden-Reich, seine edele Perle und aller-
 liebste Gemahlin, und waren doch nicht zwey Leiber, sondern nur ei-
 ne aus der Zeit Wesen, welche mit einander in ein ewiges vermäh-
 let waren.

§. IX.

Per horum igitur unionem, ipsam propagationem ge-
 neris humani futuram fuisse porro fingit §. 9. pergit nam-
 que: In dieser feurischen Liebe-Begierde stund die Magische
 Schwängerung und Geburth, denn die Tinctur drang durch beyde
 Essentien, durch die innere und äussere, und erweckte die Begierde;
 Und die Begierde war das Fiat, das die Liebe-Lust fassete, und in eine
 Substantz brachte: Also war die Gleichheit des Ebenbildes in
 dieser Substantz gefasset, als ein geistlich Bilde nach dem ersten.
 Gleichwie das Fiat hatte das erste Bild, als Adam gefasset und
 geformet: Also ward auch die Gleichheit aus dem ersten zur Fort-
 pflanzung gefasset, und in dieser Fassung war auch alsobalde die
 Magische Geburth, da in der Geburth der geistliche Leib äusserlich
 ward. Et ut constaret processus quare nunc Conjugium cau-
 las habeat socias & duas quidem personas, hinc Cap. XIX. §. 2.
 scribit: Wie befinden, daß das Weib sey aus Adams Essentz,
 aus Leib und Seele in Fiat gefasset und geformet worden. Et §.
 3. sic progreditur: Als Adam in seinem Hunger nach Irdigkeit
 stund, so impressete Er ihm durch seine Magische oder Magnetische
 Krafft

Kraft die Eitelkeit Böses und Gutes, in sein schönes Bilde ein, davon das himmlische Bilde von der Englischen Welt Wesen verblühet, gleich als wie man andere Materie in eine Kerzen einführer, daraus das Licht brennet und scheinet, davon es dunckel wird, und endlich gar verlüchet: Also ging es auch Adam, denn Er führte seinen Willen und Begierde von GOTT in die Selbstheit und Eitelkeit, und brach sich von GOTT abe, als von der göttlichen Harmony. Postea EVAM s. 8. describit: Eva ist das rechte Magische Kind, denn sie ist die Matrix in welcher die Liebe-Begierde in Adam stundt, als die Magische Schwängerung und Geburth: Sie war Adams Paradeißischer Rosen-Garten in eigener Liebe, darinnen er sich selber liebte, den in denn Conjunction der zwey Tincturen war die Fassung der Magischen Schwängerung oder Menschwerdung oder göttlichen Bildung der Fortpflanzung. (S. 10.) Aber Adam führte mit seiner Imagination Irtdigkeit und Eitelkeit darein, als Eigen-Willen. So verblühet das heilig Theil in dieser Matrice als Veneris Begierde, welches das Göttliche Centrum in der Menschheit war, als das geoffenbahrte liebe Wort im Bilde Gottes, darum gebahr Eva aus demselben fremden in die Matrice eingeführten Willen, zum erstenmahl einen eigenwilligen hoffärtigen Mörder; Denn Adam hatte mit seiner Imagination dieselbe Eitelkeit, so wohl auch des Teuffels-Begierde, eingeführt.

S. X.

Et hæc singula confirmat plenius s. 18. absolvens horrida sua his quidem verbis: Alhie, Als die Matrix der Gebäherin von Adam genommen war, ward das Weib in aller Gestalt mit solchen Gliedern zur Fortpflanzung geformiret, als sie noch heute ist, so wohl auch Adam. Denn zuvorhin, als Adam Mann und Weib war, durffte Er der Glieder keines, denn seine Geburt war Magisch, seine Schwängerung wäre in der Matrice schwembende, durch Imagination geschehen, denn das Verbum Fiat war in ihm offenbahr. Und an Statt der weiblichen Matrix, ward Adam der Thierische Madensack der Därmen angehänget, neben anderer Formung der innern principal Glieder zum irrdischen Leben; So wohl auch dem Weibe, an Statt des Himmlischen Limbi, ward ihre dergleichen Madensack angehänget, daß sie doch mög-

tern

ten einen Hauffen Eitelkeit einsacken können, und den Thieren gleich leben, weil Sie gar so sehr nach böse und gut listerten.

Cum itaque HELMONTIUS eandem sibi sumpserit ideam de EVA in statu integritatis, quam BOEHMIUS de ADAMO præsupposuit, expresse siquidem scribit; Quod Heva ante lapsum suas fuisset conceptura proles, non quidem ex copula carnali, ac brutiorum more, neque ex concupiscentia carnis, aut voluntate Viri, sed ex DEO, sive ex obumbratione solius Spiritus S, per modum, quo concepta est & nata humanitas, in qua & per quam regenerari oportet omnes salvandos, id est manente matris virginitate integra & utero clauso, peperisset absque dolore, fueritque Eva constituta supra virum. Hinc de conjugio lana amplius docere non potuit, & propterea, in *Tractatu*: vom dem Eingang des Gemüches in seine Natur. sic rationatus est: Denn in dem Augenblick, da der Mensch in sich selbst den Samen zu Fortpflanzung seines Geschlechtes entworfen, hat Er eben damit den Ursprung der sterblichen Seelen verursacht, darinnen das Gemüthe gleichsam eingewickelt und bedeckt wäre, damit sie den ganzen Dienst des Leibes auf sich nehme. Denn der Schöpffer hatte sich schon in der Natur verbunden, denen Saamen der Creaturen, daß so oft die Saamen der sinnlichen Dinge zum Zweck ihrer Vermehrung kämen, so wolte Er selbst als ein Vater solcher Lichter in solche Saamen gehöriger Massen mit einfließen. Hiervil denn die Schwächung der Heva immerfort bis auff das Ende der Welt in Fortpflanzung derer Nachkommen continuiren wird; so nennet man unter andern Sünden dieses billig die ursprüngliche oder Erb-Sünde, nemlich die Sünde der verachteten väterlichen Vermahnung und natürlichen Ubertretung, welche durch die fleischliche und fast viehische Zeugung eine Unreinigkeit worden ist; Dahero der Mensch, der aus dem Willen der Begierde des Fleisches gesäet ist, nothwendig den Tod in dem Fleisch der Sünden allezeit erndtet. Die Erkenntnis aber des Guten und Bösen, welche GOTT in dem ersten Verbot eingesäet hatte, hielt sich die Lust des Fleisches, das ist die heimliche verbotene Vermischung, die dem Stande der Unschuld gerade entgegen war, welcher Stand nicht in einer so viehischen Dummheit bestund.

S. XI.

Tandem post pauca hypothesin suam absolvit: Durch die Sünde hat der Mensch nicht weniger Gottes Absicht, als dessen Schluß und Befehl gebrochen, daher die menschliche Natur in ihrer Wurzel verderbet ist, weil eine andere und fast viethische Fortpflanzung erfolgt, die des ewigen Lebens in sich selbst unfähig ist. Deswegen mußte nun das Evangelium die Abtöhung der Erb-Sünde mit einschließen, wie auch aller anderen Sünden, die aus der Verderbnis herfließen. Da nun der Mensch hinführo nicht mehr aus Gott, sondern aus dem Geblüth der Geschlechter, aus dem Willen des Fleisches und des Mannes nur natürlich gebohren werden sollte: Gleichwohl aber sein Leib aus seiner eigenen Macht nicht zur vorigen Würde wieder kommen, vielweniger gar aufhören konnte: damit Er wiederumb auff's neue, und zwar anders zu seyn anfinge. Deswegen ist uns nun eine herrliche Bottschaft verkündiget worden, daß eine Tauffe gegeben sey zur Vergebung der Sünden, dadurch der Mensch aus Wasser und dem heiligen Geist also wiedergeböhren würde, damit seine Söhne als durch eine neue Gebuhret auff's neue gezeuget, und der unbedeckten Menschheit ihrer Erlösers Christi, die durch den heiligen Geist gebildet worden, theilhaftig würde. Welche neue Geburth denn die Seele in den vorigen Stand der Unschuld wiederbringet, und zugleich die Sünde ganz wegnimmt. Has haecenus & vere nugaces hypotheses plenius exhibere volumus, ut multi, qui Sanctulos istos, imo Fanaticos quoscunque palpant, tetras & ἀτηρ γραφῆς καὶ λόγος sparsas nœnias metuere ac stupere occipiant; Non etenim ex Sancto Codice, Norma illa unica ac consummatissima credendorum, hæc de conjugio Protoplastarum & omni nostro, hausta sunt, sed ex Manichæismo ac Platonismo ejuscemodi errores subleste propagati sunt, donec inter Marcionitas, Priscillianistas, Tatianos & Encratitas atque porro inter Weigelianos & fanaticos, tam crassiores, quam subtiliores, umbras denuo acceperunt & perfidatamina; In quo quidem omni nec ad BURIGNONIAM, nec ad POIRETUM, nec ad squalidum ARNOLDUM, aut infelicem DIPPELIUM, quis tuto recipere se poterit, qui veritatem revelatam non prodere mavult quam tueri: Pal-

mas

mas potius dabunt Ipsi Veritati Revelata religiosiores quicunque & venerabuntur operas Doctorum, qui jugulum decernere his ineptiis non adeo moliti aut conati sunt, quam sollicitius & solidissime fategerunt. Manent siquidem propter hæc in benedictione nomina LUTHERI, GERHARDI, OSIANDRI, MAYERI, PFEIFFERI, SCHELGUIGII, FECHTII, COLBERGII, JÆGERI, BUCHERI, CYPRIANI, NEUMANNI, LOESCHERI, SCHROERI, KRAKEVIZII, CHLADENII, ÆPINI, LUDOVICI & innumerorum.

§ XII.

Sed ut redeamus ad cœpta, dum indagare incestuosos intendimus, id tamen reperire non potuimus, cur aliqui MYRRHAM superius memoratam, CHAMI maledicti conjugem habere voluerint? Potius ex NATALI COMITE. *Mytholog. Libr. V. p. m. 532.* adhuc adjicio sequentia: *Fabulati sunt matrem Adonidis in arborem ob pudorem. converti optasse, quia quod concubisset cum Patre, hominum conspectum devitare cuperet, quod ad muliebrem cupiditatem pertinet, nam hominum fabulas magis ad mores, Deorum ad physicas rationes spectare diximus, hoc autem que sit flagitiorum & libidinum conscientia declarat, quantopereque vel metu vel pudore anteaictorum scelerum scelerati, conscientiaque exagitantur: Et qualia sint mortalium vota, cum quod parum hominum a Diis impetrare contendimus, nam qui votorum compotes facti fuerunt aliquando, tum demum intelligunt, quam absurda, vel turpissima, vel damnoſa, vel iniqua cupierint! que antequam consequerentur, se infelices & miseros exclamabant. Quam vere interim Chami conjugum non arsit incestuose parentem suum, tam curate examinanda est hypothesis Celebratissimi DN **von der Hardten**/ Is ergo in Rabbinicis & hæbræa literatura versatissimus Vir, venit in sententiam istam, ac si Chamus viderit nuditatem Patris, hoc est, *vim thoro Patrio intulerit, matre aut noverca violata.* Argumento usus est, ut hanc hypothesin palliaret, quia *Levit. XIII. 6. revelare nuditatem idem sit ac concumbere & cohabitare cum quapiam ibidemque versu 7. f. nuditas Patris, matris, fratris, hoc sensu accipiatur, id quod ex Levitic. XX.**

v. 11, 1, plenius confirmate voluit. Vid. Ejusdem *Ephemerides Philologica. Discursu 11. p. 47. f.*

§. XIII.

Huic speciosius exornatæ opinioni se opposuit DN. C. CALVOERIUS, *Superintendens Zellerfeldensis*, & in *Gloria Mosis p. 246. f.* probavit, quod *videre nuditatem Patris* non sit idem ac *revelare nuditatem Patris* & quod inter *retegere seipsum* & *retegere nuditatem alterius*, magna sit differentia, id quod ex locis Exod. XX 23. 2. Sam. VI. 20. & ex opposito, dum fratres *texerunt* Patrem, qui se propria culpa *retexerat*, Gen. IX. 23. abunde confirmat. Deinde Textui Sacro tenacius inhæret: Et vidit *nuditatem Patris*, adjiciens vocabulum ערוה non semper denotare nuditatem *alienam*, sive *aliam ab eo*, *cujus nuditas dicitur*, quo quidem modo in ipsis MOSIS verbis Lev. XIII. nuditas matris, uxoris, Patris, Sororis, neptis, filii, uxoris Patris, fororis Patris, fororis matris, uxoris patris, nurus, uxoris fratris, fororis uxoris, foemina menstruatæ &c, quarum nuditatem *retegere* prohibemur, non sit nuditas *alia*, aut carnis propinquæ, sed sit *illarum ipsarum* nuditas, quas tangere vetamur; adjiciens Lev. XX. 17. Cum & DN. V. D. HARDT se receperat ad locum Lev. XX. 17. ubi plenam phrasin, *videre nuditatem*, invenerit; Tunc DN. CALVOER judiciosissime monstrat, quam horride hæc cohæreant, ita si quidem paraphrasin format p. 249. Is qui accipiens fororem suam *viderit nuditatem ejus*, h. e. *thorum ejus violaverit, mari- ritium ejus irreligiose attingendo*; Aut vicissim illa viderit nuditatem fratris, h. e. *thorum fratris corruperit, illicite cum uxore ejus confuescendo*, probrum esto; Eoque manifestum esse docet, Mosen hic prohibere *consuetudinem irreligiosam fratrum ac fororum aut etiam eorundem conjugia*. Post ea Textum sacrum accurate vindicat, & momenta ejusdem tam terse ac graviter enucleat, ut incestum Chami cum noverca ratum, habere non potuerimus, qui alias in generatione Canaanis horridum quid diu præsumpsimus, quod tamen cum in Bibliis non sit expressum, tacere nos oportuit. Conferri alias post CALOVIVM, BURMANNUM, CLERICUM, GRU-
NEBER-

NEBERGIUM, MAJUM, legi alias meretur M. OLEARI *Dis-*
sertatio: de Chamæ maledictæ. Anno 1707. M. Aprili habita.

§. XIV.

Ebrietatis inhonestum & dedecorosum vitium, veluti
 NOACHUM abripuit, ut semet retegeret & turpitudinem
 suam viderit scurra ac irrisor Chamus; ita ad majus & dete-
 statissimum incestus crimen illexit & rapuit LOTUM, inebri-
 atus etenim eo insaniam delapsus est, ut *primogenita* cubuerit
 cum ipso, & facinus istud imitata sit *minor*. Gen. XIX 31. s.
 & quod dolorosum est, in tetro hoc lasciviam capite non *confu-*
deravit, quid egerit aut egisset? atque sic sine vera ac seriâ
 criminis agnitione, non modo una, sed & iterata vice deli-
 quit. Sic enim sumitur in re gravi vox פֶּן, quem in finem
 conferatur Ps. XC. 11. & Cohel. III. 21. Itaque feliciter ac sine
 ullo dubio & clarissima e litera reprimatur, quicquid in hunc
 Textum a petulantibus Scripturæ fugillatoribus dici solet ac ob-
 jici, patetque ex eo etiam luculentius, enormitas vitii hujus,
 de LOTO addere, nec mentionem ejus, vel vitæ ulterioris,
 vel mortis facere voluerit, quandoquidem inimicis DEI bla-
 sphemiam anfa, hoc modo, suppeditata ab ipso fuerat, id quod
 DEus quam gravissime ferre solet. Vid. Magnus Exegeta &
 Desideratissimus omnibus DN. D. GRUNEBERGIUS in Dispu-
 tatione Theologica: *De Peccatis Heroum fidei eminentibus.*
 §. XXIV. p. 46. Nec opus est propter ebrietatem LOTI, ut statua-
 mus, quod non fuerit *aperius incestus*, sed tamen horrenda
 scortatio. Vid. FRANC. DORNAU. in den 30. Gewissent-Gra-
 gen auff den Beyschlaff Loths, non enim existimandum est,
 Lotum usque adeo a filiabus inebriatum esse, ut quid ageret
 prorsus nesciret, quomodo ad venerem ineptus factus esset;
 sed sic consiliis initis furiosæ fornicariæ, senem potu incende-
 runt, ut hilarior factus ad venerem esset propensior, & cum
 forte alias more Orientalium, aquam biberet, aut vinum aqua-
 dilutum & paucum, nunc ei merum ac temetum fortius lar-
 giter propinant, ut insanire cum istis inciperet. Conf. CLERI-
 CUS. ad loc. cit.

C

§. XV.

§. XV.

Nec modo Parentis, sed & Filii incestum recensuit Scriptura. Factum, siquidem, est, cum habitaret Israel in terra ista, (ultra turrim Eder scilicet) ut abiret Ruben, & cubaret cum Bilha, pellice Patris sui: Audivitque Israel. Gen. XXX. 22. Deridiculum hic est commentum Rabinorum, quod in omni suo fatuo nexu exhibuit ILL. DN. J. F. BREITHAAPTUS. In R. Salomonis Jarchi Commentario Hebr. in Quinque Libr. Mosi ad I. cit. p. 286, & his quidem verbis: Quoniam (Ruben) disturbaverat cubile ejus (Jacobi,) ideo imputat ei Scriptura, ac si ipse cum Bilha dormivisset; Sed cur disturbavit ac prophanavit stratum ejus? Nempe, postquam obierat Rachel, Jacobus tulit lectum suum, qui continue in Rachelis tentorio; non vero in ceteris tabernaculis positus erat, eumque collocavit in tentorio Bilha, venit (itaque) Ruben atque ultus est contumeliam matris sua, dixerat (enim:) Si soror matris mea (Lea) fuit amula matris mee, num etiam matertera mea ancilla erit amula matris mee? Quocirca turbavit (ac disjecit) thorum paternum.) Et adjecit ibidem verba Celeb. WAGENSEILII n. 38 quando scripsit: Sic Judai nebulas obducere Soli & adeo eundem penitus obfuscare conantur, dum persuadere satagunt, Rubenem nullum minus, quam illiciti concubitus peccatum, perpetrasse, scilicet tam nequam Scriptura corruptores sunt Judai, ut, quae in ea pie facta leguntur, ipsi pessime saepe calumniantur; contra vitia turpissima in virtutis eveham, prout animo illorum est collibitum. Nec audiri, qua hunc Textum debent, qui dum adjectus sit circellus Piska, cum AINSWORTHO, CLERICO & aliis apinati sunt, hic aliqua deesse; Is siquidem circellus potius judicat, Materiam esse notam, ut reprobatione non egeat, vel non sit vulganda. Vid. Fruditissimus DN. M. HERM. TARNOVIVS. in Grammatica Hebraeo-Biblica. p. 245. Non opus ergo fuisset, ut in LXX. Int. translatione adderetur; $\alpha\gamma\iota\ \pi\omicron\upsilon\mu\pi\omicron\nu\omicron\ \epsilon\Phi\acute{\alpha}\nu\eta\ \epsilon\upsilon\epsilon\alpha\tau\iota\omicron\nu\ \alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon$, quasi legerint, aut legendum in Codicis sui lacuna censuerint: וירד עי וירד בעיניו & malum fuit in oculis ejus, ut Gen. XXI. 11. Ipse siquidem Textus est satis clarus, & quam indignabunde audiverit & acceperit JACOBUS hoc scelestum facinus, id ex benedictione Gen. XLIX. 3, facile elucescit. RUBEN, namque inquit,

inquit, primogenitus JACOBI, robur ipsius & principium virtutis sue, superior honoris gradu & superior potentia cum rapiditate (seu rapide & præcipitanter ruens,) sicut aqua, (in belluinam suam libidinem) non excelluit, siquidem ascendis cubilia patris sui & indignum se fecit, (primogenitura) stratum patris ascendens. Conf. post BURMANNUM, CLERICUM, LOSCANUM, & VITRINGAM, DN. H. B. STARCKIUS, in *Notis selectis*, ad h. l. p. 62.

S. XVI.

Novum dehinc incestum efformare allaborant Judæi, cum namque Gen. XXXVI, 5. legatur: OHOLIBAMA item peperit KORACH, tunc adjicit JARCHI: *Korach iste fuit spurius ac filius exiitit Eliphasi, qui cum uxore Patris sui, nempe cum Abolibama, Esavi conjugè concubuit.* ELIPHASUM ergo incestuosum clamant, eo quod cum ABOLIBAMA patris sui ESAVI conjugè concubuerit. Certum hic est, quod ESAVUS ex Conjugè BASMAT, filia ELON Chittai, generaverit ELIPHASUM. Vid. Gen. XXVI. 34. & quod hæc BASMAT filia ELON, Cap. XXXVI. 2. dicatur ADA, conf. & versum 4. 10. 16. Quemadmodum enim tertia conjux ESAVI dicitur etiam MACHALATH Gen. XXIX. 9., cum Gen. XXXVI. 3. BASEMATH appellabatur, (quod enim binomii sæpius fuerint in utroque sexu, id omnes norunt,) ita quoque circa BASMAT, filiam ELONIS, quod & ADA dicatur, nemo facile fluctuabit Vid. post GLASSIUM, WALTHERUM & plures, DN. GRUNBERGIUS, in *tabulis Sacris Genealogicis*, tam in *Proemio & Obsevatis Genealogicis. Numero 57. seq.* quam in *ipsa Tabula tertia.* Certum est porro, quo ESAVUS cum AHOLIBAMA, filia ANÆ, filia ZIBEONIS, genuerit *Jeusch & Jaclam & KORACH.* Gen. XXXVI. 14. Certum est denique, quod filii ELIPHASI fuerint *Theman, & Omar, Zepho & Gaatham, Kenas & THIMNA*, qui Gen. XXXVI. 16. etiam KORACH dicitur, quibus tandem adjicitur 1. Par. I. 36. *Amalek*, quem Thimna pellex Eliphasi, eidem peperit Gen. XXXVI. 12. Quare ergo verpæ isti, quod in Chronicis legerant nomen THIMNA, ex Genesi resciscere non voluerunt, quod is ipse etiam CHO.

CHORAH dictus sit ? & quid tunc dubii superfuisset ? An forte ESAVUS pater, ex Aholibama filia Anæ, non potuit habere filium, quem *Chorachum* diceret, & Filius ejus Eliphafus ex sua conjuge filium, quem eodem *Chorachi* nomine insigniret ? Non disputamus rigide : Num *Commentaria Rabbinnica Theologo Christiano usui esse possint* ? & rationes quas eo direxit DN. J. H. HOTTINGERUS, in *Thesuro Philologico*, s. *Clave Scripturae*. p. 245. s. nostram quoque tesseram habent ; Interea, quam vilipendant Codicem Ipsum, id insullum simile declarat, dum Scripturam *לְכָרְךָ* corpus, Traditiones vero *לְנַשְׁמָתְךָ* seu animam insigniunt; & DN HOTTINGERUS. l. c. p. 561. non modo Authoris Libri *עֲמֻרֵי גִלְגָּד* adduxit verba, quando scripsit: *Ne existimes, legem scriptam Religionis nostra esse fundamentum, quin potius illius lex est, lex ore tradita, nam propter legem oralem initum est fœdus a DEO cum Israelitis.* Sed & pag. 562. adduxit horrida illa ex BAVA METZIA. *Qui operam dant lectioni Biblica, virtus aliqua est, aut potius nulla virtus: Qui vero operam dant deuteq̄wseu virtus seu proprietas est, propter quam accipitur premium: Gemara denique incumbere virtus est, qua nulla præstantior.* Imo tandem adjecit diabolicum lemma. *Quod in Bibliis sacris studere, aliud nihil sit, quam tempus perdere.* Eapropter ergo hujus etiam erroris & fabulæ de ELIPHASO incestuoso, ortus ac origo neminem facile latet.

§. XVI.

Deploranda ac detestabilis magis est lasciva malitia THAMARIS, cum enim JEHUDA illam uxorem acceperat primogenito suo ERO, & vero iste, malus existens in oculis Jehovah, occisus fuerat ; Tunc, cum differret Jehuda nimis matrimonium cum SCHELA promissum, THAMAR incestuoso Venere fervens, focerum suum fraudulenter illexit, *ut intraret ad illam*, Gen. XXXIIX. 18. Cujus sceleris causa B. LUTHERUS. *ad vers. 26. Tom IX. Opp. Albenb. p. 1701. b.* sequenti modo decidit. *Es wird nun gefragt, welcher unter ihnen am schwerlichsten habe gesündigt, Juda oder die Thamar? Er hat keinen Ehebruch oder Blutschande begangen, sondern schlecht Hurerey getrieben; Thamar aber ist an beyderley Sünden schuldig, darüm*

disset, & hujus juvenula amore exarsisse. Vid. Herodotus. in *Calliope*.
Libr. IX. p. m. 701. f. Quis porro non novit, *Artaxerxem II.*
 duxisse *ATOSSAM* filiam, Ocho fratri jam datam, cujus & in
 cessa consuetudine, super facinus Parentis, fructa est; Imo
 & *AMESTREM* filiam, Tiribazo desponsatam. Vid. *PLUTAR-*
CHUS. in *Artaxerxe.* p. 102. f. *DARIUM* filium *ARTAXER-*
XIS II. & successorem jam designatum, petiisse *ASPASIAM*
 parentis pellicem, quod quidem scelus incestuosum, cum hi-
 storiam *ARTAXERXIS II. Libro. X. Cap. 11.* delienseavit *JUSTINUS*,
 his verbis exhibuit: *Causa parricidii sielerior ipso parricidio*
fuit. Occiso quippe Cyro fraterno bello, Aspasiam pellicem ejus Rex
Artaxerxes in matrimonium receperat, hanc Patrem cedere sibi, sicut
Regnum, Darius postulaverat, qui pro indulgentia sua in liberos, pri-
mo facturum se dixerat; Mox poenitentia ductus, ut honeste negaret,
quod temere promiserat, solis eam Sacerdotio profecit, quo perpetua
illi ab omnibus viris pudicitia imperabatur, hinc exacerbatu Luvenis,
in jurgia, (vel ut alia Manuscripta legunt; in injuriam) primo
Patris erupit, mox facta cum fratribus conjuratione, dum Patri in-
sidias parat, deprehensus cum sociis, poenas parricidii Diis Paterna
Majestatis ultoribus dedit. Et quod PLUTARCHUS, in ARTA-
XERXE refert, novacula ipsius præcisa est gula. Non minus
flagitium intendit OCHUS, inter filios ARTAXERXIS natu
minimus, ATOSSÆ siquidem novercæ ac sorori suæ, spem
matrimonii fecit, si ipsius ope ad Regnum promoveretur, teste
PLUTARCHO in ARTAXERXE. Omnibus & notum est,
PTOLOMÆUM Philometorem matrem suam CLEOPATRAM
uxorem duxisse, Vid. Historici promiscue & post MAT-
THIAM, LANGIUS ac GRUNACK; Quibus adjeceris, ANTI-
OCHUM I. Sorem Novercam STRATONICAM arsisse & mori
quam incestum aperire maluisse, donec turpiter indulgens
Pater consensit in incestum, & SRATONICAM uxorem, a ne-
fario isto concubitu cum privigno abhorrentem, doceri jus-
ferit. Honestæ & justæ esse, quæ Regibus placeant & regno utilia esse
videantur Vid. hæc ex PLUTARCHO & APPIANO copiosius
exhibentem DN, MATTHIÆ, In Theatro Historico p. 373. f

S. XIIX.

Nunc ad Romanos peculiariter concinno tramite ducimur, dummodo B. LECTOR adhuc inter GRÆCOS, quos supra S. IV. s. p. s. f. recensuimus, meminisse voluerit incestus, inter ALCINOUM & ARETAM. Vid. HOMERUS. *Odys. vers. 60. s.*; inter DIODOTUM & filiam fratris DIGITONIS. Vid. HERODOTUS, *Lib. V. Cap. XXXIX.* & si qui forte plures istiusmodi casus profarent. Et ibi quidem seculo post Christum natum primo, CLAUDIUS TIBERIUS Imperator, AGRIPPINAM fratris GERMANICI filiam conjugemduxit, Quod scelus apud Tacitum *Annal. Libr. X. & Anno A. U. C. DCCCII. p. m. 420. s.* sic memoratur: C. Pompejo, Q. Veranio COSS: pactum inter Claudium & Agrippinam matrimonium. Jam fama, jam amore illicito firmabatur, nec dum celebrare solennia nuptiarum audebant, nullo exemplo deducta in domum patrum, fratris filia. Quin & incestum, ac si sperneretur, ne in malum publicum erumperet metuebatur. Nec ante omissa contatio, quam Vitellius suis artibus id perpetrandum sumpsit, Percontatusque Casarem, an iussis populi, an auctoritati Senatus cederet, ubi ille unum se civium & consensui imparem respondit, opperiri intra palatium jubet, ipse curiam ingreditur, summamque Reip. agi obtestans, veniam dicendi ante alios exposcit, oriturque: gravissimos principis labores, quis orbem terra capeisset, egere adminiculis, ut domestica cura vacuus, in commune consulat. Quod porro honestius censoria mentis levamen, quam assumere conjugem prosperis dubiisque sociam? Cui cogitationes inimicas, cui parvos liberos tradat, non luxui aut voluptatibus assuefactus, sed qui prima ab juvenia legibus optemperavisset. Postquam hac favorabili oratione premisi, multaque patrum assensu sequi sequebatur, capto rursus initio, quando maritandum principem curio suaderent, diligi oportere faminam nobilitate, puerperis, sancti- monia insignem. Nec diu inquirendum, quin Agrippina claritudine generis anteiret, datum ab ea fecunditatis experimentum, & con- gruerent artes honestas. Id vero egregium, quod pro visu DEUM vidua jungeretur principi, sua tantum matrimonium experto: Audivisse a pa- rentibus, vidisse ipsos, arripere conjuges ad libita Cesarum; procul id a presenti modestia: Statueretur imo documentum, quo uxorem impera- tor

eor acciperet. At enim nova nobis in fratrum filias conjugia, sed aliis gentibus sollennia, nec ulla lege prohibita. Et sobrinarum diu ignorata, tempore addito percerebruisse, morem accommodari prout conducat, & fore hoc quoque in his, qua mox usurpentur. Elaud defuero qui certatim, si contaretur Caesar, vi auctros testificantes erumperent curia. Conglobatur promiscua multitudo, populumque R. eadem rogare clamat. Nec Claudius ultra expectato, obvium apud forum prabet se gratantibus. Senatunq; ingressus decretum postulat, quo iuste inter patruos fratrumq; filias nuptia etiam impostervum staturerentur. Nequo tamen repertus est, nisi unus talis matrimonii cupitor, Tallecius Severus eques Romanus, quem plerique Agrippina gratia impulsus ferebant. Conf. SÜETONIUS. in Vita Claudii. c. 26. & Dio Cassius. Libro XX. p. m. 686. ubi id simul est notandum, quod SÜETONIUS post unum Taciti sectatorem exhibuerit adhuc alium scelesti hujus incestus æmulum, ita namque in Claudio V. cap. XXVI. scribit: Non reperti sunt, qui sequerentur exemplum, excepto libertino quodam, & altero primpilari cujus officium nuptiarum & ipse cum Agrippina celebravit. Cui & hoc subijci ut alii, quod non diu postea Nerva Cocceus legem tulerit. Praefertim nequis neptem in uxorem duceret. Vid. Dio Cassius. Hist. Rom. Libr. LXIIX. p. 770. Imo non avertere potuit censuram Senecæ Tragædi, quin scriberet isipse, in Octavia.

Genitamquem fratris conjugem captus sibi
(alii legunt. captam sibi)

Toris nefandis flebili junxit face.

§. XIX.

Hunc secutus est in scelere Flavius Domitianus, & illud ipsum sequenti perorat modo SÜETONIUS. in Vita hujus Imperatoris. Cap. XXII. Libidinis nimia, assiduitatem concubitus velut exercitationis genus, Clinopalen vocabat. Eratque fama, quasi concubinas ipse divelleret, nataretque inter vulgarissimas meretrices. Fratris filiam adhuc virginem oblatam in matrimonium sibi, cum devictus Domitia nuptiis pertinacissime recusasset, non multo post alii collocatam, ultro corrupt, & quidem vivo etiam cum Tito: Mox patre ac viro orbatam, ardentissime palamque dilexit: Ut etiam causa mortis extiterit, coactus

coacta conceptum a se abigere. *Aurelius Victor* in *Hist. Augusta Epitome* & *vita hujus Imperatoris* causam hanc alii & quidem his circumstantiis delineavit: *Furens*, inquit, *libidine*: Cujus *fedum exercitium*, *gracorum lingua* *αδωρεαδην* vocabat. Hinc percontanti cui-dam, quisquam ne in palatio esset? responsum est: ne musca quidem. His ejus *sevitii*, ac maxime *injuria verborum*, qua se *scortum* vocari dolebat, *accensus Antonius*, curans *Germaniam superiorem*, imperium corripuit. Quo per *Norbanum Appium acie strato*, *Domitianus* longe *retrior*, in omne *hominum genus*, etiam in *suos*, *ferarum more* grassabatur. Igitur metu *crudelitatis*, & *conscientia sua* *conjurare* plerique *impulsoribus Parthenio procurante cubiculum*, & *Stephano*, & *tum ob fraudem intercepte pecunia supplicium suspectante Claudiano*, *adscitia* etiam in *consilium Tyranni uxore Domitia*, ob *amorem Paridis histri-onis a principe cruciatus* *formidant*. *Domitianum multis vulneribus confodiunt*. *Singulare tunc temporis Tyrannidis obtinuit exemplum & exercitium, DOMITIANUS enim, quem GESSELIUS. Historia sacra & Ecclesiastica. p. 122. omnium fere principum veterimum Insignivit, adeo grassatus est, ut scribere potuerit Tacitus: in praefatione ad Vitam Agricole: Legimus cum Aruleno Rustico Patrus Thraxea, Herennio Senecioni Priscus Helvidius laudari essent, capitale fuisse: Neque in ipsos modo authores, sed in liberos quoque eorum sevitum, delegato Trium Viris ministerio, in monumenta clarissimorum ingeniorum in Comitio ac foro urerentur. Scilicet illo igne vocem Po. Ro. & libertatem senatus, & conscientiam generis humani aboleri arbitrabantur, expulsis insuper sapientia professoribus, atque omni bona arte in exsilium acta, ne quid usquam honestum occurreret. Dedimus profecto grande patientia documentum & sicut veteris aras vidit, quid ultimum in libertate esset, ita nos quid in servitute, adempto per inquisitiones & loquendi audiendique commercio. Memoriam quoque ipsam cum voce perdidissemus, si tam in nostra potestate esset oblivisci, quam tacere. Conf. quae sub finem Vitae Agricola, adhuc adjecit TACITUS.*

§ XX.

Seculo post Christum natum tertio, ANTONINUS BASSIANUS CARACALLA, novercam JULIAM nefario incestu sibi junxit, & facinus hoc terro exhibuit filio AELIUS SPARTI-

D

TIA.

TIANUS, in *Vita CARACALLÆ*: Interest scire, inquit, quemadmodum novercam suam Juliam uxorem duxisse dicatur. Quæ quum esset pulcherrima & quum per negligentiam se maxima corporis parte nudasset, dixissetque Antoninus, Vellem, si liceret: Respondisse ferunt, si liber licet. An nescis te Imperatorem esse; & leges dare non accipere? Quo audito furor inconditus ad effectum criminis roboratus est: Nuptiasque eas celebravit, quas, si sciret se leges dare, vere solus prohibere debuisset. Matrem enim (non alio dicenda erat nomine), duxit uxorem: Ad parricidium junxit incestum: Siquidem eam matrimonio sociavit, cujus filium nuper occiderat. Arguitur etiam HELI OGABALUS, quod incestum commiserit cum Vestali Virgine; aut cum nobis certum sit omnino; Quod ad Pontifices Romanorum Jus antiquum de castis incestisque nuptiis pertinuerit, DIO CASSIUS siquidem Libro 48. p. m. 383. id recensuit. Confer. DEMSTERUS ex DIONYSIO Halicarnasseo. *Antiq. Rom. Libr. II. p. m. 132. & Antiquitat. Rom. Corpore absolutissimo, Libr. III. Cap. XXII. p. 213. D. & GUTHERIUS. De Vet. jur. Pontif. Libr. 2. c. 7;* Quod jus insimul illis competierit, punire virgines Vestales, si in incestus crimen incidissent; Quod & denique habitus sit pro incesto, concubitus cum Vestali, id etenim ÆLIUS LAMPRIDIUS in *Antoni. Helio gab. putavit, inter scelera namque hujus Imperatoris plus quam Sodomitica imo belluina, refertur & hoc, quod in Virginem Vestalem incestum admisserit. nihilominus talem fictitium & superstitiosum incestum non moramur, hinc si quid quis horum & de his Vestalibus legere ac cognoscere avert, eundem ad nitidissimum scriptum Eruditissimi DN. M. S. F. BUCHERI quod sub Rubro *Antiquitatum, seu de conclusis Hebraorum ac Græcorum feminis, Budisse Anno 1717. prodiit, ablegatum volumus, ibi namque Cap. VI. a §. IV. p. 171. s. fitim facile restinguet. Incidenter & nos, dum meminimus, recentiores aliquot Papeos & Fejnias antiquas recoquere calumnias, quas RÆMUNDUS, SPONDANUS, BOZIUS, FORNERUS & alii suo tempore turpiter evomuerunt adversus conjugium LUTHERI, venditando, quod inierit nuptias sacrilegas, incestas, palam cum totius mundi stupore, summo per totum orbem opprobrio, summo cum sacrosancti conjugii contemptu, summa cum sanctissimorum voto-**

rum contumelia, *Jesu Christi thorum commaculaverit despondens*
do sibi virginem sacram, eaque per nefas in quotidianum praestibulum
abusus sit. Repetendam hic & communicandam duximus an-
tiquam LUTHERI defensionem, quam legimus *Tom. III. Germ.*
Jenensi f. 159. Ich bin in so grossen Abfall und Verachtung kom-
men, durch diese meine Heyrath, daß ich hoffe, es sollen sich die
Engel darüber freuen, und die Teuffel weinen: Die Welt mit
ihren Klüglingen versteht dies Werck nicht, daß es göttlich und
heilig sey, ja machens an meiner Person gottlos und teuffelisch. & in
antecedentibus f. 148. scripsit: Bittet für mich mein lieber Herr,
daß Gott der Herr meinen neuen angefangenen Orden, den heis-
ligen Ehestand, gnädiglich wolle segnen und heiligen. Denn die
Weltweisen auch unter den Unfern sind heftig darüber erzürnet,
Weltweisen auch unter den Unfern sind heftig darüber erzürnet,
sie müssen bekennen, daß der Ehestand Gottes Geschöpf und
Werck ist. Aber die Larv meiner und der Jungfrauen Person machet
sie thöricht, und treibet sie wider Gott zu denken und zu reden. Aber
der Herr lebet, der in uns grösser ist, dann der so in der Welt ist.

§. XXI.

Usque ad hanc paragraphum stitimus exempla, suis,
ubi id fieripotuit, circumstantiis vestita, & apparuit abunde,
quod incestum in linea recta habuerint Gentiles, pro scandalo-
so scelere & flagitio, quod ipsi Naturæ aduersaretur sincerissimo
juri; Unde siquidem tam territam conscientiam, tot expressio-
res querelas & tam singularia metus ac horrores dederunt in-
dicia & documenta? Sacrum Codicem non calluerunt, cum
Θεοσεβείας & fidelibus, minimum plures, non communica-
runt; hinc ipsi id impressum cordi experti sunt duceq; natura ac
solicitantibus vel ipsis ruderibus juris naturæ agnoverunt, fe-
cerunt & docuerunt ea, quæ sunt legis insitæ, naturalis puta:
Id quod in gratiam eorum, qui leviter habere, imo nauci du-
cere non verecundantur dictamina rationis, vel ut scitius do-
ceri convenit, Juris Naturæ, plenius adhuc delineabimus
per diæria & sententias Illustrium Virorum, qui incestum in
linea recta, detestabilis flagitii instar averfati sunt & indice di-
gito explicuerunt, quorsum volentes nolentesve trahantur?
PHOENICIS ergo apud HOMERUM. *Ilud. IX.* miserandus
est ejulatus & magnopere queritur, se esse maledictum, propter
rea,

ea, quod cum concubina patris sui rem habuerit. PLATO, qui communiomem omnium scandalosissime inexit, conscientia urgente & ex lethargo suo quasi redux, Libro XXXI. Dialogo V. De Republica, p. m. 592. docet: Quando igitur jam mulieres & viri a ratem generationi aptam egressi fuerint, licere viris dicemus, cuicumque voluerint, preterquam filia atque matri, & filiarum natis, matrisve maioribus commisceri: Licere & mulieribus cuiuslibet copulari, preterquam filio atque patri, ac superioribus & inferioribus eorundem. Cum vero haec omnia mandaverimus, interdicens partium talem, si contigerit, in lucem produci, si quid autem coegerit, ita exponere praecipiemus, quasi ejus nulla nutritio sit. Postquam & haec approbata erant, tunc ad quaestionem denuo formatam; Patres vero & matres & coeteri cognati quos memorabas, quomodo invicem discernentur? Respondet: Nullo modo, sed omnes quicumque nascentur decimo mense, vel septimo, ex ea die, qua quis liberis operam dedit, masculi ab hoc filii, foemina filia nominabuntur. Nati autem eum patrens vocabunt, narorum similiter filios ille nepotes esse dicit, isti autem superiores avos & avias nominabunt: At eos qui illo tempore nascerentur, quo patres ipsorum matresque invicem generabant, fratres atque sorores. Atque ita quod modo dicebam, nullo modo se mutuo rangerent.

XXII.

CICERO porro, Libro II. De Legibus. Cap. IX. p. m. 227. num. 31 hanc etiam reliquit & ATTICO suo publicavit: Pontifices Incestum supremo supplicio sanciuunt. Affectus & concitatissimos exposuit super SASSIAM generi sui conjugium per repudium filiae, affectantem, in Oratione pro CLUENTIO AVITO, p. m. 192. l. 43. f. O Mulieris, inquit, scelus incredibile, & praerer hanc unam, in omni vita inauditum! O libidinem effrenatam & indomitam! O audaciam singularem! Non timuisse, si minus vim Deorum, hominumque famam, ad illam ipsam noctem, faceisque illas nuptiales. Non limen cubiculi? non cubile filiae? non parietes denique ipsos, superiorum testeis nuptiarum? perfregit ac prostravit omnia cupiditate ac furore: vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia &c. Et PLUTARCHUS. in lib. de fort. Alexand. refert, ALEXANDRUM M. docuisse Persas, matres revereri, earumque nuptiis abstinere. Cum TIRAQUELLO etiam ex Agathio. Libr. II. De

De Bello Goth non inviti præsumimus, apud præscos Persas non fuisse matrimonia parentum & liberorum usitata; Imo ex PLUTARCHO causa nobis venit suspicandi, quod Persæ cum tempore destiterint a sceleris nuptiis; in Vita namque ARTA XERXIS memorat, hunc Imperatorem filias uxores duxisse contra Leges Persarum & Græcorum. Quam & detestatu VIRGILIO fuerint incesta conjugia, id ex Libro VI. Aeneidos manifestum esse poterit, ubi a versu 617. sequentia exhibuit:

Sedet æternumque sedebit

Infelix THESEUS, Phlegyasque miserrimus omnes
Admonet, & magna testatur voce per umbras;
Discite justitiam moniti & non temnere divos.
Vendidit hic auro patriam, dominumque potentem
Imposuit: fixit leges pretio atque refixit.

Hic thalamum invasit nata, vetitosque hymenæos:

Ausi omnes immane nefas, ausoque potiti.

Quin nec dimittendus est CLAUDIUS Imperator, cujus incestum cum AGRIPPINA vidimus supra; Quam namque per ipsam naturam rationalium, horridum facinus arbitratus sit cohabitationem cum Matre, ex eo liquet: *Fœminam enim, non agnoscentem filium suum, dubia utrimque argumentorum fide, ad confessionem compulsi, indicto matrimonio juvenis.* Certus namque fuit. foeminam agnoscenturam prius filium, quam tam detestandum incestus flagitium commissurum, Vid SVETONIUS. in C Claudio. Druso. Cesare. Cap. XV.

XXIII.

Nec particularia hæcenus sufficiunt, sed & ad publicas veniendum est leges, quarum in multis *Agendis Ecclesiasticis* exactim habita est ratio: Sic igitur in *Pandectis L. LXIX. de Ritu Nupt.* JULIUS PAULUS sententiam tulit: *Fure gentium incestum committit, qui ex gradu ascendentium vel descendentium uxorem duxerit.* Vidi equidem DN. GOTHOFREDUM adjecisse: *b.* Imo jure gentium incestus his casibus non committitur. Nec enim apud Persas prohibita ejusmodi consuetudines. Catullus: *Nascetur magis ex Gelli matrisq; nefando Conjugio & discat Persicum haruspicium.* Nam *Magus* ex patre & matre gignatur oportet: *Siværa est Persarum*

impia religio. Et Myrrha apud Ovidium &c. Sed ex superioribus multam ea illustrationem jam nanciscuntur & iterum præsumi potest, PERSAS Seculo III. post Christum N. (illo etenim tempore Julius Paulus vixit,) quod avitis temporibus non licuit, & ad tempus ab iis, qui contra jus Naturæ ferociter ac scelestè prævaricati sunt, introductum ac admissum, eliminavisse & ad saniolem mentem rediisse. Optime alias etiam, hunc in finem explicationem dedit GROTIUS *Libr. de Jur. B. ac P. II. V. XII. 3.* Neque movere nos debet, inquit, Diogenis ac Chryssippi argumentum, a gallis gallinaceis, aliisque animantibus mutis petitum, quo probare volebant comixtiones tales non esse contra jus naturæ. Nam ut initio libri diximus, satis est si cum natura humana quid pugnet, ut illicitum habeatur. Et hoc est incestum, quod jure gentium committi, scripsit Paulus ICSulius inter gradus ascendentium & descendentium. Hoc est jus illud, quod Xenophon ait non eo minus jus esse, quia a Persis contemnebatur. Naturale enim rectè dicitur, interprete Michaelè Epheso ad Nicomachia, τὸ παρὰ τοῖς πλείοις καὶ ἀδιαφόροις καὶ μετὰ φύσιν ἔχον : Quod apud plerosque non corruptos, sed natura convenienter se habentes obtinet. Hippodamus Pythagoricus vocat παρὰ φύσιν ἀμέτρος ἐπιθυμίας, ἀκατανοήτους ἔρμας, ἀνοσιωτάτας ἡδονάς, Immoderatas & a natura alienas cupiditates, effrantes impetus, nefarias voluptates. De Persis sic Lucanus :
Epulis vesana, meritoque

Regia non ullos exceptos legibus horret Concubitus.

Et mox : Cui fas implere parentem, Quid reor esse nefas ?

Speciatim autem huic Persarum mori causam pravam educationem prudenter assignat Dion Prusaensis. Oratione XX.

§. XXIV.

L. XIV. ff. de Ritu Nuptiarum, idem iste PAULUS decidit : Idem e contrario dicendum, ut pater filiam non possit ducere, si ex servitute manumissi sint : Et si dubitetur, patrem eum esse. Unde nec vulgo quæstram filiam pater naturalis potest uxorem ducere, quoniam in contrahendis matrimoniis naturale jus & pudor inspiciendus est : Contra pudorem est autem, filiam uxorem suam ducere. Et L. 53. CAJUS, Quem alii GAJUM dicere voluerunt, & qui, quicquid & dispu.

und für den Lastern einen Abscheu getragen; Wir aber, die wir das helle Licht des heil. Evangelii durch Gottes Gnade haben, und den Willen des Herrn wissen, dagegen in solchen Sünden, Lastern und Bosheit leben, darüber uns die Heyden am jüngsten Tage werden richten müssen.

§. XXV.

Nec id fuit satis Gentilium Legislatoribus, nam & de linea collateralis, descendente circa, quod cavendum esset, prudenter designarunt; Ita L. 17. §. 2. ff. de R. N. CAJUS decidit: *Amitam, quoque & materteram: item magnam quoque amitam, & materteram magnam prohibemur uxorem ducere: quam vis magna amita & matertera, quarto gradu sint. Utique autem amitam, & amitam magnam prohibemur uxorem ducere, & si per adoptionem nobis conjuncta sint.* & PAULUS, Sec. III. L. XXXIX. eodem. sententiam hanc reliquit: *Sororis proneptem non possum ducere uxorem, Quoniam parentis loco ei sum. Siquis ex his, quas moribus prohibemur uxores ducere, duxerit: incestum dicitur committere. Non facile opinaremur, quemquam hic arguiturum: Ergo sororis filiam, & sororis neptem ducere licet. quemadmodum namque id contra ipsam sanam rationem impingeret, ita etiam semet ipsum feliciter explicuit PAULUS. in receptis sententiis. L. II. Tit. XIX. §. 3. Et L. XIV. §. 2. ff. de R. N. decisum hoc format: *Serviles quoque cognationes in hoc jure observanda sunt. Igitur suam matrem manumissus non ducet uxorem, tantundem juris est, & in sorore, & sororis filia. Eadem de filia Sororis Sec. III. tam expresse, Ulpinianus L. LVI. ff. de R. N. perhibuit, ut nec ad concubinitatum respicere voluerit. Etiam si, inquit, concubinam quis habuerit, sororis filiam, licet libertinam, incestum committitur. In quo consensit Seculo eodem Papinianus, statuens. L. X. §. 1. ff. ad L. Jul. de Adult. Militem, qui sororis filiam in contubernio habuit, licet non in matrimonium, adulterii poena teneri rectius dicitur & L. XXXIIX. §. eodem. Si adulterium cum incesto committatur, utpote cum privigna, nuru, noverca, mulier similiter quoque punietur: Id enim remoto etiam adulterio eveniret. Tribuerent hic officia sua feliciter & gratiam nostram, quinimo gratitudinem omnem sortientur JCtuli, si determinarent poenas, jure Romano,**

in

incestui decretas. Celeberrimus equidem *Juris-Consultus* DN. D. I. G. HEINECCIUS. *Antiq. Roman. ad Inst. Lib. IV. Tit. XVIII. p. 374. s. bene docuit, quod vix constet, que fuerit poena adulterii ante legem Juliam. & ex DIONISIO Halicarnasseo ac SVETONIO probavit, ipsos viros olim ex consilio propinquorum in adulteras animadvertere fuisse solitos, ut TIBERIUS etiam mulierum impudicarum coercionem propinquis ac necessariis demandavit, si accusator publicus deesset; Denique etiam addidit, quid de occisione & relegatione & capitis tandem poena obvenerit; de incestu vero peculiariter non egit. Vidimus & præterea, MARCIANUM hanc L. V. ff. de questionibus publicavisse sententiam: Siquis viduam, vel aliu nuptiam cognatam, cum qua nuptias contrahere non potest, corruperit, in insulam deportandus est. Verum dum adjece- rit: Quia duplex crimen est: & incestum, quia cognatam violavit contra fas, & adulterium, vel stuprum adjungit, hinc discretionem ipsam non invenimus: & quamvis PAPINIANO incesti crimen gravius adulterio sit declaratum, L. XXXIX. §. III. ad L. Jul. de adul. tamen ultra adulterii poenam decernere nil voluit; quæ propter subsistere coacti sumus, in L. LII. ff. de R. N. ubi sententiam hanc tulit PAULUS: Incesta nuptia neque dotem habent, & ideo omne quod perceptum est, licet fructuum nomine, auferetur dispensabilem fuisse incestum, prolixius probat, quod L. LVII. ff. eodem subijcitur Exemplum, sic enim legimus: Divus Marcus & Lucius Imperatores Flavia Terrulla per Mensorem liberum ita rescripserunt: Movemur & temporis diuturnitate, quo ignara juris in matrimonio avunculi tui fuisti, & quod ab avia tua collocata es & numero liberarum vestrorum. idcirco que (cum hac omnia in unum concurrunt, confirmamus statum liberorum vestrorum in eo matrimonio quaestorum, quod ante annos quadraginta contractum est, perinde atque si legitime concepti fuissent. Quod si ergo alix ad huc leges adversus incestum publicatas & modum poenæ exhibentes, latitent alibi, eas ut commode & in gratiam nostri exhibeant, ruminentur ac commodent, est quod enixe rogamus, ad similia in capitibus sanctæ Revelationis prompti paratique.*

E

§. XXI V

§. XXVI.

Quod in fratris filia ducenda, Leges Romanæ non prohibuerint quicquam, facile vidimus, hinc & COCCEII NERVAE Imp. decretum quovetuit ἀδελφίδην γαμεῖν. Vid. XIPHILINUS, in *Vita Nerva*. ad sororis filiam merito referimus; sicut & expressius DIOCLETIANUS ac MAXIMIANUS, Imperatores, ex latere duci vetant amitam & materieram, sororis filiam, & ex ea nepem. Addunt &: Se velle ut sanctæ necessitudinum nomina obtineant apud adfectus suos piæ ac religiosæ consanguinitati debitam caritatem: Dolent porro priora tempora: Nefas est, inquit, credere ea, quæ in præteritum a compluribus constat esse commissa, cum pecudum ac ferarum promiscuo ritu ad illicita connubia instinctu execranda libidinis sine ullo respectu pudoris ac pietatis irrurint. tolerantiam tandem promittunt, ita, ut, qui ante hanc constitutionem illicitis atque incestis nuptiis se polluerunt, vitam sibi gratulentur concessam, sciant tamen, non legitimos se suscepisse liberos. quos tam nefaria conjunctione genuerunt. Postquam vero Christiana Fides Imperatores etiam Romanos reddidit beatos & fide saluifica instructos, tunc etiam Juris Naturæ præcepta, quæ hæcenus in iniquitate detinuerat vesana gentilium malitia, jubari suo sunt vindicata: IMPP. namque CONSTANTINUS & CONSTANTIUS, vel ut Dn. Gothofredus vult, CONSTANTRIUS sororisque faciendam crediderit abominanter uxorem, aut in ejus amplexum non ut patruus aut avunculus convolaverit, capitalis sententia poena teneatur. Vid. CODEX THEODOSIANUS Lib. III. Tit. XII. ex edit. Gothofredi p. 294. Post hæc poenam capitalem explicuerunt & determinaverunt specialius ARCADIUS & HONORIUS IMPP. & statuerunt, ut maneat circa eos sententia, qui post latam dudum legem quoquo modo absoluti sunt aut puniti, si quis incestis post hæc consobrina sua vel sororis aut fratris filia uxorisve, vel ejus postremo, cujus veritum damnatumque conjugium est, sese nuptiis funestavit, designato quidem lege supplicio, hoc est, ignium & proscriptionis careat, proprias etiam, quamdiu vixerit, teneat facultates; sed neque uxorem, neque filios ex ea editos habere credatur, ut

ut nihil prorsus pradiētis, neper interpositam quidem personam (vel donec superstes, vel mortuus derelinquat: Dos, si qua forte solenniter aut data aut dicta, aut promissa fuerit, juxta jus antiquum fisci nostri commodis cedat: Testamento suo extraneis nihil derelinquat, sed siue testato, siue intestato legibus ei & jure succedant, siqui forte ex justo & legitimo matrimonio editi fuerint, h. e. de descendētib: Filius, Filia, nepos, neptis, pronepos, proneptis; De ascendētib: pater, mater, avus, avia; De latere: frater, soror, patruus, amita, testandi sane ita demum habeat facultatem, ut iis tantum personis pro juris ac legum, quod voluerit, arbitrio relinquat, quos succedere Imperialis praecepti tenore mandavimus, ita tamen, ut hereditate defuncti penitus arceatur, siquis ex iis, quos memoravimus, in contrahendis incestis nuptiis participatum atque consilium iniisse monstrabitur, successor in locum illius, qui post eum gradum proximus invenitur. Ad sane, quod de Viris cavimus, etiam de feminis, qua pradiētorum se consortio commaculaverint, custodiatur. Memoratis vero personis non extantibus, fisco locus pateat. Ad cujus legis nexum & conditionem pertinere jubemus, si qui forte jam dudum, h. e. ante promulgationem hujusce legis illicitis memoratarum nuptiarum sceleribus commaculati quoquo modo latere poterunt. Aequalia legimus de HONORIO Imp. Vid. etiam L. XVII. C. de Nuptiis. L. IV. C. de Incest. & in iuril. nupt. L. VI. C. eod. L. IX. C. eod. L. I. & II. C. si nupt. ex rescript. per. Novell. X. De incest & nefar. nupt. Nov. LXXXIX, C. XV. Nov. CXXXIX, &c.

§. XXVII.

Quicquid itaque tot gentes, tot leges, Juri Naturae adversum judicaverunt, damnaruntque; Quicquid, dum Christianismus obtinuit, detestatissimum est habitum flagitium & in quo censendo delendoque terræ, populi, Deorum atque hominum odia concitata sunt; Quicquid denique omnium confensu, omnium sententiis, omnium judiciis execrabile & prodiosum æstimari debuit, ut Numinis supremi metuens æstimatus non sit, qui hic vel cogitatione sua deliquerit: Id quidem scelus, quod praxi sua tam tetrum, tam turpe, ut nec inter gentes olim facile auditum aut nominatum, patrociniō tamen & tutela dignatum est inter nos, ad quos fines seculorum occurrunt:

E 2

runt:

runt: Nondum enim annus præterit, ubi *Illustrissimus* DN. a WOLTZOGEN & NEUHAUS, in famigeratissima Dissertatione: *De concubiis infantum inter illustres maxime frequentatis*, in Universitate Jenensi, hæc horrida spargere potuit: Cum ex Scriptura silentio negatio cujusdam facti possibilis oriri non possit, incertum esse, annon ADAM, cui multijuga sui generis propagatio tantæ esse debuerat, & ex filiabus sibi liberos quaeserit: Namque illam conjunctionem primævis natura rationibus contrariari, inter eruditos saltem cordatos non liquere; Aut si qua sit prohibens ratio, ad minimum in illis humani generis primordiis, ob societatem nimis arctam, existere nondum potuisse. Valde & dolenter miramur *Illustrissimum* VIRUM, inter eruditos & cordatos numerare non voluisse GROTIUM, PUFENDORFFIUM, BOECLERUM, CARPTZOVIVM, BRUNNEMANNUM, LYNCKERUM, KLEINIUM, KULPISIUM, OSIANDRUM, JÆGERUM, BECMANNUM, KETTNERUM, VELTHUSIUM, NIEMEIERUM, BUDDEUM & innumeros alios, qui uno ore & in unum coalitis tesseris testati sunt, incestum in linea recta, ipsi naturæ humanæ & primævis naturæ rationibus contrariari, & propitio jure super has ipsius Juris Naturæ delineationes adscenderunt ad divinam revelationem, ut factam sic ac testam effecerint regulam illam matrimonialem: In linea recta ascendente & descendente jure divino conjugium prohibetur in infinitum.

§. XXIIIX.

Agnovisse hoc *Illustris* DN. THOMASIVS etiam videtur, nam in *Juriprud. Div. Libr. III Cap. III. §. 139.* decidit: auß diesem absonderlichen Verboth formire ich die erste Regel: Nach göttlichen Recht ist die Seyrath in gerader Linie ohne Ende verbothen. Sed vel eo ipso ad revelationem Sancti Codicis solummodo respicit, hinc eodem *Capite tertio §. 99.* docet: Es hat den incestum zwar das göttliche allgemeine Gesetz ausdrücklich verboten. & §. 100. addit: Wir beweisen, daß diese Verordnung zum offenbahreten Gesetze gehöre, dum vero nobis de Jure naturæ hactenus fuit omnis concertatio, hinc & in

in eo themate progredientes, facile vidimus, quod Illustris Vir ad omnia contraria propendat, paragrapho siquidem citato decidit, daß man aus der natürlichen Vernunft nicht beweisen könne, daß die Blutzschande ein Laster sey, auch nicht einmahl in ansehen gleicher Linie. Hæc, & eadem illa sunt, quæ Illustrissimus DN. a WALTZOGEN de conjunctione incestuosa venditare ausus est, ut demum observari id sit necessum, quomodo error celeriter satis multiplicetur; Quod enim DN. THOMASIVS ex revelatione diffiteri non detrectat, & in quo circa principia juris Naturæ, qua nunc in gentilibus & hominibus peccatoribus reperiuntur adhuc eadem, solum fluctuavit, hoc *Illustr.* DN. BARONI nunc jam porro, & longe quid majus esse videtur deliquium, incestum namque ægre impugnari, ac de eodem non probari posse persuadetur, quod *primariis*, ac de eodem non probari posse persuadetur, quod *primariis nature rationibus contrarietur*. Qua quidem via Prætoplastos ipsos abs hac notitia excludit, & horridum Gentibus æstos hominibus etiam maxime peccaminosis facinus perfectos primos homines non calluisse, opinatus est, Cum itaque hæc aduertere non voluerunt multi sagaciores etiam Viri, quod in his talibus venditatis læna lateat ipsa, & *πῶρον ἕδος*, hinc hujus reicausa peculiarior istiusmodi hypotheseos habenda nobis fuit ratio, ut constet tandem omnibus & singulis, quod in codice Sacro exhibitæ lex non sit alia, sed eadem ipsa, quam naturæ inscripsit Almus Creator: quodque hoc ratione non distingui solide possit inter rationem jure naturæ vestitam, in quantum eadem, quod ad praxin & operationes adinet morales, se imperfectiorem quidem, sed non plane orbam experitur principiorum Juris naturæ, & inter rationem de principiis Juris Naturæ plenius illuminatam, in quantum nunc ex sacro Codice, absolutam Juris naturæ formam & cognatam reliqua doctrinaliter accipit. Quicquid enim sit de hoc, quod Sacer Codex ipsam essentiam Juris naturæ prolixius explicaverit & monstraverit, quod, accurate loquendo, rudera demum Juris naturæ sint in peccatoribus nobis; quoad ipsam formam & essentiam Juris Naturæ tamen, non eadem alia est in

Gentilibus & alia porro in fidelibus & credentibus: sed est unum & idem prorsus naturæ jus, quod gentilis simul ac credens habet, & secundum cujus regulam ac principia in commercio cum hominibus, ad societatem honestam disquisitius formandam, actiones suas normat ac componit.

§. XXIX.

Videndum itaque nobis erit, quo jure munitus & qua ratione confirmatus *III.* DN. THOMASIVS hanc distinctionem operosius adeo urgere ac asserere potuerit? Ante omnia hic approbamus ingenium istud decisum, quod Rabbini non sit ubivis fidendum. §. 107. *f.* multo etiam consensu nostro potuit se DN. THOMASIVS ad Legem Divinam *Lev. XIII. 6.* publicatam, recipere, §. 129. *f.* imo scite satis & hoc monetur, quod ratio legis divinæ non sit scrupulosius quærenda, cum nequidem legis humanæ proxima ratio singulis nobis & omnibi aliquando constet, §. 133. *f.* Verum quando capite antedecano secundo, agitur de officiis hominis, qua conjugalem societatem, quatenus eadem per rationem naturalem exhibita sunt & urgentur, ibique totus totus est in ea sententia, quod nec *Polygamia*, §. 200. *f.* nec *incestus* §. 220 *f.* Juri naturæ contrariantur, ut hanc opinionem omnibus ac singulis persuadere, plus quam molitus sit, hinc non inconueniens quidpiam, sed omnino commodum ac causæ toti congruum arbitramur propositum nostrum, quo rationes hunc in finem adlatas omni sinceriori modo, scrutari & terse remove constituiimus, ita namque conspicuum evadet omnibus, qua firmitate dubia introducta polleant, quo & nexu argumenta nostra sint locanda, ut sic si non sigillatim, in tota tamen serie, id efficiant, cujus causa & gratia adducuntur; separatim namque dum consideratur hoc vel illud argumentum aliquando, leve id, insufficienti & proleptarium haberi facile potest, quod tamen, si coordinetur cum aliis, robur multum sortitur, ut fidem introducat humanam & omnem contrarii metum abigat & expellat; *Quinimo demonstratio probabilis verosimilia demum & hunc in finem præ-*

præmittit, ut exsolvantur præjudiciis hominum animi, neque tædeat ipsos periclitari vires, quas spe ac jure omni citius, multoties abjiciunt aliqui, aut præsuppotis impliciti, aut sibimet ipsis nimium fidentes.

§. XXX.

Argumentum itaque primum nostrum, ut ordine Thomasi. ano procedat causa, est sequens:

Quia in ipsis affectibus insita est fuga quadam commixtionis cum parentibus & ex se natis. Vid. GROTIUS. De Jure B. ac P. II. V. XII. §. Illustrationis causa adjicit etiam ibidem: Quippe cum ab ea commixtione etiam quedam animantia muta naturaliter abhorreant. Ita enim & alii existimarunt, & ARNOBIUS adversus Gentes, Libr. V. Etiamne in matrem cupiditatis infans, hæc spem Jupiter cepit, nec ab illius appetitionis ardore, horror eum quivit avertere, quem non hominibus folis, sed animalibus quoque nonnullis natura ipsa subjecit, & ingeneratus ille communiter sensus? Extat de camelo & de equo Scythico nobilis in hanc rem narratio apud ARISTOTELEM Animalium Historia nona, Cap. XLVII. & non dissimilis apud OPPIANUM Libr. I. de Venatu. SENECA Hyppolitō:

Fera quoque ipsa Veneris evitant nefas,

Generisque leges inscius servat pudor.

Non male ibi BECMANNUS p. 462. hanc addidit notam: Quamvis enim & DIOGENIS CHRYSIPPique in contrarium tendentia argumenta etiam apud Ovidium Myrrha repetat; & Seldenus (De I. N. & G. Libr. I. Cap V.) elevet hujus generis imagines ac in dubium vocet, in quantum scilicet juris proprie dicti sensus bestiis denegandus est: Non repudiari tamen omnino debet ille mos, (ut a principio diximus,) quo imagines quadam & similitudine in brutis ad commendandum jus naturale conquiruntur. Et de sensu consensuque omnium Gentium ac hominum non depravatorum eximia sunt, qua GROTIUS hic adtulit. BOECLER. Haud ab similia I. G. KULPISIUS, in Collegio Grotiano. Exercitatione IV. §. VI. Lit Z. p. 47. commentari hic voluit, scribit etenim: Ego novissimam de qua adhuc disquirendum putavi (GROTIUS,) probe;

probo; Sicut enim in naturalibus dantur principia indemonstrabilia a priori, quae suapte sponte in sensus incurrunt. Ita in moralibus quoque dantur, quorum veritas, absque ulla ratiocinatione intellectui recte conformato se insinuat, tale est hoc, a nuptiis parentum ac liberorum esse abstinendum. Quae & ad instantiam de plantis ac brutis pertinere videntur, ea fideliter connexuit DN. HOCHSTETTERUS. in Collegio Pufendorffiano. Exercitatione IX. §. XIV. Lit. C. p. 407. Rami, ait Seldenus, non in radicem retorquendi, nec invicem implicandi sunt, sed alio, ut inserantur plantenturve, traducendi. Testabuntur periti agricola, minus, quam alibi, fructuum latura in eum, ubi nata sunt, fundum projecta semina. Quod ne in tritico committant, solícite cavent. Umbram quoque ejus rei, ne aliarum virtutum imagines adumbrationesque quaesivit ac invenit ó τῶν de I. B. & P. II. §. 12. in camelo equoque Scythico, Quicquid ogganniant Diogenes & Chrysippus. Conf. De I. B. P. Prolegomena non multum ab initio; Ibi: Nam & ceterarum animantium & q. s. & in notis ad eum locum. Ut summa argumenti haec sit: Ab qua commixtione naturaliter abhorrent bruta animantia, quaque infelix esse in plantis deprehenditur, ab ea tanto vehementiori detestatione abstinendum homini est. Add. Maimonid. Ductore Dubitantium. P. III. C. XLIX. p. 502. & 503. init.

§. XXXI.

Hanc rationem ut infringat III. DN. THOMASIVS, generatim equidem §. 221. sator: Ob nun woll bey allen Bösefeyern, welche sich ein wenig auff bößliche Sitten befeisigen, durch eine gemeine Einbildung eingeführet ist, daß man sich von der Heyrath gewisser Personen enthalten soll; So gehets doch überaus schwehr zu dem Dinge eine tüchtige Uhrsache, Und welche aus der geselligen Natur des Menschen, wie die anderen Gebothe, hersteffen, zuzulegen. Confitetur etiam, quod haec verba sint Illustrissimi DN. PUFENDORFFII. & quidem VI. I. 28. p. m. 843. a. Sed monendum id hic denuo a nobis est, quod aduersus regulam suam prævaricatus sit III. DN. THOMASIVS; Quam bene siquidem J. D. II. VIII. 46. p. 219. docuit: Ein jeder Mensch hat ein stetiges Recht, daß ihn der andere soll unbetrogen lassen. tam incongrue

congrue Dn. Pufendorfi veram mentem & sententiam hic ce-
 lavit. CULPISIUS namque distinctius jam notavit, quod, quam-
 vis Pufendorfius. VI. I. 28. quodammodo dissentire videatur, &
 propterea etiam JO. MUSÆO. *Dissert. de Conjugio*. §. 106. sit no-
 tatus, mox tamen n. 32. & *Spec. Controv. c. 4. §. 21.* diserte con-
 ferent; Quid etenim clarius & expressius dici aut scribi po-
 terat, quam hoc: *Hic igitur pudor non postrema causa videtur,*
quare ipso jure natura inter ascendentes & descendentes in linea recta
connubia censentur prohibita, praesertim cum nullus unquam casus
extiterit, nec probabiliter existere possit, ut servando generi humano,
eorum admittendorum necessitas foret. Sed & adjicienda est ratio
illustris DN. THOMASII, quam §. 222. exhibuit, ita vero rati-
ocinatur: Etliche nehmen hir schlechter Dinge ihre zuflucht zu
den Abscheu der menschlichen Affecten, als wenn alle Leute,
welche durch böse Zufferziehung oder Lasterhafte Gewohnheit
nicht verderbet sind, in ihren Sinnen etwas befinden, das sol-
cher Vermischung zuwieder sey, welches eine klare Anzeigung
wäre, daß sie im Recht der Natur verboten sey. Aber darauff
haben schon andere geantwortet. Pufend. §. 28. conferatur Grot.
II. V. XII. Iterum hic manifestum evadit unicuique, quod hic
GROTIUS contrariam non tuitus sit sententiam; Videantur
modo ipsa verba ejusdem, §. XXX. nobis aducta; Quod vero
ad PUFENDORFIUM adinet, tunc verba ipsius sunt hujus teno-
ris: §. 28. Nonnulli hic simpliciter ad abhorrentiam affectuum humano-
rum confugiunt, quasi omnes, qui per pravam educationem aut vi-
tiosum habitum non sunt corrupti, in ipsis sensibus deprehendant aliquid,
tali commixtioni repugnans; id quod claro sit indicio, eandem natu-
rali jure prohiberi. Enim vero neque ista affectuum repugnantia a-
pud omnes mortales, etiam quibus cultura sui cordi est, equaliter
deprehenditur, & eandem jaçantibus reponi non absurde potest, ipsam
non tam ex congenito principio, quam ex diuturnis moribus, qui na-
tura indolem mentiantur, provenire. Neque vero circa jus natura
erudendum adeo tutum est solum judicium sensuum atque affectuum
consultere; cum ex adverso concludi posset, illa quoque jure naturali
praecepti, in qua sensus & affectus acerrime feruntur; quorum tanquam

F

plera-

pleraque isti juri adversari manifestum est. Iis vero cum recte ad-
 jecerit DN. HERTIUS hoc annotatum: *Non male ad abhorren-
 tiam affectuum humanorum confugiunt nonnulli, ut enim in natu-
 ralibus dantur principia, qua a priori demonstrari nequeunt, eo quod
 in sensus incurran; ita in moralibus quoque deprehenduntur, quorum
 veritas absque ratiocinatione intellectui recte conformato se insinuat.
 Et hoc admittere Auctorem ipsum, ex §. 32. liquet. Ita adhuc li-
 quidius ex subsequentibus dispalescet, quod argumenta illa
 non divisim sint consideranda, & quod diuturni tales mores
 non naturæ indolem mentiantur, sed multoties revera ad-
 huc habuerint, quod & tandem in hoc vetitum conmissi sint
 & negata hæc cupierint bruti quidam ac scelesti homines, sa-
 tis superque hæctenus demonstratum est; qua conscientia in-
 terim sic furere ipsis magis, quam agere luberit? id, dum
 alii professi sunt & horride deploraverunt, in ipsis etiam reliquis
 præsumi omnino debet; stimuli namque conscientia ad tem-
 pus modo subigi, ac veritas non semper in injustitia detineri
 potest.*

§ XXXI.

Argumentum porro secundum est hoc:

*Quia secundum præcipua axiomata Juris Naturæ, non tantum
 quilibet se conservare debet in statu in quo constitutus, sed & eo
 solite adit obligatur, ut honestis & legitimis mediis sortem sibi
 constitutam augeat, ampliet atque sic felicius emergat; id quod non
 per retroitorem ad stirpem ac stemma suum, sed per diffusas potius
 affinitates & latius sparsas amicitias amplius ac felicius efficiet.*

Scribit propterea AUGUSTINUS, De Civitate Dei, Libr. XV.
 Cap. XVI. Cum igitur genus humanum post primam copulam viri
 facti ex pulvere, & conjugis ejus ex viri latere, marium foemina-
 rumque conjunctione opus haberet, ut gignendo multiplicaretur: Nec
 essent ulli homines, nisi qui ex illis duobus nati fuissent, viri sores
 res suas conjuges acceperunt: quod profecto quanto est antiquius com-
 pellente necessitate, tanto postea factum est damnabilius, religione
 prohibente. Habita est enim ratio rectissima charitatis, ut homines
 quibus esset nilis atque honesta concordia, diversarum necessitudinum
 vinculis

vinculis neſterentur: Nec unus in una multas haberet, ſed ſingula ſpar-
gerentur in ſingulos: Ac ſic ad ſocialem vitam diligentius colligan-
dam plurima plurimos obtinerent. Pater quippe & ſocer duarum
ſunt neceſſitudinum nomina, ut ergo alium quisque habeat patrem,
alium ſocerum, numeroſius ſe charitas porrigit. Utrumque aut una
Adam eſſe cogebatur, & filiis & filiabus ſuis, quando fratres ſororesque
connugio jungebantur. Sic & Eva uxor ejus utriusque ſexui filiorum,
fuit & ſocrus & mater. Qua ſi dua femina fuiſſent, mater altera,
& ſocrus altera, copioſius ſe ſocialis dilectio colligaret. Iſſa deni-
que jam ſoror qua etiam uxor fiebat, duas tenebat una neceſſitudines:
Quibus per ſingulas diſtribuitis, ut altera eſſet ſoror, altera uxor,
hominum numero ſocialis propinquitatis augetur. Sed hoc vnda
fieret tunc non erat, quando niſi fratres & ſorores ex illis duobus pri-
mis nulli homines erant. Fieri ergo debuit quando potuit, ut exi-
ſtente copia inde ducerentur uxores, qua non erant jam ſorores: Ee
non ſolum iſtud ut fieret nulla neceſſitas eſſet, verum etiam ſi fieret ne-
ceſſitas eſſet. Nam eſt nepotes primorum hominum, qui jam conſobri-
tas poterant accipere conjuges, ſororibus matrimonio jungerentur:
Non jam dua, ſed tres in homine uno neceſſitudines fierent, qua propter
charitatem numeroſiore propinquitate neceſſendam, diſſeminari per ſin-
gulos ſingula debuerunt. Eſſet enim unus homo filiis ſuis fratri ſcilicet
ſororibusque conjugibus, & Pater & ſocer, & avunculus: Ita & uxor
ejus, iisdem communibus filiis & mater & amita, & ſocrus. Ita
denique inter ſe filii eorum, non ſolum eſſent fratres atque conjuges,
verum etiam conſobrini: qua & fratrum filii. Omnes autem iſta
neceſſitudines, qua uni homini tres homines connectebant, novem
connecterent, ſi eſſent in ſingulis ſingula: ut unus homo haberet altera-
ram ſororem, alteram uxorem, alteram conſobrinitatem, alteram ma-
trem, alterum avunculum, alterum ſocerum, alteram matrem, al-
teram amitam, alteram ſocrum: Atque ita ſe non in paucitate co-
necterent, ſed latius atque numeroſius propinquitatibus crebris vin-
culum ſociale diſſunderet. Quod humano genere crescente & multiplicato
etiam inter impios Deorum multorum falſorumque cultores ſic obſer-
vari cernimus: ut etiam ſi perverſis legibus permittantur fraternam
conjugie, melior tamen conſuetudo ipſam malit exhorret e licentiam

Et cum sorores accipere in matrimonium primis humani generis temporibus omnino licuerit, sic aversetur, quasi nunquam licere poterit. Ad humanum enim sensum vel alliciendum, vel offendendum, mos valet plurimum. Qui cum in hac causa immoderationem concupiscentia coerceat, eum designari atque corrumpi merito esse nefarium judicatur. Si enim iniquum est aviditate possidendi transgredi limitem agrorum, quanto est iniquius libidine concumbendi subvertere limitem morum? Experti autem sumus in connubiis consobrinarum etiam nostris temporibus propter gradum propinquitatis fraterno gradui proximum, quam raro per mores fiebat, quod fieri per leges licebat: Quia id nec divina prohibuit, & nondum prohibuerat lex humana. Veruntamen factum etiam licitum, propter vicinitatem horrebatur illiciti: Et quod fiebat cum consobrina, pene cum sorore fieri videbatur: Quia & ipsi inter se propter tam propinquam consanguinitatem fratres vocantur, & pene germani sunt. Fuit autem antiquis patribus religiose cura, ne ipsa propinquitas se paulatim propaginum ordinibus dirimens, longius abiret, & propinquitas esse desisteret, eam nondum longe positam rursus matrimonii vinculo colligare, & quodammodo revocare fugientem. Unde jam pleno hominibus orbe terrarum: non quidem sorores ex patre vel matre, vel ex ambobus suis parentibus natas, sed tamen amabant de suo genere ducere uxores. Veruntamen quis dubitet honestius hoc tempore etiam consobrinarum prohibita esse conjugia: Non solum secundum ea qua disputavimus propter multiplicandas affinitates, ne habeat duas necessitudines una persona, cum due possint eas habere & numerus propinquitatis augeri: Sed etiam quia nescio quomodo inest humane verecundia quiddam naturale atque laudabile: Ut cui debet causa propinquitatis verecundum honorem, ab ea contineat, quamvis generatricem, tamen libidinem, de qua erubescere videmus & ipsam pudicitiam conjugalem. Eadem habet CHRYSOSTOMUS. in I. Cor. Homil. 34. Conf. & PLUTARCHUS in Problem. Rom. c. 108.

§. XXXII.

Excipit hic GROTIUS: Illa ratio De latius spargendis amicitiiis per diffusas affinitates. non tanti est ponderis, ut quod contra fiat, irritum aut illicitum censeri debeat. Neque enim quod

minius

minus utile est, *fiatim* & *illicitum* est. Adde quod accidere potest, ut
 huic qualicumque utilitati alia major utilitas repugnet, neque eo dux-
 taxat casu, quem Deus in lege Hebraeis data excepit, ubi vir quis-
 piam sine prole obiit, cui non dissimile est, quod de virginibus ex
 asse heredibus, quas *επικληρος* vocant & Hebraei & Attico jure con-
 stitutum est, ad conservandas scilicet in familia res avitas, sed aliis
 multis, qui aut conspici solent, aut excogitari possunt. Et consen-
 tit DN THOMAS. III. II 223. Sed (a) Neque hoc argu-
 mentum separatim & in oppositione quadam adducendum,
 (b) sortem suam honestis & legitimis mediis augere, ampli-
 are & sic feliciter emergere, revera est bonum aliquod & per
 semetipsum expetibile; quicumque igitur media ad hunc finem
 ducentia, dum retro cedit a spargendis amicitiiis & diffun-
 dendis affinitatibus, non adhibet atque sic partibus suis in
 eo ipso non bene consulit, ille omnino facit, quo secundum
 regulas I. N. est illicitum, perniciosum & vituperabile (c)
 Comparativa illa inter *utile* & *majus utile* nos non offendit
 dum utrumque tramitem recti servat; veruntamen, ubi uti-
 le secundum regulam recti procedit, majus utile vero abs
 eadem recedit, ibi quod prioris solum sit habenda ratio, &
 posterius averfandum sit, nemo facile disputabit. (d) Exem-
 pla de ducenda fratria, & virginibus *επικληρος* ipsum Dei man-
 datum & ejus ordinationem praesupponunt ac habent, & pro-
 pterea pie olim admissa sunt, quicquid & postea vel con-
 spici, vel excogitari potest, ac ceu majus utile judicari, illud,
 si secundum regulam justii, honesti & decori examinabitur inte-
 gre, quod ad connubia adtinet, non tetrogredietur ad stirpem,
 sed tutius ac rectius omnino ad propagationem contendet.
 Non etenim licet utilitates privatas honesto publico miscere:
 Non licet utilitates penitus illicitas; Non licet per neglectum
 honestatis; Non licet alio quam publici boni fine. Licet autem
 necessario tempore, honestatis semper habito respectu praeci-
 puo, ad eam cum ratione obtinendam, ea quae possimus, iis
 quae volumus miscere; idque caute & cum erudita quadam
 contemperatione: sine versutia, nequitiis, fraude, temerita-

te. Nisi etenim utilitas secum conjunctam habeat honestatem, vanus omnino labor est, qui ei impenditur. Honestum enim ac moderatum jucundo ac dulci præponendum, ut ait ARISTOTELES. Quivero præsentē utilitate æquitatem metitur, tum veritatis parum sincerus judex est, tum sui emolumenti & commodi studiosior: Vid. REINHARDUS *Theat. P. E. IV. XII. l. 12. I. Item 3. 13. IV. XIV. 50. 1.* §. XXXIII.

Sequitur Argumentum tertium :

Quia in conjugio incestuoso sit ætatis magna disparitas, unde aut sterilitas consequatur, aut male conformata soboles. Legimus equidem GROTIUM satis leviter judicavisse de hoc momento : *Mirari siquidem inquit, libet Socratis commentum apud Xenophontem, qui in conjugiiis talibus nihil culpandum invenit, præter ætatis disparitatem: unde aut sterilitatem aut sequi, aut male conformatam sobolem: Quæ sola ratio, si tali conjugio obstaret, certe nec irritum esset, nec illicitum, non magis quam inter alias personas, quarum ætas tot annis distat, quot annis parentes liberos solent præcedere. II. V. XII. 4.* Eadem habet PUFENDORFIUS. VI. I. 32. & accepit DN. THOMASIVS, qui & adjecit hoc epiphonema : *Welches aber sehr einfältig heraus kömpt. III. II. 226.*

Sed iterum (1) non erant sejungenda, quæ conjunctim adferri debebant, & imparitas ætatis, veluti in se & in alias licitis matrimoniis habet, aduersus quæ censura multa venit à Consistoriis, observanda, ita in casu incestus hoc clarior conspicua est, quo simul abs aliis prægnantibus momentis oppugnatur (2) Nec ea propter, quia in conjugiiis disparis ætatis aliquando successu suo non caruit cohabitatio, argumentum ipsum universaliter repudiari potest; Cum enim Anno 1723. DN. DAN. FRIDER. HOHEISEL J. & P. D. *Lectiones suas hibernas indicaret & in Programme peculiari, Dispositionum juris Divini positivi De incestu fundamenta, ex sana ratione petita & petenda exhiberet, non habuit jejunam & turpiter simplex hoc argumentum, sed solide potius scripsit IX. Accedit & alia eademque magni momenti ratio, disparitas nempe annorum. Quod si enim jam adultos & regenda familia idoneos liberos supponas, ipse judices, velim*

velim, num sperandum sit, ut pater filia sua restinguere libidinem perlongum annorum decursum queat & nonne potius id sit eventurum, ut filia per viginti & aliquot annos amoris inquietetur oestro, frustra a Patre expectans medelam: Cogita, queso, an filius matrem ducens, quatuor annis eum superat, liberos ex ea sit procreaturus, quod cum vix (nisi una forte alterave vice) eventurum sperari queat, foedum huncce atque abominandum concubitum fini matrimonii repugnare evidentissime intelligitur. Quam modo allegavi, ratio magis adhuc stringit in matrimonio, vel potius matrimonii simulacro cum nepte & nepote, & sic porro, contrahendo. Tu quares forte cum nonnullis: An id in infinitum usque procedat, ita ut si Adamus terris hisce restitutus, uxorem quareret, nullam posset invenire? Paucissimis rehero: Autumnaali hocce tempore istam praposteram questionem esse, que canicularibus diebus proposita, aut veniam, aut miserationem (si non catenas aut vincula) mereretur.

§. XXXIV.

Succedit argumentum quartum:

Quia diversa nomina amicorum horride confunduntur. Agnovit hoc GROTIUS, hinc II. V. XII. 2. graviter docet: Ab hac generalitate eximo matrimonia parentum cujuscunque gradus cum liberis, que quominus licita sint, ratio (ni fallor) satis apparet. Nam nec maritus qui superior est lege matrimonii, eam reverentiam potest prestare matri, quam natura exigit, nec patri filia: Quia quamquam inferior est in matrimonio, ipsum tamen matrimonium talem inducit societatem, qua illius necessitudinis reverentiam excludit. Bene Paulus 7c. sultus, cum dixisset in contrahendis matrimoniis naturale jus & pudorem inspiciendum, addidit contra pudorem esse filiam suam uxorem ducere. Talia igitur conjugia hand dubitandum quin & illicita sint, & irrita insuper, quia vitium perpetuo effectui adhaeret. Et DN. BECMANNUS. in Nota II. p. 461. cum retulerat discursus MYRRHÆ ac aliorum, ita pergit: *Vetus Epitaphium. Hirsilus hic jaceo, mecum Marilla quiescit. que soror & generix, que mihi sponsa fuit. Vera negas, frontemque trahis, anigmata sphingis credis? Sunt Pythio vera magis tripode. Me Pater e nata genuit, mihi junctur illa; sic soror & conjux, sic fuit illa parens.* PHILO Judæus,

de specialibus legibus, dum invehitur in Persas, connubia cum matribus admittentes, addit: Quo nihil excogitari potest magis impium, conspirari defuncti patris thalamum, cui maxima debebatur religio, matri exhiberi nullam reverentiam, filium eundem & maritum fieri, matrem vicissim uxoris nomen assumere, communes liberos patris quidem fratres, matris vero nepotes censeri. Hanc prolis sua matrem simul esse ac aviam, illum filiorum patrem ac fratrem uterinum. PUFENDORFIUS. VI. I. §. 32. Epitaphio superiori adiciendum est illud, quod SANNAZARIUS *Lucretia*, qua cum, ceu filia sua notha, horrendo incestu rem habuit ALEXANDER *Papa VI.* posuit:

Hic jacet in tumulo Lucretia nomine, sedre

Thais, Alexandri filia, sponsa, nurus.

Et DN. BERCKENMEYER. in dem *Getreuen Antiquario*. refert p. 206. quod in templo cathedrali Lubecensi Lapis monstratur, de quo perhibeant multi, quod caelatum fuerit in ipso:

Wunder aber Wunder,

Hier Liegen dree dorunder:

Vader, Sohn un de Moder,

Sister, Dochter un de Broder,

Mann un Wyff,

Dree Seelen un en Lieff:

Nil hic valebit exceptio *Illustris* DN. THOMASII: Ich weiß nicht warumb sie die Sachen nach den Worten abgemessen und nicht an die bekante Regel gedacht: Daß die Wörter der dinge halber, und nicht die Dinge der Wörter halben erfunden. Habuit BECMANNUS argumenta sua ex PUFENDORFIO, quod sincere signavit, sed quam multa etiam sint, quæ quoad Linguam inventam moneri poterant, hic tantum id indicare volumus, quod, qua fide *Ill.* DN. THOMASII hic subiicere assertis suis potuerit PUFENDORFIUM, pervidere non potuerimus; Verum est, quod argumentum hoc nostrum exordiat §. 32. his verbis: *Ostendere quoque ejusmodi conjunctionum foeditatem exinde QUIDAM VOLUERUNT* &c. sed dum absolvit causam, hoc consensus sui adjecit documentum: *NON MINUS*

acceperunt, ut tam exempla, non retro, sed profluentius se diffundentium conjugiorum, sequelam & imitationem admiserint pene universalem; quam & contravenientium & perverso ac rupto ordine retroredientium aut inconvenienter divagantium concubituum portenta, habuerint stigmata in conscientiis sceleratorum, & averfationem apud saniores omnes, quibus detestatum fuit tale flagitium. Accedit (c) quod etiam si semper ratio directa dari nequeat, inde tamen ad impugnationem rei ipsius nondum sit aperta via; Quam vere liquidem LUCRETIUS scripsit:

*Multa tegit sacro in arcano Natura: neque ullis
Fas est scire quidem mortalibus omnia: Multa
Admirare modo, nec non venerare, neque illa
Inquires, qua sunt arcanis proxima, Namque
In manibus qua sunt, haec nos vix scire putandum.
Est procul a nobis adeo praesentia veri.*

Tam vere tamen id admirandum est, quod communis hominum multitudo, & tam unanimi praxi, iverit in consensum fere universalem, propter sanguinis horridam confusionem, averfanda esse conjugia in scipitem retro tendentia; Un es ist freylich kein geringes (quod scribit Giessensium Professor, DN. J. C. LANGE. in dem dreyfachen Unterricht. Parte II. S. 66. p. 85. f.) Daß Gott dem Geiste des Menschen eine so edele Aktivität verliehen hat, Krafft welcher, (wen sie anders recht erwecket und gebrauchet wird,) Er durch selbst eigenen Vorbedacht und Vorsatz, sich den Willen seines Schöpfers conformiren, auch zu dem Ende alle seine Empfindungen, Begierden und Wirkungen, nach aller deren Beschaffenheit und Umständen, desgleichen nach allem derselben Werth und unwerth, in sich bedencken und betrachten, ferner auch das Anständigste davon erwählen, und nach dieser vernünftigen Prüfung und freyen Willkühr, sich im Thun und Lassen selbst also regieren kann, daß, wenn er sich alles des besagten vorher bewußt ist, Er dessen in soweit mächtig sein kann, daß er in seinen Meinungen und Beurtheilungen, auch andern seinen Wirkungen und Wercken, sich schlechter Dinge

Dinge nach ihnen zu richten, nicht gehalten ist; Auch folglich, wo er sie zu übermeistern nicht allezeit vermag, er dennoch ihnen dergestalt vermögend ist zu widerstehen, daß wenigstens so lang, als er sich selber in ihren Gehorsam nicht ergiebt, sie die Oberhand bey ihm nicht nehmen können. *Causam proinde, solidiorem minus, non invenit III. DN. THOMASIVS ut scriberet S. 229.* Die aber hier nichts anders vorbringen, als daß durchs natürliche Recht die Ehe in aufsteigender Linie ohne Ende verboten sey, wegen Gemeinschaft des Geblüthes, welche sich in den vorigen Graden allerdings fände, die verknüffen den Knoten mehr, als daß Sie ihn auflösen solten; Denn es ist dunkel zu verstehen, wie die natürliche Gemeinschaft des Geblüthes eine moralische Wirkung zu wege bringen könne. *Posthac etenim demonstrabitur omnium clarissime, quod hæc ratio, de non confundendo sanguine seu carne, ipsi Deo fuerit selecta, Qui & propter ea rationem hic subesse moralem solide satis docere voluit atque pro sapientia sua irreprehensibili omnino potuit.*

§. XXXVI.

Præcipue etiam urgendum est Argumentum sextum:

Quia adversus reverentiam, parentibus inviolabi jure & obligatione præstandam, pugnat incestus in linea directa. Cessat siquidem, simulac scelestissimum tale oritur facinus, reverenda veneratio, quæ vel judicio gentium eo ascendit, ut DEORUM nomine & loco æstimandos arbitrati sint parentes. Vid. HIEROCLES. Libro peculiari, quomodo erga parentes agendum sit? & PLATO. Libr. II. De LL. conf. Cicero qui adducit eo tendentia PERSEI verba. Libr. I. De Natura Deorum. Non ergo manere amplius possunt eo loco, quo divinitus constituti, ipsorum Gentilium testimonium creduntur. Nam nec maritus, qui superior est lege matrimonii, eam reverentiam potest præstare matri, quam natura exigit, nec patri filia: Quia quanquam inferior est in matrimonio, ipsum tamen matrimonium inducit talem societatem, qua illius necessitudinis reverentiam excludat. Vid. GROTIUS. l. c.

§. XXXVII.

Retulit equidem hoc argumentum *Illust.* DN. THOMASUS interea, quibus plus sit tribuendum, §. 230. Interea tamen statim §. 231. subiicit: Doch mangelt es auch nicht an Wiederrede, so dawieder aufgebracht werden kann. Statim & addit rationem *primam* oppositionis suæ, his verbis: Denn wenn man die Ehrerbietung von der Schamhaftigkeit absondert, so scheint es eben so ungereimt nicht, daß eine Mutter ihren Sohn, welcher sein eigen Herr ist, heyrathe, weil es doch woll angehet, daß der Mann der Frau, ihrer Thugend, Weißheit, oder vornehmen Standes wegen Ehrerbietung erweist; vielmehr könne die Tochter die ihren Vater geheyrathet hat, nebenst dem ehelichen Gehorsam, ihm auch kindliche Ehrerbietung erweisen, wen die Schamhaftigkeit nicht im Wege stünde. At enim vero R. (a) quod jam sæpe monuimus, non sunt divellenda, quæ conjunctim congreganda ac coordinanda potius erant, ut omnem contrarii metum expellerent. (b) Æstimare quin suspicere ac admirari potest ac debet Maritus omnes conjugis suæ dotes ac dona animi, corporis ac fortunæ; imo casus extitere plurimi, ubi maritus imperium Conjugis, salvis matrimoni juribus, lubens admittere voluit. Vid. *Eruditissima Dissertatio, Celebrissimi quondam Professoris Gryphici, DN. JO. PHILIPPI PALTHERII: De Marito Regina.* Ast tamen exinde *reverentia parentalis* non collocanda est in parem cum illis classem, nec conjugale obsequium cum filiali statim æquabitur; Ad stipitem enim dum retroire & maritali ac conjugali jure retrogredi, nemini descendanti liceat, quod infra luculentius docebitur; tunc hinc & reverentia liberorum, qua parentes venerantur, alius utique & separatissimæ erit classis ac ordinis modus; injustam vero habendi ac possidendi rem, irritum ac illicitum sustinendi actum, & ejus, quod dictamini rectæ rationis adversatur, tentandi prævaricationem, nemo potestatem fortitur, & si, vel justissimis comeret viis ac ordinibus, machinationes & facinora sua, rem tamen ipsam in se & sua natura legibus difformem, non efficiet legitimam eo ipso:

Scelus

*Scelus oculisse proprium, immensus labor,
Idemque inanis irritusque: Quidlibet
Patres, at ipsum non potes te fallere:
Nam se latere nullus unquam visus.*

Vid. PIBRACIUS: in *Tetrastichis*. Num. 5.

§. XXXIIIX.

Professus est hic DN. THOMASIUS, daß er wohl ehe gemeinet, die Ehrerbietung wäre Ursache, warum die Ehe in gleicher Linie verbotben; Und daß diese Meynung durch die eingeführte Wiederrede nicht wiederlegt sey, weil von der Ehrerbietung, welche aus einer menschlichen That beruhet, und darinnen etwas nachgelassen werden kan, auff die von Natur unmittelbare schuldige Ehrerbietung, in welcher nichts kan nachgelassen werden, kein tüchtiger Schluß zu machen. s. 233. Sed nihilo tamen secius mox subicit §. 234. Wenn wir aber die Sache bey dem Lichte besehen, so thut diese Antwort dem Einwenden kein Genüge, nicht als wenn es falsch wäre, daß die Ehrerbietung der Unterthanen, vermittelst einer menschlichen That entstünde, (wie man insgemein davor hält, wovon unten an seinem Orth,) und also mit der Ehrerbietung die man den Ältesten schuldig ist, gleiche Verwandnis hat, wie mit der Ehrerbietung, mit welcher wir den Eltern verbunden sind, sondern weil es der Wahrheit nicht allerdings gemäß scheint, daß die Ehrerbietung gegen die Eltern gar nicht nachgelassen werden könne. Denn ob wir gleich, wenn wir zu der väterlichen Gesellschaft kommen werden, beweisen wollen, daß so lange die Kinder in der Eltern Brodte sind, allerdings nöthig sey, daß sie ihnen Ehrerbietung erzeigen, weil man sich keinen Gehorsam ohne Ehrerbietung, und ohne Gehorsam keine Außerziehung einbilden kan, und also die Eltern, weil sie zu Außerziehung ihrer Kinder verbunden sind, ihnen die Ehrerbietung nicht schencken können; So wird doch zugleich aus dem, was daselbst gesagt werden soll, erhellen, daß nach geschehener Außerziehung, wenn der Gehorsam aufhöret, allein die Ehrerbietung bleibe, welche zum Andencken der vorigen Wohlthaten, den Eltern erwiesen werden muß, und weil derselben bey den Eltern ein blosses Recht ohne beygefügte Obligation gegen

liber stehet, so sehe ich nicht warum nicht auch die Eltern sich davon los sagen, und selbige den Kindern erlassen könnten, besonders da in einer ehrbaren Vertraulichkeit kein Laster zu finden.

Jamdiu mirati sumus hæc dictoria, judiciosissimi alias & acutissimi VIRI, nec operam requireret prolixiorem, ut probaremus, quomodo reverentia parentibus præstanda, & emancipatos & privilegiatos promiscue teneat liberos omnes, qua quidem se abdicare parentes per ipsam naturam non possunt, & cui se per idem illud momentum liberorum nemo, quousque vixerint parentes, subtrahere valeat; Quod & eadem tam ob beneficia hæctenus accepta, quam speciatim & prærogativa multa, ob stipitem ipsum & ordinem propagationis procedat, facile demonstraremus. Verum cum domi jam invenerit, quod quomodocunque sufficere potest & inferius præterea causa tota ad solis discum elevabitur, hinc cum DN. HOHEISELIO, ex *Programmate citato*. & quidem §. VII. s. causam etiam hanc impræsentiarum finimus: *Non formari potest, inquit, juvenus, non redigi in ordinem, uno verbo: Educatio obientu est impossibilis, nisi imperium parentibus competat, atque huic correspondeat liberorum obedientia. Inde est, cur liberi jubeantur parentes obsequio prosequi, complecti veneratione, ut scilicet utilia reddantur societatis humane ac civilis membra, & tali modo ipsorum hujus ævi salus promoveatur. Habes hic rationem a revelatione ne latum quidem unguem recedentem, quod enim primum Apostolus præceptum appellat, promissa felicitate munitum, idem illud & primum, & ipsorum liberorum utilitatem directo intendens, præscribit ratio. Cum e contrario reliqua omnia & adultiores potissimum obstringant, & ista immediata felicitatis spe destituantur. Nec est quod huic imperio eique opposito obsequio renunciare parentes posse existimes, non enim id imperium pro parentibus, sed in gratiam potius liberorum est introductum; hinc & comminationis divine, qua Patrum delicta usque tertiam & quartam generationem ulturum se prosterneret DEUS, liquet ratio: Nisi enim parentes exemplo atque institutionibus lubricam istam, atque (ut ita loquar) ceream liberorum atarem fluctant, quid aliud evadere potest, quam mali corui malum ovum. Aut vehe-*

menter

menter deceptus sum, aut meridiana luce clarius ex dictis elucescit, parentes a nefando cum liberis concubitu, quamdiu educatio non est abrenta, vel solius rationis distamine præcunte, arceri. Ast excipies, tunc saltem ipsis licebit matrimonium contrahere cum liberis, postquam educatio jam est obrenta. Sed vero dispicias, queso, nonne vel ipsa spes futuri amplexus, imperio, obsequio, exaltioni, castigationi atque increpationi, qua tamen apprime necessaria sunt, e diametro repugnet? Sinegas id ipsum, non tales tibi concipis homines, quales sunt, sed quales in Stoicorum cerebro, ore, scriptis, præterea nusquam dæprehenduntur. Unde & nisi me omnia fallunt, factum est, ut nonnulli e stoicorum schola matrimonia isthæc licita reputarent, nescio quam *αἰσάθειαν*, humana sorte superiorem, in sapiente sibi suo imaginari.

XXXIX.

Succedit sic tandem Argumentum septimum: Quia ipse pudor, verecundia, imo inevitabilis horror concubitus hujus sceleratissimi quam detestabilem designent rationem & enormissimum deliquitum. Seniores quippe, scribit PLATO Libr. XXXI. Dialogo V. De Republica. p. m. 593, f. Lex nostra constituit præesse omnibus junioribus, eosque corrigere. Perspicuum id quidem. Constat præterea, quod junior in seniore nisi jussu principum seviet nunquam, neque cadere audebit, ut decens est, neque ignominia ulla afficere. Metus namque & pudor custodes sunt ad hæc prohibenda sufficientes. Pudor quidem non permittet eos, quos parentes suspicantur, violare. Metus autem ab injuria absterrebit quemque, timentem scilicet ne, ceteri omnes partim ut filius, partim ut fratres, partim ut patres, operi presso succurrant. Conf. MARSILIUM FICINUM. p. 225, f. 290. p. 375. Hinc & III. PUFENDORFIUS L. I. c. II. S. 7. p. 29. docet: Fatemur, sapientissimum Creatorem animis hominum indidisse affectum pudoris, qui esset velut custos virtutis & validum frædem reprimende malitiæ. Probabile quoque videtur, ni DENS voluisset hominem suas actiones ad legem componere, ipsum hunc affectum, animis humanis non fuisse infutum, cum citra hoc nullus ejusdem usus appareat. Enimvero nihil repugnat, qualitatem aliquam moralem, quæ adeo impositioni suam debeat originem, in homine saltem

mediate producere effectum physicum; quippo cum anima, corpori saltent
 conjunctissima, dum ista moralia apprehendit iisdemque afficitur, eo
 ipso quoque motum parti alicui corporis posse imprimere. &c. Imo
 de pudore in re venerea L. VI. l. 31. p. 849. adjicit; Deinde
 quia affectibus per lapsum corruptis, prava libido per eas partes ma-
 gno velut cum impetu erumpere ardet; Et vero cardo omnis decori
 ordinis in societate humana in hoc vertitur, ut propagatio sobolis san-
 ctis legibus circumscribatur; igitur dignitati sua conservanda simul-
 que praevidendis illicitae aut intempestivae veneris occasionibus studens
 natura istum pudorem commenta est, quo & sollicita ista membra tege-
 rentur, ne oculis semper exposita irritarent libidinem quovis tempore
 paratam; & eo magis venere illicita abstinere, quod & legitimam
 non nisi recte & remotis arbitris obire pudoris teneritas subigeret. Inde
 Protoplasti, post depravatam affectuum harmoniam, cum illis partibus
 inordinatam libidinem sibi velut portam struere animadverterent, me-
 merito pudore suffundebantur, tanta in se imperfectione jam deprehensa,
 cui utrinque a tegumentis non nihil remedium arcestitum ibant. Sed quod
 multas apud Gentes iste nuditatis pudor exoleverit, id initium sum-
 sisse crediderim ab egestate, dum in regiones incultas delati homines,
 detritis, quas habebant vestibus, materiam aliis tegumentis non inve-
 nirent, nec per temperiem Coeli valde desiderarent. Inde cum vestibus
 pudor hiece paulatim periret; cujus vestigia tamen retinuerunt, qui exi-
 guo velamento pudenda abtexerunt; Unde ad plenam nuditatem faci-
 lis est transitus. Iste porro pudor insigniter intenditur adversus illas
 personas, quibus natura reverentiam quandam debemus, aut adversus
 quas gravitatem quandam pra nobis ferre debemus, quales praecipue sunt
 parentes & liberi: Ita ut qui per eundem non reprimatur, quominus
 in familiarem istam corporum commixtionem descendere non vere-
 atur, effronti prorsus ingenio & qui nullum aliud facinus sit formi-
 daturus judicetur: Quique adeo maximo inter Homines morbo laboret,
 impudentia, uti eam vocat Euripides. Medea V. 471. Inde vero
 tandem commotum se declarat III. DN. PUFENDORFIUS, ut
 partes nostra acceptaret, Hic igitur pudor inquit propterea §.
 32. p. 850. non postrema causa videtur: quare in ipso jure natura
 inter ascendentes & descendentes in linea recta connubia censantur pro-
 hibita-

hibita. Conf. ARNISÆUS. De Republica. Cap. IV. Sect. 5. n. 28. f. p. 188.

§. XL.

Sed nec hic defuit Ill. Dn. Thomasio, quod objiceret, generatim enim §. 243. excipit, die böse Lust, welche vornehmlich und zwar mit Recht zum Fundament der Schamhaftigkeit gesetzt wird, ist aus der Vernunft schwerlich zu beweisen. Verum ad hæc respondemus (1) quod utique ex ratione, principiis Juris naturæ instructa, cognoverint malam concupiscentiam Gentiles, quid enim clarius doceri potuit ultra verba Seneca, Ep. XCIV. p. m. 591. exhibita; Duo sunt, inquit, propter qua delinquimus. Aut inest animo pravis opinionibus malitia contracta: aut etiam, si non est falsis occupatus, ad falsa proclivis est, & cito specie, quo non oportet, trahente corrumpitur. Itaque debemus aut peric, curare mentem egram, & vitiis liberare; aut vacantem quidem, sed ad pejora pronam, praoccupare. & Libr. III. De Ira. Cap. XXVI. p. m. 58. scribit: Omnes inconsulti & improvidi sumus, omnes incerti, queruli, ambitiosi. Quid lenioribus verbis ulcus publicum abscondo? quicquid mali sumus. Quid illius pallorem, illius maciem notas? pestilentia est. Imo & ipsam concupiscentiam novit, hinc Lib. VII. de beneficiis. XXVI. p. m. 381. perorat: Adspice, quemadmodum immense hominum cupiditates hient semper, & poscant: Non miraberis ibi neminem reddere, ubi nemo satis accipit. Quis est istorum tam firma mentis ac solida, ut tuto apud eum beneficia deponas? Alius libidine insanit, alius abdomini servit, alius lucri torus est, alius summam non vincet: Alius invidia laborat, alius caeca ambitione, & in gladios ruente. Adjice torporem mentis ac senium & huic contrariam inquieti pectoris agitationem, tumultusque perpetuos. adjecte astimationem sui nimiam & tumorem, ob qua contemnendus est, insolentem. Quid contumaciam in perversa nitentium, quid levitatem semper alio transluentem loquar? Huc accedat temeritas praeceptis & nunquam fidele consilium daturus timor, & mille errores, quibus volvimur: Audacia timidissimorum, discordia familiarissimorum, & publicum malum, incertissimis fidere, fastidire possessa, optare, qua

H

consequi

consequi posse, spes non fuit. Quamvis & (2) Apostolus Paulus, de se, cum tam Judæos, quam Gentiles audiverat & ab utrisque fideliter informatus esset, dixerit Rom. VII. 7. *Nam etiam concupiscentiam non noveram, nisi lex dixisset, non concupisces.* certum tamen id est, quod de Concupiscentia actuali non loquatur, sed potius de Originali, & optime commentatus est D. Jo. Guntherus ad hunc locum: wenn Paulus saget: **Ich weiß nichts von der Lust / wo das Gesetz nicht hätte gesagt: Laß dich nicht gelüsten.** so redet er von der bösen Erb-Lust, und derselben ersten Regungen, darein man doch nicht williget, und die man in seinen Herzen nicht heget, sondern vielmehr dawider streitet. Denn Er redet von derjenigen Lust, um deren willen Er fleischlich war, v. 14. welche dem Gesetz in seinem Gemüthe wiederstritte, v. 23. welche ihm von Natur angehangen, v. 21. Das ist mit einem Worte, von der bösen Erb-Lust, von der bösen Zuneigung, die in unserer Natur steckt. Von derselben saget Er, **ich wußte nichts von der Lust, wenn das Gesetz nicht hätte gesagt: Laß dich nicht gelüsten.** Denn unsere Vernunft kan sich nicht einbilden, daß die natürlische Verderbnis, und die böse Zuneigung, deren wir uns nicht erwehren können, eine so schwere Sünde seyn sollte, welche uns zur Verdammnis könne zugerechnet werden. Allein das Gesetz saget uns solches, wenn es uns in den neunten und zehenden Gebot zuruffet: **Du sollt nicht begehren, da es uns denn nicht allein in dem neunten Gebot durch die Worte **WIR N** die wirkliche Lust verbietet, sondern auch in dem zehenden Gebote die Worte **WIR N** die böse Zuneigung.** Deswegen der heilige Jacobus, wenn Er auff den Inhalt solcher beyden Gebote zu reden kommet, uns nicht allein die empfangende und gebährende Lust (das ist, die wirkliche Lust,) sondern auch die versuchende und reizende Lust, (das ist, die böse Erb-Lust) verbietet. cap. I, 14. 15. &c. &c.

S. XLI.

Speciatim deinde adjicit Dn. Thomasius: Es muß sonderlich betrachtet werden, daß die Ursache des Verbots in der Schamhaftigkeit und Ehrerbietung zugleich gesucht wird, denn wie wir von der Ehrerbietung allein, ohne die Schamhaftigkeit kurz zuvor ausführlich

filhrlich geredet, also wenn wir von der Schambafftigkeit allein ohne die Ehrerbietung reden sollten, so würde folgen, daß gar keine Ehe zugelassen werden dürfte, weil alle Menschen eine Ursache der Schambafftigkeit in sich befinden, und also sich einer vor den andern zu schämen schuldig seyn. Veruntamen Resp. (1) etiam verecundiæ sua vindicavimus jura, facile & largiemur, quod ex reverentia sangvinis oriatur pudor, imo, quod pari passu isipse cum reverentia ambulet; Quin vel hoc adhuc apponimus, quod non loquamur adeo de pudore, qui consequitur facinus patratum dolorique par est, dum ægri, & ægre ferimus, quod dictis aut factis nostram existimationem imminuerimus aut perdidimus, sed de pudore ante factum & in facto tali sceleratos obruente. Cum igitur (2) pudor ex peccati sensu & cognitione ortum habuit, atque ita nuditas corporum ex animorum nuditate processit, tunc præsertim pudor exortus est in partibus illis, quæ sunt pudendæ, quod essent membra procreationis, quin in ipsa nuditate, etiamsi membra genitalia non moveantur sed perfecte subsideant, non deest pudor, ubi quis nos videt nudos, ut sic pravus ille motus non sit vera causa, quandoquidem ipsa nuditas verecundiam infert, etiamsi partes omnes decenti ordine compositæ, situm naturalem sine ullo motu obtineant. Imo in foeminis peculiariter maximus est erubescentiæ effectus, in quibus tamen externus ille motus rebellionis non apparet. Quid, quod ii qui motus illos minus sentiunt & castissime se gerunt, magis erubescunt de sua nuditate, quam ipsi impudici, aut alii quipiam? Est igitur aliquid aliud, in quo tanti pudoris ratio consistit. Forte, quia DEus voluit nos originalis labis meminisse, dum illam in posteros parentes traducant, ut semper statum illum felicitate ante oculos habeamus, & infelicem peccati statum deplorantes, ad illum beatum ordinem anhelemus. Providentiam enim divinam & ultricem justitiam decuit, ut in his maxime puniretur homo, per quæ suam iniquitatem & peccati poenas ad alios transfert, ut ea ratione poena veluti continua evaderet. Conf. RIVETUS. Tom. I. Opp. p. m. 110. Et quamvis hac

via (3) quique morationum pudore afficiantur & corporis nuditatem extimescant, pudice itidem versentur in licitis congressibus, id tamen senserunt & experti sunt Gentiles in incestis aut tentandis aut tentatis, quod præsuppositis reliquis momentis, eo pertigerint ipsius Juris Naturæ vires & viva ac efficacissima momenta, ut horrore perculli & miris motibus perterriti fuerint, simulac spurcissimum ac nefandum tale crimen moliti demum sunt, indeque sollicitatos ac miris modis adactos se profitentur, quo minus facinus ipsum designare ferocius auderent, quod abhorruerint potius perpetim & averfati ac detestati sint. Quicumque igitur exinde, minimum singulare quid, augurari & agnoscere ac urgere non vellet, ille, quod insita juris Naturæ & hominum cordibus inscripta principia inficiaretur, vel eo ipso, plus quam abunde testaretur. De eo interim, num quis se, solo suo arbitrio, abdicare possit illa obligatione, qua secundum principia juris naturæ ducitur ac fertur; vix disputare nobis amplius licet; *Quemadmodum enim is, qui jubere vellet ista talia, quæ in se & sua natura mala sunt, ut propter præceptum suum bona & licita sint, non minus nature rerum adversatur, quam qui æterna veritatis axiomata, tam practica quam dogmatica, e. g. bis duo esse quatuor, totum esse majus sua parte, nihil simul esse & non esse, & ejusmodi plura indifferentia, ad veritatem & falsitatem fingere vellet.* Vid. ZIEGLERUS. *De Jur. Maj. l. P. XLI.* Ita quoque is, qui abdicare se, suoque solo arbitrio vellet eodem illo, quod DEUS ipse pro sua sapientia ipsi naturæ indidit ac inscripsit, inaniter certe ageret & desperatis vacaret moliminibus.

§. XLII.

Hæc hæctenus exhibita & quantum id fieri potuit, plenius vindicata argumenta agnoverunt huc usque & calculo suo firmaverunt recentiorum plurimi, inter quos *Celeberrimum* DN. D. BUDDEUM ut peculiariter adhuc memoremus, ea nobis suppeditata est ratio, quia Halis Is celebriter docuit & in formandis juvenum animis moribusque multum impendit operæ, quapropter & propius advigilare potuit opinionioni-

nionibus hinc inde subortis earundemque justam habere rationem: Adeo vero ille partibus & sententiæ nostræ non opponitur, ut magis in omnibus ferme proppitio consensu nobiscum conspiret. Ita namque scribit in *Theol. Morali. Cap. III. Sect. VI. S. XI. p. 764.* Alii, ut ex omnibus facilius se expedirent difficultatibus, gradus ascendendum & descendendum, a collateralibus, distinguendos existimarunt. Concedunt itaque, gradus collateralium juri natura non repugnare, cui tamen omnino adversentur conjunctiones ascendendum & descendendum. Ultimum vero ut probent, varias adferunt rationes. Nonnulli namque, ipsos adfectus humanos a tali commixtione abhorrere contendunt, ita quidem, ut omnes, qui per pravam educationem aut vitiosum habitum non sunt corrupti, in ipsos sensibus deprehendant aliquid tali commixtioni repugnans; Alii ad pudorem provocant, qui insigniter intendatur adversus illas personas, quibus natura reverentiam quandam debemus. Alii obligationum urgent confusionem, quia nec maritus, qui superior est lege matrimoniali, eam reverentiam potest prestare matri, quam natura exigit, nec Patri filia. Non equidem desunt, quæ his rationibus iterum opponantur ab aliis, ut videre licet apud Thomasium. Sed rursus non desunt, quæ hisce iterum reponi possent. Unde verosimilior illorum est sententia, qui, ipsam ab ejusmodi commixtionibus abhorrere naturam, contendunt, easque adeo illicitas esse, ratio inde quodammodo intelligit. Tandem & absolvit hæcenus dicta his verbis: *Quicquid tamen hujus sit, de ratione ut multum sumus solliciti, necesse non est, cum Scriptura aperte tradat, quæ fugere, quæve adprobare debeamus.* Quicquid vero etiam horum sit, mox tamca dispalescet, quod Sacra Scriptura non alium jus docuerit, quam ipsum illud jus naturæ; Hinc & sufficiet, illa ipsa momenta pervicisse aliquando hæcenus nobis contradicentes, quem etenim fugit *Censuissimum DN. TITIVM* docuisse olim cum *ILL. DN. THOMASIO*, sed tamen postea veritati cedens, ad *PUFENDORFIVM*. *Observ. 496. num. 3. p. 489.* ita docuit: *Istam sententiam hæcenus secutus sum, ac in specie eam proposui in Specim. Jur. Eccles. l. 4. c. 3. S. 40. f. Sed non videtur improbabile, si quatuor illas regulas ad jus naturale referamus, nam (1) inter personas illas prohibitas*

hibitas est aliqua unitas, jam vero natura repugnat, ut quis secum ipso velut coeat, ac hac ratione genus humanum propaget. (2) A natura sociali abhorret, ut cognatio vix incepta, in sua statim redeat initia, cum indoli vita socialis magis conveniat, ut illa latius spargatur. (3) Admissa concumbendi licentia adulterii & stupris anjam præbet, Denique (4) nullus legitimus finis nominari posse videtur, ob quem ejusmodi matrimonia appetenda sint. Non obstat, quod, admissa nostra sententia quoad fratres & sorores, totum genus humanum ex incestu natum esse oporteat, nam ad casum necessitatis, prohibitiones non pertinere, tralatitium est. Conf. DN. UNGEPAUER. De Delictis carnis. Cap. IV. (quæ Disputatio Jenæ habita Anno MDCXL. & Halis recusa Anno MDCCXXIV.) & DN. D. KLAUSINGIUS. De Nuptiis propinquorum jure divino prohibitis. §. IX. f. HOIERO ubi solidissime satisfecit

§. XLIII.

Nunc itaque dispiciendum est, quomodo *Ju. Du. THOMASII* Sententia, de revelata lege accipiendâ sit? & qua via eadem cum lege naturali conspiret, aut abs eadem recesserit? Professio itaque ipsius sequentis est tenoris III. II. 246. Ich wolte auch hie lieber die Unvollkommenheit unserer Vernunft erkennen und sagen, die Ehe zwischen Eltern und Kinder sey keine Materie des Gesetzes der Natur, sondern eines andern Göttlichen Gesetzes. Verum cum incestus in linea recta perhibetur non esse materia legis natura, sed alius potius divinæ legis; quid obesset, quominus hic omnes Juris Naturæ Doctores absteterent, ut sollicitius mecum indagarent & scrutarentur hanc consequentiam: *Quacunque lex in Scriptura Sacra est revelata, illa non est lex naturalis.* Aut forte hanc: *Si jus Natura legem de incestu imperfectius & obscurius exhibuit, Scriptura Sacra vero eandem perfectius ac clarius docuit, tum Lex de incestu secundum jus Natura & eadem illa secundum Scripturam, essentialiter opponuntur & contradictorie, minimum contrarie eadem inter se pugnant.* Certe eandem in utraque propositione fallere, nos plusquam demonstrare per suademur, hinc in Collegio nostro Disputatorio, Num. I. Dec. II. p. 4. docuimus.

VII. De.

VII. Dogmatum revelatorum multa pars, ex intentione Sanctissimi Spiritus tendit ad formandam & confirmandam fidem justificantem & salutem eternam.

VIII. Dogmatum revelatorum aliqua, ex intentione Sanctissimi Spiritus tendunt ad formandam & confirmandam fidem Sanctificationis ad societatem.

IX. Dogmatum revelatorum alia, ex intentione Sanctissimi Spiritus tendunt ad consummationem eorum, qua Theologiam Naturalem perficiunt, in quantum nec jus Natura citra revelationem demonstratione omnimoda & a priori cognoscitur.

X. Dogmatum revelatorum non pauca statum hominis naturalem & rationalem perficiunt, imo hujus universi constitutionem, ordinem ac variationem mirifice illustrant.

Ut vero assertionum firmiter ac luculentior veniret illustratio; in Collegio ea propter eodem copiosius absolvimus; Quod peccatum in homine *IMAGINEM DIVINAM* totaliter & funditus destruxerit ac deleverit, ut ejusdem nulla rudera supersint, hinc & ad commercium cum Deo Trinuno redintegrandum, nulla ipsi via, nisi in Christo & mediis saluciferis supersit. Vid. p. 139. f. & p. 174. f. Quod peccatum in homine *JUS NATURÆ* omnium miserrime depravaverit, ut ejusdem rudera demum & supersint, tam qua doctrinalia, quam ipsas vires agendi, hinc & ad commercium cum hominibus rite ac sancte instituendum, ipsi tam ad commercium per naturam, quam illa, quæ contigit per Scripturam fideliter & indefatigabili cura sit indaganda & consecretanda. Vid. p. 5. 154. 178, 383. 385; Quod & denique peccatum in homine *STATUM* ipsius *RATIONALEM* & *NATURALEM* omni & afflictim deplorabili modo, laceraverit & fœditatibus ac horrendis defectibus ac deliquiis conspurcaverit. Unde de ac horrendis emendanda, repurganda & quantum id fieri potuit, amolienda, via tam *Natura*, quam *Scriptura* indigeat, Vid. p. 154. & 383. f. His ergo nunc præviis, comprehendere non possumus, quæ fuerit causa *illustri* DN. THOMASIO, ut non discernenda, nec separanda, nec opponenda, discreverit, disgregaverit ac opposuerit.

§. XLIV.

S. XLIV.

Hujus & rei causa, instantia quapiam, & non inconcino simili ipsum *κειρόμενον* illustraturi sumus: Concipiamus itaque, si lubet, nobis ædificium plenius extructum, conclavibus & habitaculis distinctum, receptaculis divisum, situ commodum, munditie nitidum & requisitis reliquis omnibus instructissimum. Sed oritur tempestas, ruunt cataractæ, ingruunt inundationes, accidunt incendia, contingunt oppugnationes & obsidia, quæ & fatorum congeries metui poterat, exoneratæ adversus hanc structuram, hæctenus satis firmam, munitam, fartam & tectam. Quid inde? bases alluvione macerantur, muri concutiuntur, contignationes quassantur, tabulata disturbantur, tegula cadunt, pinnacula rimas patiuntur & ruinam minatur imò experitur multa compages, quin interiora plurima commissuris, juncturis, & coagmentis suis exciderunt, pereunt, pessumeunt; Num & hæc domus est pristina illa? Est omnino, modo quod fatorum labore injuria & restauratione egeat: Quid ergo nunc facit Dominus, quid molitur faber ac artifex? Noverant materiam ædificii olim absoluti fuisse, & ruderosi nunc etiam adhuc esse variam, ut sunt ligna, lapides, lateres, tegulæ, calx, arena, ferra, vitra &c. Deprehendunt etiam, quod in misere distortis partibus, fundo, muris, vertice, conclavibus, receptaculis & sic porro, alia adhuc pristinum recipere possint locum, modum & terminum, hæc ergo eadem non interturbant ulterius, sed jungunt, firmant, complanant & restituunt; Dijudicant porro, alia non proportionata amplius esse anteriori modo usuique, hinc eadem, ubi applicari & prodesse quovis modo poterunt, sagaciter & discriminatim adhibent; Tandem & defectus ac denuo conquirenda architectantur requisita, eaque propter industriis scitamentis accire, apposcere ac percontari moliuntur & machinantur illa, quæ ad reconstructionem & restorationem ædis requiruntur ac conducunt: Qualia vero eadem sunt? Non alia, quam specificè jamdum exhibita, ligna, lapides, lateres, tegulæ, calx, arena, ferra, vitra & similia. Ea
vero,

vero, num e nemoribus, saxifragiis, laterariis, calcariis, fo-
 dinis, latomiis & vitriariorum tabernis Regum aut Principum,
 num vero privatorum comparentur? parum refert, modo ad
 ædificii restitutionem conducant; nec eo quidem ipso alia sit
 domus aut alia structura, sed illa eadem pristina ædes repa-
 ratur, completur & recentibus curis restituitur. Ita se etiam,
 dummodo strictim in tertio comparationis manere volumus,
 res habet cum jure Naturæ: Erat illud *in statu integritatis* da-
 tum homini, ad commercium cum hominibus successive ge-
 nerandis ac producendis, rite sancteque formandum & in-
 stituendum: Supervenit proh! *Status defectionis*, & pecca-
 tum Jus naturæ miserandis omnibus modis laceravit & in de-
 terius vertit: Adest quidem illud adhuc, retinuit suas verita-
 tes, exserit suas vires, sed tamen omne genus molendi, de-
 monstrandi, agendi & ad finem debitum pertingendi, est
 exile, exiguum, obscurum, invalidum ac insufficiens; Habet
 & doctrinam aliqualem hujus perditissimi defectus & imper-
 fectionis in Gentilium scriptis, imo & ipsas regulas quaspiam
 ac leges Juris Naturæ, quicumque sollicitius informari cupit, sed
 tamen nec ibi sufficienter satis pascitur, docetur & instruitur,
 quid ergo consilii, quid remedii superest? Scrutetur porro &
 inde fatigabili cura, quod prodesse sibi poterit, imo indefinenter
 exquirat, & cum Sacra Scriptura huic suæ inopiæ, paupertati
 ac ægrotudini, omnium clarissime, omnium solidissime, con-
 sulerit ac medeatur, hinc grata mente manique accipiat,
 quæ inde exporriguntur, clarius docentur & causam omnem
 absolvunt. Eo tamen ipso non est *alia* lex, quam DEus ho-
 minum mentibus indidit, & *alia* porro, quam DEus solennius
 repetiit. Vid. *Collegium nostrum Disputatorium. p. 385. num. VI.*
 Codex etenim est amœnissimum *pratum*, ubi fessus quietem,
 virgo florem, venator leporem, ciconia ranas & bestia gra-
 men habet; Is est *mare*, ubi elephas natat & musca bibit: Is
 est *flumen vivum*, ex quo sitiens recreatur & conspurcatus se
 lavat: Is est *Gazophilacium*, ubi habent eruditi ac rudes, quod
 admirentur. Paucis: Is ipse, quamvis non exhibeat Systema quod-
 dam

dam rerum omnium, de quibus tamen scripsit eadem, omnia sunt integerrima, sincerissima ac fallere fallive nescia, ut non nisi fide divina a Christianis accipi & adhiberi possint.

§. XLV.

Ex illis autem, quæ jam explicuimus, neminem facile fugiet, quomodo sit procedendum in demonstrationibus Juris Naturæ? & quam innoxie, imo vere salutariter in subsidium advocari possit Sacer Codex, sicubi forte Gentilium scripta & instituta nostræ demonstrationes ambiguum ac obscurum quid secum ferunt, hallucinantur aut penitus aberrant ac fallunt; Optime hæc consideravit DN. J. C. LANGE in den dreysfachen Unterricht, Cap. II. S. 56. p. 79. s. hinc scribit: Wer nun dieses alles recht bedencken will: der wird leichtlich finden, daß in den menschlichen Thun und Lassen nicht alles indifferrent, oder gleichgültig und freygelassen, sondern vieles als unfreutig Gut oder Böse von Gott geboten oder verboten sey: Und daß deshalb auch nicht freystehe, nur bloße menschliche Gesetze, entweder aus einem blinden Gehorsam, und dessen eingebildeten Verdienst, oder auch aus politischen Gehorsam, nur bloß umd äußerlicher Ruhe, Gemächlichkeit und Friedens willen, vor seine Richtschnur zu erkennen. Desgleichen wird er ferner finden, daß in so wichtiger Sache mit einer zum Behelff ergriffen Wahrscheinlichkeit, dem von Gott erfordereten Gehorsam und gründlicher Erforschung seines Willens, woforne eine mehrere Gewisheit davon zu haben, kein Genügen geschehe; Folglich auch der Mensch nach seinem besten Vermögen auff die Gewisheit dringen, und sich mit selbst erwählten Interims-Gesetzen nicht behelffen, diese Gewisheit aber weder ganz allein im Buche der Natur, noch auch mit dessen gänzlichlicher Hindansetzung allein im Buche Heil. Schrift, sondern vielmehr aus beyden Büchern zugleich, durch die ihm von Gott hierzu verlehene Mittel, mit großen Fleiß und Ernste suchen solle. Quicumque igitur vitium incestus horridum ac detestabile plenius explicare aggreditur, is equidem non male facit, dum ex scriptis Gentilium haurire ac elicere tentat, quicquid ibi perhibicum invenit, præterea itidem intellectus sui

sui florentiores vires operosius excitat, ut rationes & argumenta profana feliciter discutiat, bonum inde & voluntati divinæ congruum perpetim, seligendo & exigendo; Sed tamen & postea Christianorum non modo scripta ac doctrinas, verum & præ reliquis omnibus, ipsum Codicem sacrum scrutari oportet eundem, & si invenerit ibidem doctrinas & argumenta, quæ nervus inciditur errori, aut medicamina ac confortationes veniunt debilioribus opinatis, tunc eadem ipsa, tanquam divinitus revelata æstimare, suspicere, revereri ac in usus suos obsequiosissime & peramanter convertere applicareque per ipsam conscientiam tenetur & obligatur. De cætero, quicquid & invenerit, quod ad jus Naturæ, aut generatim aut spectatim pertinens haberi potest aut debet, id propterea, quia in Sacro Codice etiam legitur, probatur & absolvitur, speciem suam non migrat, nec haberi amplius potest *lex nova*, sed vere eadem, tam ex Libro Naturæ, quam Scripturæ publicata, asserta ac vindicata.

§. XLVI.

Fugiet in hoc omni cespitatio nostra, quam fluctuet etiam ac divaricetur aliquando, modo attenderimus disquisitionis ad caput rei ipsum; JUS itaque NATURÆ est voluntatis Divinæ solemnior publicatio, quam singulorum hominum mentibus indidit omnipotens Creator, perficiens eosdem, ut aliquid supra se positum revereantur, semet observent & proximo non obsint, huic præcipuo fini, ut commercium inter & cum hominibus feliciter excolant, & quantum id licet, felicissime terminent. Habes hic *causam*, Deum puta; *normam*, voluntatem Dei; *modum*, revelationem per naturam singulis hominum mentibus inditam; *Præcepta*: Aliquid supra te positum reverentiam cum hominibus, qua socialitatem & societatem. Hæc vero omnia ad felicitatem spiritualem ne adniti quidem moliantur, & omnium minime, eo ascendunt, aut quicquam ejus rei habent, atque sic etiam tale quid non edere, dispensare aut absolvere possunt. Qualia itaque hæc omnia sunt?

Sunt naturalia, ad societatem facientia & ad animarum spirituali ac eternam salutem nequaquam aspirantia: Sunt Philosophica & ad moralia formanda ac confirmanda progrediuntur, in quantum eadem soli Decalogo vindicari possunt. & debent: Sunt denique Gentilibus ipsis multa ex parte cognitu, & effectu possibilia, imo abunda & doctrina & praxi publicata: Ubi ubi ergo reperiantur, sive etiam libro Naturæ, sive Scripturæ, eo tamen non elevanda sunt, ut inter revelata strictim sic dicta & quæ ad salutem spiritualem ac eternam faciunt, recensentur aut referantur: Nec vel hoc ipso desinunt esse tales veritates, quia ex sacro Codice etiam addisci possunt ac complementum suum doctrinale accipiunt. Fieri namque potest, ut unum & idem sit simul objectum scientiæ & fidei; sciatur per evidentem demonstrationem & credatur propter divinam revelationem: Ipla quidem fides formaliter, non est scientia formaliter, quia fides non ducit conclusiones e principiis rationis, e causis necessariis conclusionis, e mediis naturaliter notis, sed ex revelatione & autoritate dicentis Dei, etsi vel maxime ea, quæ credit, non evidenter nota habeat, verum id quod est scibile h. e. subjectum alicujus scientiæ ex hoc, potest esse credibile, h. e. objectum fidei ex alio puncto; Ubi notari potest, quod fidei objecta sint duum generum: Quædam sunt simpliciter $\pi\iota\sigma\tau\alpha$, quæ omnem rationem superant, & sunt fidei mysteria, de quibus est verum, quod dicitur, non cognosci per rationem, quæ fide credantur. Quædam vero sunt $\pi\iota\sigma\tau\alpha$ $\kappa\alpha\tau\alpha$ $\tau\iota$, credibilia secundum quid, quæ etsi sint in Scripturis revelata & ad salutem cognitu necessaria, ita tamen se habent, ut ratio aliunde per sua principia possit aliquantulum in eorum cognitionem devenire. Et ita se habet illa conclusio, quod sit Deus. &c. Vid KLOTZII. *Theologia naturalis. Disp. III. Cap. I. S. 17. p. 92. f.*

§. XLVII.

Quemadmodum itaque omne id, quod in natura rationali debilitata & in rudibus Juris Naturæ, misere distortis aliquando & confusis, non adeo clare & stringenti satis forma exhi-

exhibetur, gratissima mente ex revelato verbo acceptandum est, ut sic doctrina genuina juris naturæ, quod Deus hominum mentibus indidit, quodque per notitiam acquisitam confortatur, complementum suum accipiat: Ita veluti in reliquis multis, ita etiam in capite controverso incestus non alia, nisi hac via incedendum est: Certe Christianus non foret, qui his ipsis animum & aures vacivas non adderet, si id scelerum genus, quod per Gentilium professionem ac experientiam satis declaratum acceperat, ubi forte an contradictio suboriretur, non modo ex natura & hominum testimoniis, sed & ex Scriptura & divinis assertis hic informari vellet: Minimum etiam is, quidum hæc eadem nominat, scandalosam tamen hypothesin de *incestu Adami* præsupponendo, & quod *leges castitatis* in humani generis primordiis, & quod *ob societatem nimis arctam*, existere non potuerint, tenacius asserendo, injuriosus esset in sanctum Codicem & frivole repudiaret, quicquid Benignissimus humanæ societatis Conseruator in ipso jure naturæ docere & in S. Codice illustrare, perficere ac doctrinaliter complere voluit. Ut ergo propius ad hanc Sanctissimi Codicis doctrinam, qua *incestum in linea recta*, progrediamur, tunc prolixius urgere nolumus, quod, dum in Gentilium scriptis tam clara multa & vere egregia legamus de vitiis ac virtutibus, non & dimitti debeat illa satis fundata præsumptio, retinuisse puta talismodi homines, inter prævaricationes adversus genuinam religionem & fidem, multa minimum Catechismi saniora dogmata, eaque, tam fidei, quam morum, nec statim idololatriam ac superstitionem aboluisse ac dimovisse, quicquid ipsam revelationem sapuit; Qua quidem ratione eo clarius demonstrari potest, quod non vano & casuali quopiam aut tradicionalis metu fuerint agitati, exhorrescentes facinora sua scelestæ, sed potius dictamini rectæ rationis & quam jus natura perfecerat, imo & doctrinis ad huc residuis revelatæ fidei tribuenda sit vera causa tanti horroris. Præcipue tamen ex Sacro Codice, nunc depremeda sunt ea, quæ teterrimum istud incestus crimen omnium plenissime amoliri voluerunt; labor etenim, quem Philosophi in scrutandis rebus

rebus naturalibus infumunt, non saturat ipsorum animas; Etenim mens humana in eo non plane acquiescit, sed cum multis semper dubiis conflictatur. Hinc videas, posteriores Philosophos semper refutare priores, ipsorumque sententias destruere, quia investigatio naturæ mentem satiare non potest. Aliter comparata sunt Biblica Scripta. In iis nullum ob-
 staculum aut dubium relictum est, vel Prophetis, vel illis, qui post Prophetarum ætatem scripta eorum legere. Vid. hæc ex *Ababenele* exhibentem DN. DAN. REHBERGIUM, in *Godesev. Menshenii. Thesuro*, Vol. II. p. 511. a. §. 12.

§. XLIX.

Ordinem vero hic selegimus, quem D. Jo. GERHARDUS. *Loc. Theol. Tom. VII. p. 282. s.* egregie servavit. Incessum namque prohibent regulæ quædam generales oc speciales. Generalis & omnium prima ac unica est:

Quisquis virorum fuerit, ad nullas reliquias carnis suæ non appropinquabit, ad revelandum nuditatem, Ego enim sum Jehovah. *Lev. XIX. 6.*

Ut vero eandem omni solidiori modo explicemus ac illustremus, hinc (i.) ac generaliter omnibus est notum, quod leges *Lev. XIX. & XX.* habeantur, pro positivis universalibus, & explicatio horum terminorum habet utique, quod non sit simpliciter repudiandum; interea jam ultra viginti annos ea nos lacesavit opinio, annon omnium simplicissime ipsum *Jus Naturæ* sufficere posset in omni commercio humano? commercium & nobis propterea fuit cum magnis Philosophis & *JCSultis*, ut tamen consensum non obtinuerimus, eo quod præcipue *Lev. XIX.* conjugia sororia sint vetita, quæ tamen genitis Adami obtinuerant; cum igitur *Jus Naturæ* sit indispensabile, hinc rati sunt omnes, ultra *Jus Naturæ*, adhuc jus quoddam positivum admittendum esse, quod pro circumstantiis ac conditionibus suis, aut universale, aut particulare foret habendum; Acquievimus proinde in his aliquantulum, interea postquam casu quopiam delati sumus ad *Ulpiani* decismum *J. 6. ff. de J. & J.* ubi docuit: *Jus civile est, quod neque in ro-*

rum a naturali, vel Gentium recedit, nec per omnia ei servit. Ita-
 que cum aliquid addimus vel detrahimus juri communi, jus propri-
 um, id est civile efficitur. & apud ZIEGLERUM. De Juribus Ma-
 jestatis. l. V. XL. s. optimam explicationem invenimus de eo;
 Quod puta Magistratus addere possit e. c. Juri Naturæ, quod cul-
 tum Dei exigit, modum, ritum, diem ac ceremonias reliquas;
 Vid. §. XLIII. imo & pænas, §. XLIV. s. confer de septenario
 testium numero ad testamenta solemnia necessario, BRUNNE-
 MANNUS ad l. l. 6. n. 1. &c. Hanc tamen quod demere possit
 Magistratus, vel ut alii dicunt, jus natura in hypothesi mutare. Vid.
 SCHOPFFERUS: In Synops. l. l. 24. Id nequidem concipere no-
 bis potuimus, bene quidem memores eorum, quæ GROTIUS scri-
 psit. l. l. X. 6. Fit tamen, inquit, interdum, ut in his actibus, de
 quibus jus Natura aliquid constituit, imago quadam mutationis sal-
 tat incantatos, cum revera non jus natura mutetur, quod immutabile
 est, sed res, de qua jus natura constituit, quaque mutationem recipit,
 exempli gratia; si creditor, quod ei debeo, acceptum ferat, jam sol-
 vere non teneo, non quia jus natura deficiat precipere solvendum, quod
 debeo, sed quia quod debebam, deberi desit: &c. Quod & Jll. Dn.
 THOMASIIUS agnovit, in Jp. D. l. II. 99. scribens: Es wird
 von den wiederiggessinneten die Verenderung der Sache (Objecti) mit
 der Verenderung des Gesetzes vermenget. Cui calculos dedit
 Per Illustris & Generosissimus DN. a KLEIN, JCsultorum facile
 Princeps, in Anotationibus ad Schöpfferum p. 5. docens: Jus natu-
 ræ nec in thesi, nec in hypothesi mutatur, sed in actibus, de quibus
 jus natura aliquid constituit, imago quadam mutationis fallit incau-
 tos. Atque hinc dum nostra accuratior ulterius progressa est
 investigatio, subsistere ferme adacti sumus in illa thesi, quod
 in jure Gentium, Civili ac Statuario quocunque, Jus Naturæ rite
 ac solide ex & applicatum, sit norma unica ac anima omni-
 um eorum, quæ ad socialitatem & societatem spectant; Ea
 propter etiam, qui exhorruimus & pia mente detestamur Dn.
 HOJERI. Cimbri, Diagramma. De Nuptiis propinquorum. id uni-
 cum tamen ipsi dari potuisse profitemur, quando adversus le-
 ges positivas universales urgere voluit Cap. III. §. 6. quod ex-
 dem

dem nullam causam habuerint, cur Deus legi Naturæ vix homini indita, has de novo adjiceret. Imo & viderint omnes, quæ asperitate dicendi percitus fuerit *HOFERUS*, ut §. 7. procius adjecerit: Necessè est, ut statuunt, Deum initio indidisse homini legem naturæ; deinde surrogasse illi sanctionem institutionis matrimonii, multos naturæ legis hiatus supplementem, mox tamen contra utramque permisisse conjugia filiorum Adæ, Abrahami, Jacobi &c. quin & polygamias & divortia, quæ etiam postea peculiari constitutione ob malitiam Judæorum vulgo & promiscue non concesserit modo, sed certis etiam ritibus, juribus & actionibus munierit & probavit, tandem divinæ legis expositorem Christum docuisse, hanc concessionem primæ legi repugnare, adeoque abrogandam esse & tollenda divortia, etsi causa legis Mosaica, scilicet pertinacia hominum & malitia, illo ævo non fuerit minor. Ista si de hominibus dicerent, qui non omnibus horis sapiunt, ferri possent, tantam autem varietatem nulla, nec levi ejus causa ostensa, in rebus totum humanum genus complectentibus, divinæ bonitati, sapientia & perfectioni qui tribuunt, vix satis pie & ut decet, de tanti Numinis majestate sentiunt. Hæc igitur talia diu jam integro ac religioso animo sumus meditati, idcirco etiam tutius arbitrati sumus, ut in solo jure Naturæ subsistatur, quousque id licuerit, & hujus quidem sententiæ uberiorem extensionem mox mox qua thema nostrum communicaturi sumus, unde hic demum verbis Celeberrimi TITII causam hanc absolvemus, quæ leguntur *Observ. 91. ad PUFENDORFIUM*
 num. 9. p. 147. Primo dispendendum, an præceptum aliquod in S. Codicè occurrens, sit naturale an positivum, quæ quidem dijudicatio non aliunde, quam ex solida legum naturalium cognitione dependet.

§. L.

Immo Interea (b) quod ad regulam nostram primam peculiariter adinet, tunc supervacaneum ducimus, ut circa textum ipsum repetamus prolixius, quæ apud Commentatores, Theologos ac Jurisconsultos repererimus; paucis potius plura complectemur, atque sic certum habemus, quod Deus locutus sit de utroqueque homine ac hominum, sive sint masculini sive foemini generis,

generis, cujuscunque etiam sit conditionis ac sortis. *Substantivum enim in singulari numero continuo repetitum, distributionem & consequenter universalitatem significat.* Vid. post GERHARDUM, GEIERUM, GLASSIUM & innumeros, DN. DANTZIUS, in *Interprete* 1. 16. 21. Exprimatur etiam *consanguinitas* eorum, ad quos conjugaliter accedere vetamur, divinæ emphaseos plenius verbis, & dicuntur. **בשר בשר** reliquæ carnis suæ: Optime hic D. GERHARDUS observat, quod **בשר**, quando reliquias designat, habeat sub **נ** patach vel kametz, quando vero *carne* denotat, requirat sub se zere, illud & ex locis *Eccl. X. 20. XIV. 22.* illustrat, quibus addi poterunt dicta. 1. Chron. XI 8. *Eccl. X. 19. Mal. II. 15.* & hinc per *carne* carnis exponit; Eadem jam antea notaverat REUCHLINUS. sed tamen non desunt, qui in contrarium urgent loca, *Levit. XXV. 49. & Num. XXVII. 11.* Vid. I. A. K. *Theo logisches Bedencken über die Fragen: Ob ein Witber seines verstorbenen Weibes Schwester, oder dieser ihre Tochter, nach dem göttlichen Gesetz, heyrathen könne?* p. 7. Cum itaque in utroque vocabulo formalis ejusdem ratio nos ducat ad tale quid, quod est *residuum*, hinc specialior eorum notio ex contextu & materia substrata hinc specialior eorum notio ex contextu & materia substrata accipienda atque sic judicium ferendum est de illis; Non male igitur FÖRSTERUS, in *Dictionario Hebraico novo.* fol. 814. de voce **בשר** scripsit: *Extra Legem Moïsi de consanguinitate, significat carnem, que est reliqua pars animalis post animam. qua eadem habet SCHINDLERUS, pleniusque explicavit & tandem addidit: In lege autem Moïsi, ubi de consanguinitate agitur בשר, foedimum (alii commune id habent, Vid. Mercerus in Lexico.) הן בשר propinquus secundum carnem & carnis propagationem, consanguineus; caro adhaerens carni hominis, propinquitas, cognatio. Lev. XLIX. 6. Vir vir ad omnem בשר carnem Targ. קרב propinquum carnis sue non accedet. Ibidem: בשר caro patris tui est. Targ. קרבת propinquitas. Ibidem: בשרהו Caro sunt illa. Scelus est. Targ. מקרב propinqui sunt. Lev. XXV. 49. Aut משאר, Targ. מקרב de propinquo carnis ejus, ex familia ejus redimet eum. Levit. XXI. 2. Sed לשאר, Targ. לקרב ad propinquum suum הקרה, qui propin-*

K

propinquus est ei. Et hanc etiam explicationem gratissimis feremus votis, nisi adjectam vocabulum *וַאֲדֵנוּ* *carnem* notaret, & suffixum tertiæ personæ simul adferret; qua quidem ratione non amplius substantivum synonymum suum regeret, sed objectum potius prohibitum explicaret, ea propter ergo propendimus in illam sententiam, per posterius vocabulum *וַאֲדֵנוּ*, suffixo tertiæ personæ instructo, non adeo ad consanguinitatem, quam ad cognationem respici.

§ LI. *Cum* ergo dubiis circa eandem causam motis eruditissime latiserit, rem & totam ad umbilicum deduxerit exhibitus f. A. K. in dem *Theologische Bedencken*. Hinc ipsius ampliorem deductionem hic adhibere, e re nostra duximus, Scribit verò Is ipse p. 8. f. Alle diese difficulteten, insonderheit die Vieldeutigkeit beyder Worte, und daher entstehende Ungewisheit im Verstande des Gesetzes werden gehoben, wenn man das Wort *וַאֲדֵנוּ* nicht zu dem Subjecto legis nimmt, sondern zu dem objecto prohibito, und dem Nomini *וָאֵדֵנוּ* zwar die Bedeutung carnis läßt, (man mag es nun pro toto homine nehmen, oder pro corpore, maßen die commixtio carnalis in corpore geschiehet, und in der Nothschickung das Gemuth keinen Theil daran hat); das andere Nomen aber *וַאֲדֵנוּ* übersehet cognationis oder propinquitatis sua. Beyde Bedeutungen haben keinen Zweifel, und kommen in der Schrift öftters vor: Daher die version diese ist: *Nemo adullam carnem cognationis suæ (ad carnem sibi cognatam) accedat;* Daß solcher Gestalt nicht nur die nächste Bluths-Freunde verbotten werden, wie es in der teutschen Bibel lautet, sondern auch andere Anverwandte, so wohl in der Bluths-Freundschaft, als in der Schwägerschaft. Einige geben zwar das letzte Nomen *consanguinitatis suæ*: Allein diese Bedeutung kann nicht behauptet werden. Mann allegiret Es. LIX. 7. so aber nichts beweiset; Und erkläret es der berühmte VITRINGA. in *comment. De cognatione*, die Er wenigstens auff das ganze Jüdische Volk extendiret. Will man sich auch auff Gen. XXIX. 14. beruffen, so er hält man auch nichts, weil (1) das Nomen *וַאֲדֵנוּ* dabey stehet; 2) die Collation mit z. Sam. V. 1. XLX. 13. ausweist, daß diese

diese Red = Art an und vor sich eine jedwede, auch weislichste Verwandtschaft andeute. Hergegen ist die Bedeutung der cognation auffer Streit, und die gegebene Erklärung deutlich, natürlich und ungezwungen, dadurch auch das Gesetz seine latitudinem behält. Die folgende Worte ויגלה אדם בגלותו ad revelandam nuditatem, sind leicht zu verstehen und ein Euphemismus, wodurch die consuetudo matrimonialis angedeutet wird. Sie halten aber auch rationem legis in sich, welche ist turpitudinem naturalis conjugiorum prohibitorum. Daher sie etliche mal bey denen special Gesetzen wiederholet werden verl. 8. 10, &c. endlich beschleußt der Gesetzgeber mit den Worten אני ה' Ego sum Jehovah, welche gewislich nicht so viel gelten, als: $\alpha\upsilon\tau\omicron\varsigma\ \epsilon\varphi\omega$. Stat pro ratione voluntas; Sondern so woll die höchste Macht und Gewalt, als auch die unendliche Weisheit des Gesetzgebers anzeigen, daß Er keine andere Gesetze gebe, als welche seiner Heiligkeit und der menschlichen Natur gemäß sind; ob Er uns gleich nicht alle Ursache eröffnet. Aus der bisherigen Erklärung kan nun folgende paraphrasis gemachet werden:

Quisquis homo fueris, sive gentilis sive Judæus, sive mas, sive formina, ad nullam omnino personam, velut conjugem appropinquabis, quæ est caro cognationis tuæ, & vel consanguinitate, vel alia propinqua cognatione te attingit. Hoc præcipit summus & sapientissimus Legislator. Niemand, Er sey auch wer er wolle, Jude oder Heide, Mann oder Weib, soll sich ehelich zu einer Person nahen, welche ein Fleisch seiner Verwandtschaft ist, und ihm entweder durch Bluth = Freundschaft, oder sonst durch nahe Verwandtschaft angehöret. Das befehlet der Höchste und weiseste Gesetzgeber. Wie weit sich aber die Verwandtschaft erstreckt, das lehren die special Gesetze, welche so woll in consanguinitate, als affinitate auff den secundum gradum linear collateralis inæqualis gehen, und diese mit einschließen. Etliche wollen die cognation durch die parentelam determiniren, worauff sie viel bauen; ich finde aber kein indicium davon in der heiligen Schrift, und sehet Gott Levit. XIII. 01. usque 14. nicht die parentelam, (welche aus dem Hebräischen

Recht der alten Römer genommen ist,) sondern andere Ursachen zum Grunde. Und wenn auch Gott schon keine Ursachen seiner Befehle anführte, so muß uns sein wille Ursach genug sein. Den wie in Credendis nicht allemahl die Ursachen offenbahret sind; also auch nicht in agendis. Vid. D. VELTHEM. *Theol. Memorial. Pract.* p. 57. 62. Herr. D. GLAFEY schreibt in seinem *Vernunfft und Völcker Recht* p. 693. §. 123. Ein Gesetzgeber pflegt nicht allemahl die Ursach seiner Verordnung hinzu zusehen, hat auch nicht raifon denen Unterthanen davon Nechenschaft zugeben. Siehe auch Job. XXXIII. 13.

§. LII.

Hac etiam via respondebitur facilius ad dubium, quod movit aduersus Textum hunc *Perillustris & Excellentissimus Dominus DE LYNCKER* Quando siquidem in *Consliis ac Responsis*, Num. VI. defendere voluit: *Non esse aduersum Divino Furi, cum defuncta uxoris sororis filia, Conjugium, indeque dispensabile habendum.* & hujus hypotheseos gratia num. 21. p. 71. scripsit: „ Es gehet das Verbot, sich ad propinquam, oder *carnem carnis* „ *sua*, nicht zuthun, keines Weges auff alle Prohibitiones in „ textu Levit. XIX expressas, sondern allein auff die nechstsfol- „ gende *Descendentes & reliquias carnis meae*, ut & illas perso- „ nas, quae *mecum* propagatae sunt *proxime ex una & eadem* „ carne, wie Brüder und Schwester sich gegen einander verhalten. Tunc (1) negare nemo poterit, quod patris uxor seu noverca pertineat ad reliquias *cognationis*, Maritus enim & uxor ejus, sunt non amplius duo, sed *una caro*, Matth. XIX. 5. s. *una persona alteri inseritur & utrique in unam personam conflantur*, ut KARÆI docebant apud SELDENUM. in *Uxore Ebraa. Lib. I. Cap. III. p. 10.* Non sunt consanguinei nec affines proprie dicti, interea, si duo non fierent unum, non efficerent multos, quousque duo manerent. Quando vero in unitatem deveniunt, tunc efficiunt multos. Conf. CHRISOSTOMUS. *Tomo 4. col. 1317. B.* Simulac ergo coalescit maritus cum uxore & reciproce uxor cum marito, ipsorum liberi extra hoc honjugium geniti, nil cognationis habent, see tamen si nascitu

scitur ex hoc conjugio tertius vel tertia, tunc hi ipsi cum extra natis in cognationem coalescunt, eo quod nunc unam stipitem agnoscunt, imo eo statim momento, quo, tam in extra genitis, quam in parentum collateralibus, nil cognationis adtulit, in noverca tamen & vitrico omnia alia jam sortitur, & interdicitur Viro cognata uxoris pariter atque cognata sua, & foeminae itidem cognato viri pariter ac cognato suo; ea siquidem intima conjugalis unio, qua uxor proprii corporis potestatem non habet, sed maritus, & qua contra maritus proprii corporis potestatem non habet, sed uxor. I. Cor. VII. 4. s. ad descendentes non modo, sed & collaterales propagat impossibilitatem ineundi conjugium, aut retroeundi ad stipitem. Ratio etiam praegnantissima & unica haec est, quia nunc actu composito, & postquam duò tales coiverunt in conjugale unum, eo ipso caro una adest, & inde veniunt tam descendentes, quam collaterales, qui ad reliquias carnis seu carnem cognationis necessario referri debent. Accedit huic veritati (2) vel ipsa series legum Levit. XIX. 7. s. exhibita, ubi ad descendentes demum vs. 9. & 10. publicatur prohibitio, cum jam versibus antecedaneis adscendentium & collateralium fuerat habita ratio. Hinc & non juvatur Illustrissimus DN. BARO per CHEMNITIVM, Is namque totus partibus nostris favet, postquam etenim scripserat, Capite III. De Conjugio p. 224. Sed emphasis vocabulorum hebraeorum *וְשָׂרָא בְּשָׂרִי* id est reliquias carnis sua ostendit prohiberi, ne quis ducat propinquam, que proxime carni sua appropinquet, vel prohiberi carnem carnis sua, hoc est, qua vel ex mea carne propagata est, vel ex carnis carne ego propagatus sum, vel qua mecum ex eadem carne propagata est. Ut scilicet hac ratione omnes persona carnis mee mihi sint prohibita. Tunc statim adliicit: Ita caro mea carnis super me est, mater, avia. Infra est filia, neptis. Ad latera, frater, soror. Item, Parris & matris soror. Et illa propinquitas carnis hoc modo enumeratur Levit XXI. 2.

§. LIII.

Quod & peculiariter ac (3) referri potest ad locum exhibitum Lev. XXI. 1. 2. Ob enim non immundus fiet inter populos suos

K 3

suos (quisquam Sacerdotum) nisi ob reliquias carnis ipsius, qua proxima ipsi sunt. Ob matrem suam & ob patrem suum & ob filium suum & ob filiam suam & ob fratrem suum: Ex ob sororem suam virginem, propinquam ipsi, dum non fuit viro; tunc ibi quidem exhibitum sunt descendentes, aff caula tamen ipsa inde non vindicata est, Nam veluti ibidem non legitur אִשָּׁר בְּשֵׁרֵי, sed solum vocabulum אִשָּׁר, quod statim in sorore restingitur per peculiarem terminum הַקָּרוֹב; ita vellem, ut *Illustrissimus* DN. LYNCKERIUS & qui cum ipso sentiunt, conferrent locum Lev. XVIII. 17. ubi legitur: *Nuditatem uxoris & filia ejus non revelabis, filiam filii ejus & filiam filia ejus non accipies ad revelandum nuditatem ejus.* אִשָּׁר הַבְּתוּלָה caro ipsa (tuasunt.) Num vero privigna & descendentes ipsius, cum vitrico suo propagati sunt proxime ex una eademque carne, wie Brüder und Schwester sich gegen ein ander verhalten? O si vel audirentur aliquando Theologi, dum ad nova quaeque ruunt multi! Non damna, non vituperia ea propter ad se derivarent, sed honores ac laudes! cum & non diffidentur Dn. Politici, quod Doctores sint Jurium & fanioris Philosophiae, cur fastidiunt ergo tam alte Theologos, qui itidem Doctores sunt & quidem diviniore Revelationis? MOSES & ARON, SAUL ac SAMUEL, JOAS ac JOJADA, quamvis fuere imperantes & parentes, nihilominus coaluerunt in consensum & salutare curas ac actiones; cur itaque fastu tali feruntur Politici plures, ut nil minus quam nigra pallia tolerare velint? Ex ipsorum manibus & officio benedictionem suam omnem habent & accipiunt, & mediis salutiferis potiuntur solo iliorum ministerio, ut ipsis & hic & æternum bene sit; Quae itaque causa & quis furor invasit multos, ut vel quemcunque audire malint præ Doctoribus fidei, quorum in lege Jehovah beneplacitum est omne & qui in lege Ejusdem meditantur diu noctuque? Exalcitissimum istud Opusculum, ut ad scopum præfixum redeamus, quod sub rubro *NOV. ANTIQUORUM* singulis publicatur annis, oderunt multi, qui veluti in aliis multis, ita etiam in matrimonialibus adversus divinas & humanas leges prævaricantur; Verum si respicere

spifere vellent, etiam in his amoenissimis schedis haberent, quod ex usu foret, Anno siquidem 1710. p. 193. *f* publicaverunt **OBSERVATIONES**, aptas solvendis nodis de gradibus matrimonialibus prohibitis, ad Lev. XIX. & has quidem:

Conducit quam maxime si voces **בסר** Basar & **שער** Scheer ex fontibus legitime distinguantur, quod Bohlio aliisque est neglectum.

בסר Basar, est cognationis, vel affinitatis proxima, & velus totalis, genus; quo una persona dicitur alterius caro simpliciter; datur inter patrem & filiam, maritum & uxorem, Gen. II. 24. vocatur etiam nuditas mea, Lev. XIX. 8. 16. XX. II.

שער Scheer, h. e. decerptum, participans est cognationis, vel affinitatis proxima, sed quasi partialis, genus, quo una persona dicitur alterius decerptum, vel caro participans. Datur inter fratres & sorores, Lev. XIX. 12. 13. ut & patrem atque privignam. Lev. XIX. 17.

בסר $\tau\grave{a}$ Basar, caro carnis, est genus primum cognationis aut affinitatis remotius; datur inter me & novercam, inter me & uxoris matrem vel filiam, quia pater meus meum Basar est, noverca vero patris mei basar stylo biblico dicitur, & sic de ceteris.

בסר $\tau\grave{a}$ Scheer, caro decerpti, est secundum genus conjunctio- nis remotioris; datur inter me & fratris conjugem.

שער $\tau\grave{a}$ basar, decerptum carnis, est genus remotius cognationis atque affinitatis remotioris; datur inter me & uxoris sororem, inter me & amitam.

Huc igitur pertinet regula in prooemio legum de veteris con- nubiis Lev. XIX. 6. data; Non accedendum esse ad ullam Scheer $\tau\grave{a}$ basar, &c. ultimus gradus commemoratur, priores & propiores inclu- dens.

Cognationes remotiores gradibus enumeratis non s. prohibita; v. gr. conjunctio consobrinorum, quia illi saltem sunt basar $\tau\grave{a}$ Scheer $\tau\grave{a}$ basar.

§. LIV.

Sed nec (4.) dubium illud aliquid facit, cum *Illustriss.* **DN. DE LYNCKER** l. c. n. 23. adjecit: *Im übrigen a-*
ber

ber, gleich wie bey der prohibitione fratrum & sororum keine weitere *Speciale* Ursachen zufinden: also wo GOtt der Herr, bey den andern Seyten verwandten, in *Cap. XIX. Levit.* der Bluths-Freundschaft gedencket, als *vs. 12. 13. 17.* nicht gesagt wird, sie ist dein Fleisch, *qui ei conjungi cupis*; Sondern es ist deines Vaters nechste Bluths-Freundin. Deiner Mutter nechste Bluths-Freundin. Deines Weibes. Was aber sonderlich aus der teutschen *Version: ex Lev. XX. 19.* derselbe hat seine negste Bluths-Freundin anffgedecket: *respectu amita & materera* von einigen angezogen wird, in den Grund-Text nicht zubefinden: dergestalt, daß gleich wie Brüder und Schwester nicht *caro-carnis* sein *Physice*, wie zwar Eltern und diejenige, so von ihrem Leibe kommen; sondern *moraliter, per fictionem legis positive divine*. Also vielweniger dergleichen *ration* auff die *collaterales consanguineos, qui parentum & liberorum locum habent, und am allerwenigsten auff collaterales affines* zu ziehen: *quin potius prohibitio moralis, (qualis est personarum extra rectam cognationis lineam conjunctarum, tota Levit. XIX. & XX. prohibitio: (Vid. vs. 5. Cap. XIX. &c.) & vel sola parentum & liberorum vere talium naturalis quoque haberi debet,) constringenda, sive terminis suis expressis relinquenda.* Respondemus etenim *in genere, quod fictionem legis positive omnino ignoremus, & solide scripserit. J. A. K.* in den *Teologischen Bedencken. p. 14.* Recht ungereimt ist es, wenn einige hier *fictionem juris* statuiren wollen: Denn, zu geschweigen, daß man solche in Gottes Wort nicht suchen darff, noch diesem ohne große Sünde zueigenen kann, indem sie in der That eine Unwarheit ist; So wiederleget dieselbe die Sache selbst. Mann und Weib sind ein Fleisch (1) *moraliter*, wegen der ehelichen Liebe, welcher affect von Gott eingepflanket ist, und seines gleichen weder an Stärke noch Zärtlichkeit hat; imgleichen wegen des hirauffgegründeten pacts oder foederis matrimonialis, ehelichen Bundes; (2) *Physice* wegen der sonderbahren Gemeinschaft der Leiber, da kein Ehegatte seines leibes mächtig ist, sondern der andere *1. Cor. VII. 4.* Wie darff man sich nun von einer *fictione juris* träumen lassen? Christi Worte sind die pure Wahrheit, eine

ein Flarer Fundamental: Ausspruch: Und auff diesen gründen wir mit dem Kareern die Regel: Quod interdicantur וְאִשָּׁתוֹ וְאִשָּׁתוֹ בְּשֵׁרָתָהּ viro cognatæ uxoris pariter, atque cognatæ suæ. *Inspecie* vero nequidem ex hoc probari poterit, quod *caro carnis*, vel ut nos transtulimus supra, *caro cognationis*, solummodo descendentes designet; Etiam si namque alicubi nec vocabulum וְאִשָּׁתוֹ, nec vox בְּשֵׁרָתָהּ legatur, id tamen observandum est, quod versu 14. æquipollens reperitur dictio; quia *amita tua est*. Dices: quomodo *nuditas fratris patris tui*, vel uxor patris tui, dici possit *amita tua*? Sed considera circumstantias, illa uxor cum patruo tuo unum conjugale existit & sic respectu patris tui eundem locum obtinet, quem habet frater patris tui, eademque jungitur veluti soror; hinc & respectu tui eundem obtinebit locum, quem habent patruus & amita tua, est enim Tibi Scheer וְאִשָּׁתוֹ בְּשֵׁרָתָהּ decerptum carnis tuæ; vel caro cognationis tuæ & participans de carne tua. Quod idem si in reliquis observatur, causam ipsam reddit manifestissimam, sic namque vers 12. *Nuditatem sororis patris tui non revelabis: Quia participat de carne matris tuæ.* vers 17. *Nuditatem mulieris & filie ejus non revelabis: filiam filii ejus, & filiam filie ejus non accipies ad revelandum nuditatem ejus: Quia participant de carne matris ac avie suæ.* Excipit equidem adversus locum Lev. XX. 19. *Illustrissimus DN. BARO*, ac si in *Textu originali ibi non legatur, quod in versione positum sit*: Verum ipsa evidentia textus originalis causam nostram confirmat; Quamvis enim incipiat in *secunda persona* & hoc modo: *Insuper nuditatem sororis patris tui non revelabis*; in progressu tamen legis *tertiam personam* adhibet SPIRITUS S., adjicit enim: Nam (qui tale facinus designat) ille nudabit וְאִשָּׁתוֹ בְּשֵׁרָתָהּ decerptum & participans suum, quod puta secum participat de matre ac patre suo. Quæ quidem propter non in folis descendentibus subsistendum esse remur.

§. LV.

Hactenus regulam generalem explicuimus, nunc etiam *leges Speciales* adversus incestum in linea recta, sunt examinanda. Prohibito itaque sequentis est tenoris:

Nuditatem patris tui & nuditatem matris tuæ non revelabis: Mater tua hæc; non revelabis nuditatem ejus. Lev. XIX. 7, in explicanda hæc lege non arbitror opus esse, ut acta denuo

agam, sed sufficere autumo, si brevis & membratim recen-
 fuero, quid DN. D. KLAUSINGIUS, HOIERO responderit ad
Phragias ejus, in *Dissertatione* saepius jam citata. Docuit itaque
 §. V. p. II. (1) quod omnes illi ACTUS, quos ipsa recta ratio
 dicit, esse per se, & necessario malos, turpes & illicitos, propter ab-
 solutam, quam involvunt, repugnantiam, non solum cum aeterna atque
 immutabili justitia ac sanctitate divina, sed etiam propter contra-
 dictionem actus ipsius, & objecti ejusdem, hi inquam, actus jure natura
 prohibiti dici debeant. Atque iterum, quod omnes illi actus, quos
 ipsa recta ratio dicit, esse per se & necessario bonos atque honestos, propter
 necessariam convenientiam cum justitia, sanctitate & sapientia
 divina, & propter necessarium nexum actus ipsius, & objecti ejusdem, sint
 jure natura praecepti dicendi. (2) Solide omnium statuit, quod in
 his gradibus linea recta, & ascendens & descendens, ponantur hu-
 jusmodi persona, quibus per se, quia tales sunt, & absolute, & sim-
 pliciter, repugnat, etiam secundum dictamen recta rationis, ut, illesa
 quidem justitia, sanctitate & sapientia divina, illesa quoque honestate,
 conjugio & copula carnali, conjungi possint, vel, quarum nuptiae, si con-
 cederentur, essent actus necessario mali, turpes & illiciti, cum propter re-
 pugnantiam, ante commemoratam, tum propter contradictionem actus
 ipsius, & objecti ejusdem, seu personarum, in his gradibus positarum.
 (3) peculiarem applicationem §. VI. p. 13 facturus, monstrat,
 quomodo propter respectum parentalem & propter venerationem ob-
 sequiumque necessarium ac perpetuum filiale, (ut de pudore atque
 horrore naturali nihil adjiciat,) quam rationes alias, etiam secun-
 dum solum dictamen recta rationis, absolute & simpliciter repugnet,
 manere posse parentes liberosque, & tamen simul conjungi in matri-
 monium. Id quod ex dictis Scripturae: *Nuditatem matris tuae non
 revelabis. Mater enim tua haec.* & subsequenter illis: *Idco,
 quia mater tua est, non revelabis nuditatem ejus.* aliisque testimo-
 niis corroborat & tandem concludit; Per hanc loquendi rationem
 Scripturae illud primum praecepitque omnibus ad animum revocatur,
 ut cogitent, quod simpliciter repugnet, ipsa etiam sola illud nobis di-
 ctante recta ratione, ut ex matre & filia, vel etiam ex matre &
 nepote, fiant conjuges, illis nimirum justitia, sapientia & sancti-
 tate divina, honestate item & jure, omnium hominum animis in-
 scripto. Actus enim & status conjugii hujusmodi quid formaliter in-
 volvunt, quod his personis, inter se consideratis, & secundum hunc
 actum

actum atque statum conjungendis, absolute adversatur, ita quidem, ut, si conjungerentur, perpetua maneret inter hos repugnancia, conjugioque ipsi perpetuum adhaereret vitium, (4) Evidentem & hanc pag. 14. addit rationem, ac principio illud urget, quod natura quam maxime adversetur, matri filialem reverentiam denegare velle, eandemque, ut aequalem, immo & certo respectu, quia maritus est dominus & caput uxoris, Gen. III. 16. 1. Cor. XI. 3. Eph. V. 23, ut inaequalem, & sibi subjectam, velle in matrimonium ducere. confer. Exod. XX. 12. Deut. V. 16, & imprimis Eph. VI. 1. s. ubi Paulus obedientiam & venerationem filiorum erga matrem, ex ipso deducit jure naturali, eandemque, ut perpetuam, per omnem vitam matri exhibendam, requirit, quo posito, fieri non potest, illeso quidem jure natura hoc, ut mater, quae natura debet esse superior, fiat uxor, hoc est inferior. Oritur enim inde miserabilis & hujusmodi officiorum filialium & parentalium commixtio confusioque, imo & sublatio, a qua natura quam maxime abhorret. Atque sic (5) p. 15. rem totam absolvit, addens: Quod haecenus de matre ac filia demonstravimus, idem quoque valet de patre & filia, ac multo magis etiam de avo & nepte, avia iterum & nepote, reliquisque in infinitum omnibus, qui ad lineam spectant rectam ascendentem pariter ac descendentem, quia par ratio est horum omnium, nisi in eo velis admittere aliquam disparitatem, quod, quo longius ascendas, aut descendas, in hac linea, tanto major deprehendatur repugnancia naturalis personarum, in matrimonium conjungendarum, & confusio commixtioque officiorum omnium turpissima.

§. LVI.

Post ea Dissidententi respondet (I) quod summa interparentes liberosque familiaritas, ad matrimonium ineundum nil faciat, nisi & uxor proximiquavis, ex tali capite foret ducenda. (II) quod veneratio qualiscunque & imperium aliquod, & alibi obtinens, id non efficiat; Quia relatio parentum erga liberos, & horum erga illos naturalis, characterem parentalem parentibus non minus, quam filialem filiis ac filiabus conciliat, prorsus indelebilem, quem si quis frivole moveat, eo ipso ipsi naturae vim inferat maximam. (III) Quod conjugium, ubi uxor marito imperat, Regina subditum in thorum recipiat, pater privatus filio Regi subjectus sit; parentum cum liberis & reciprocè liberorum cum parentibus incestum non efformet licitum; Quia imperium & potestas civilis neque dominium mariti in

uxorem conjugale praripiat, neque parenti parentalem respectum: Hinc & de parente & filia DN. KETTNERI verba submittit: Dan ob es gleich scheint, daß die Ehrebiethung verdoppelt wird, so der Vater die Tochter nimbt, den Sie könnte ihn ehren, als Kind und Weib, so ist doch solches wieder die Natur, und kann nicht bey sammen stehen. Die natürlichen Verbindungen werden in uno subjecto confundiret, und streiten mit einander, der kindliche respect wird nothwendig absorbiret, weil maritalis respectus stärker ist, und ein Weib den Vater soll verlassen, und an dem Manne hangen, der Ehestand bringet mit sich gleichheit zweyer Personen, (IV) Quod conjugium cum noverca matre huc nil faciat, quia inter filium & novercæ matrem ne affinitas quidem intercedat, multo minus respectus parentalisis, nec etiam ibi metuenda sit confusio officiorum, quæ a confusione nudorum nominum omnino sit distinguenda; Dehinc vero ulterius probat Summe Reverendus DN. D. KLAUSINGIUS, quod etiam simul ad omnes gradus affinitatis linea rectæ, ascendentis pariter ac descendentis, imo etiam ad secundum gradum linea collateralis inæqualis, tam consanguinitatis, quam affinitatis extendi possit juris Naturæ doctrina de incestu: Quia (I) ex respectu parentalisi derivari possint ac debeant argumenta etiam reliqua omnia, quæ alias pro gradibus jure natura prohibitis, cum ratione urgeri soleant, idemque respectus parentalisis deur in omnibus illis gradibus, quos exhibuerit. Quia (II) is ipse respectus parentalisis oriatur vel ex generatione communi inter consanguineos, vel ex affinitate; Quia (III) qui per nuptias conjugantur, fiant maneatque una caro; Quia (IV.) sola illud nobis dubitante recta ratione, simpliciter repugnet, esse, & manere posse novercam vel socrum, et tamen etiam velle simul esse & fieri uxorem privigni vel generi, eo quod noverca dum erga privignum exercet officia parentalisa, officia conjugalia præstare nunquam possit; Quia (V) in secundo gradu linea collateralis inæqualis maneat itidem adhuc respectus parentalisis, quem admodum enim parentis & matris soror participant de sanguine parentum quod haud obscure indicatum sit Lev. XIII. 12. 13. 14. & fratres ac sorores non solum dicantur unius carnis, sed & una caro. Gen. XXXVII. 27. ita etiam tam ad patruium, quam ad materteram ac amitavi referri debeat respectus parentalisis; Quia (VI) qualem reverentiam, qua officia, filius patris debet patrui suo, nempe filialem & filialia, eandem & cadem

eadem quoque debeat uxori ejusdem, quippe quae est cum ipsa una caro, Et ob hanc affinitatis propinquitatem, quam nemo non, vel sola dicente recta ratione, perfacile intelligit, & videt, non possit eam in uxorem ducere: Cum semel atque iterum sit demonstratum, fieri omnino nullo modo posse, illasa lege natura, ut quis characterem parentis, aut matris retineat indelebilem, officiaque ejusdem expleat, erga eandem, & sit tamen ipsa ejusdem uxor simul, vel etiam ipse maritus. Monet & porro, nil juvare HOIERUM, quod Corinthius iste novercam duxerit vivo parente, quia puta respectus parentalis mortuo etiam parente obtinuerit, Longeque minus in potestate ipsius situm esse decidit, ut respectum illum in linea collateralis inaequali habeat putativum, vel talem, qui omnino negligi possit & tolli, quia utrumque clarius evicerit falsum. Postea tandem §. IX. p. 24. s. ex ipsis concessis Hojerianis, satis utiliter accipit, quod scilicet (I) nuptias in his gradibus ex sola ratione voluerit dissuasas, tanquam minus honestas & decentes, quas, qui contrahant, honestati omnino repugnent & suo exemplo aliorum incendunt cupiditates, atque ita libidini indulgeant, ut alii inde offendantur; Quod (II) videatur ipsum jus, quod naturalis dicitur ratio, etiam Gentes docuisse, abstinendum esse a commixtione cum parentibus, aut ex se natis. Neque enim Graecis, neque Romanis, neque Aegyptiis, sapientissimis populis, tales complexus fuisse licitos, utpote quos ex sola ratione didicerint aversari; Quod denique (III) non va illa sit opinio, quam sibi defendendam sumserit HOIERUS. Imo ne in quoquam deforet suo officio, §. etiam X. s. omnia tamense, judiciose pieque absolvit DN. D. KLAUSINGIUS, ut contradictionem vix metuentes, ad consummandum thema nostrum nunc plana jam via progrediamur.

§. LVII.

Prohibentur itaque Lev. XIX. 7. nuptiae in primo gradu confanguinitatis in linea recta, inter patrem scilicet & filiam, ac matrem & filium, addita respectu filii, emphatica illa ratione: Mater tua haec: Non revelabis nuditatem ejus; qualis & respectu filii sic formanda: Pater tuus hic: Non revelabis nuditatem ejus. Confer Ezech. XXII. 10. Illustri DN. THOMASIO Libr. III. Cap. III. §. 137. placuit hic ex versu 10. accipere rationem, quia nuditas patris est. & tunc adjicere hanc nobis omnino placitam & gratam explicationem: Es hat hiemit, wo ich nicht ir-

re, Gott als Gesetzgeber andeuten wollen, daß die Kinder wegen der Ehrerbietung die sie ihren Eltern schuldig sind, welche niemals unterlassen werden soll, vom Beyßchlaß mit den Eltern sich enthalten sollen, weil doch Vater und Mutter, Vater und Mutter bleiben, ob schon die Kinder erwachsen sind, hingegen sollten sie sich aus Schamhaftigkeit von Bluthschande enthalten, weil es vor eine grosse Unverschämtheit gehalten wird, wenn einer seine eigene Schande blößet. Nec tamen huc usque nobiscum consentire voluit in hoc, quod inter reverentiam gentilium coramibus inscriptam, & in Sacro Codice etiam exhibitam, nulla omnino quoad rem ipsam sit differentia; hinc etenim § 138 ratiocinatur: Wollan ich mercke schon, was du haben willst, Nemlich du erinnerst dieses, daß ich im vorhergehenden Capittel die Ursachen der verbotnen Heyrathen in gerader Linie, so von der Ehrerbietung und von der Schamhaftigkeit genommen perworfen habe. Es ist wahr, aber ich habe sie nur unter dieser Einschredung verworffen, weil diese Ursachen nicht demonstrativ beweisen, wenn man von der Offenbarung abstrahiret, daß dergleichen Heyrathen nach dem Gesetz der Natur verbotnen wären Darum hattestu dich erinnern sollen, daß wir jetzt mit den geoffenbarten Gesetzen zuthun haben, welche gleich wie sie über die Vernunftetwas gebieten oder verbietthen, also sind die ihnen beigeßtaete Ursachen über das Eingeben der Natur. Was aber über die Vernunft ist, daß ist bestwegen nicht gleich wieder die Vernunft Sed verovisam supra §. XXXVI. & seq. nos fere omnia, quæ huc facere mur, quod Jus Naturæ per Scripturam revelatum, non sit aliud, quam illud ipsum, quod per naturam revelatum est; Quam ceudivinum agnoverunt, egerunt & tutati sunt; quod delinquentes adversus conscientiam disignavisse judicati sunt abs aliis, imo sicrem se habere inviti etiam professi sunt ipsi scelerati; quodque tandem judices Gentiles amoliri, averrunicare & penitus tollere sunt annisi; Tam vere etiam illud ipsum tale manet, etiamsi per Scripturam copiosus, luculentius & citra omnem contrarii metum, id exhibeatur, explietur imo illustretur. More suo, hoc est judiciosissime, observavit *Illustris DN, REINHARDUS, in Teatro prudentia elegantioris.*

tioris, ad *Prefationem II. num. 7.* quod haudusque quaque convenire videatur multis Sacra Scriptura ad hoc ævum; hinc etenim commentatur: Sat scio, *inquit Saverda*, libros ejusmodi, qui de ratione status tractant, truncis aut statuis (Hispanis Estafemos) esse similes, quas in hastiludiis omnes lanceis impetunt, omnes feriunt, *Prefat. Symbol. Polit. prefix.* La politique moderne, ait Amelotus, ne s'accorde guere avec celle des Rois d'Israël & de Juda - Ajoutes a cela ce que dit Thucydide. Hist. Liv. I. que la Politique a ses modes & que les Nouvelles sont tous jours les meilleurs, parce que les hommes vout selon les tems & se raffinent tous les jours. Or est il que les affaires du monde ne roulent, que sur des maximes humaines, & per consequent il faut s'accommoder a l'esprit de son siecle, en ce, qui concerne le gouvernement temporelle. *dans la Preface, sur son Tibere.* Ob hanc rationem *Virgilius Malvezzi* a nonnullis notatus est, quod, ad usum politicum demonstrandum, Sacram Scripturam & Patrum Scripta in suo Commentario ad Tacitum sapius allegaverit, quæ tamen cum hodierna politica nullam, aut plane exiguam haberent conformitatem. Verum statim postea adicit: Dissentit *Don Pio Mutio. Prefat. Secund. Comment. Tacit.* cui calculum pariter suum addit *Minerva*, va illa gallica *Jocoba Guillaume*, in suo eruditissimo Tractatu, inscripto: *Les Dames illustres.* ubi inter cætera scribit: Que toutes les sciences se trouvent dans la sainte Bible, in specie vero, quantum politicam adinet, docet illa: La Politique se voit dans le Pentateuque, l'Histoire dans les livres de Josue, des Juges, de Rachel, des Rois, du Paralipomenon, de Judith, d' Ester, & des Machabees. *Fol. 421.* Sacra enim Historia, ut legia quovis debeat, ita non minus ac profana suggerit, ut quæ ad civilem prudentiam veram instruendam faciunt. Nam quo elogio *TULLIUS 2. de Orat. 9.* profanam ornat, quod sit magistra vitæ; eo certe non defraudanda est sacra, a divinis olim viris consignata historia. Sane ad hanc jure meritoque accommodari potest quod *LIVIVS* habet in *Prefat.* & *POLYBIUS, init. oper.* scribit *DN. ADAM RECHENBERG. Dissertat. II. De stratagemat. politic. inscript. sacr. Observat. Part. II. §. 1. fol. 29.* Ob quam causam *LIPSIUM Levinus Torrentius* gravissima elegantissimaque Epistola hortatus, ut ex sacrarum literarum
potius

potius disciplina, quam Gentilium Stoicorum placitis morum doctrinam efformet. *Decad. XIIX. Epistol. Lips. in Centur. omiffar. ac a Jo. Isaaco Pontano. Hardevici 1621. fol. 129. sequ.* Meminit GABRIEL NAUDÆUS, in *Bibliographia Politica, Libri Parisiis editi*, in quo vernacula lingua POLITICA MOSIS explicabatur, tanta profecto exactissimi judicii copia ac sententiarum luce, ut quilibet emunctæ naris Politicus nunquam melius temporis rationem, quam in ipsius diligenti lectione collocare possit. *Cap. V. num. 23.* Jam vero cum hæc omnia solida sint ac bona, quid ergo videretur Illi, DN. THOMASIO, siquis hanc consequentiam formaret: Quæcunque historica, politica, & sic porro, apud prophanos leguntur, ea, dum & in Sacro codice reperiuntur, aliam formam induunt & non amplius illa sunt, quæ apud profanos scriptores obvenerunt? idem esto judicium de capitibus Juris Naturæ, eo ipso siquidem, quo legitur Sancti Codicis scriptis, non aliquid mandant aut vetant, quod est supra rationem, aut talia, quæ sunt supra revelationem per naturam factam & cordibus hominum inscriptam. De Myfteriis autem solummodo valet, quod eadem equidem sint supra, non vero contra rationem.

§. LVIII.

Quæ hætenus de parentibus ac liberis dicta sunt, eadem & jure naturæ obtinent in nepotibus, imo in *infinitum*. id quod peculiariter adhuc docetur Lev. XIIX 10. ubi hæc sententia lata: *Nuditatem filiae filii tui, aut filia tuae, (quod attinet) non revelabis nuditatem earum; quia nuditas tue illa sunt.* Ratio igitur hic manifestissima est de sanguinis confusione, quia puta cum avo sunt una caro. si & de nepotibus, quod omnino fieri debet, causa ipsa examinatur, tunc ea ipsa redit: quia mater tua est; Matris & tunc respectus, aut erit physicus, prout sanguinis necessitudine nepotibus juncta est, vel moralis, prout ipsi certa reverentiæ officia sunt exhibenda. Si priorem præsupponis, idem est rationis hujus sensus, ac si diceres: Nuditatis matris est nuditas filii, qui pars viscerum illius fuit & ex ejus sanguine cœluit, eodemque tendit ratio neptis prohibita. qui ex avi sanguine saltem mediate fuit excitata. Sanguis vero ex Sanguine in infinitum ducitur. Si vero ad officia respexeris, nempe ad reverentiæ parentibus debitam, ea in remotione

tioribus gradibus non definit, sed quoties cunque ad ulterio-
rem gradum ascendimus, magis intenditur & duplicatur. Ad-
de, quod parentum nomen, vel omnes ascendentes in infinitum
vel parentes primi gradus tantum denotet; posteriorem signifi-
catum respuit prohibitio, & quominus priorem admittamus,
nulla adjecta restrictio impedit. Solide ea propter III. DN.
THOMASII docuit l. c. §. 141. s. Die Bedeutung im engeren
Verstande aber schicket sich nicht hieher, einmahl weil disfalls alle
Christliche Ausleger übereinstimmen, daß die Elster, Väter und
Uhr. Elster, Väter in diesen Verboth mit begriffen seyn; Zum an-
dern, weil dasjenige, was Gott von der Tochter Tochter hinzuge-
setzet, aus Nothwendigkeit der relation erzwinget, daß unter dem
Wort, Vater, auch der Groß-Vater begriffen werde. Darinß
folget daraus, daß Gott auff den weislaufftigern Verstand gese-
hen habe. Zum andern beweise ichs aus der Ursach des Ge-
setzes, du magst es gleich nach unserer Auslegung betrachten,
oder an den Worten kleben. Den deine Groß-Mutter ist auch im
Zehenden Grad deine Mutter, weil du aus ihrem Geblüth ge-
bohren bist, und die Scham deiner Nissel, wenn sie gleich auch
im zehenden Grad ist, ist auch deine Scham, weil auch diese
deines Geblüthes theilhaftig ist. Je weiter du nun in der aufsteigen-
den Linie kömpst, je grössere Ehrerbietung bist du deinen Vorel-
tern schuldig, weil denselben, auch alle die da zwischen seyn, Ehe-
rbietung zu erweisen schuldig sind, du aber auch allen die da
zwischen seyn, Ehrerbietung schuldig bist. Und je höher du aufstei-
gest, je grössere Ursache der Schamhaftigkeit findest du, als wel-
che an der Ehrerbietung hanget. Parum hic facient exorbitan-
tes illæ opiniones, quod Jus divinum in linea recta ultra primum
gradum non procedat, reliqui vero auctoritate Ecclesia prohibiti, sine
dispensabiles. Vid. PROSPER FAGNANUS. in Comment. ad cap.
5. X. de consangu. & affinit. n. 10. Quod secundus demum gradus
Jure Divino prohibitus sit. Vid. IMMAN GONZALEZ. ad l. c.
Quod qua Jus divinum non ultra quartum gradum procedendum sit.
quia alteratio sanguinis propter admixtionem sanguinis peregrini,
post gradum quartum tanta sit, ut vel nihil, vel saltem pars trigesima
secunda, temperamenti aavorum remaneat. Vid. SANCHEZ apud
BROUWERUM L. 2. c. 9. n. 7. Quod post gradum vicesimum
nuptia in recta linea non prohibeantur, de quibus FAGNANUS d. l.

M

scili-

scilicet his relegatio ad annos nonaginta novem non erit perpetua, sed temporaria, nec abnuent diem solutionis debitoribus suis præfigi ad ultimas nundinas. Vid. DN. D. GEORGI BEYERI. *Dissertatio. De Dispensatione circa matrimonium intra gradus consanguinitatis & affinitatis prohibitos. §. LV.* Tutius autem ac firmitus nunc ex rationibus Juris naturæ huicenus defensis, FILIUS propter consanguinitatem in linea recta *ascendenti* non ducet matrem, nec aviam tam respectu patris quam matris, nec proaviam, nec abaviam, nec ataviam, nec tritaviam, nec majorum quamque. FILIA non nubet patri, avo, proavo, abavo, tritavo aut majorum cuiquam. PATER propter consanguinitatem in linea recta *descendenti*, non ducet filiam, neptem, proneptem, abneptem, atneptem, trineptem aut posterorum quamque. MATER non nubet filio, nepoti, pronepoti, abnepoti, atnepoti, trinepoti aut posterorum cuiquam.

§. LIX.

Et hæc sufficiant de incestu in linea recta, cujus horridum scelus docuit & arguit Jus Naturæ, velut hoc divino suo calculo confirmavit Sacer Codex. Sunt etenim (scribimus hæc ex *Incomparabilis Polyhistoris & magni Theologi*, DN. D. JO. ALBERTI FABRICII. *Delectu Argumentorum & Syllabo Scriptorum, qui veritatem Religionis Christianæ lucubrationibus suis asseruerunt, Cap. XLII. §. III. p. 688.*) *justitia atque æquitas fontes æterni & immutabiles quedam ac sempiternæ rationes, & quemadmodum paritas & imparitas in numeris, ita æquitas in moribus & iniquitas secundum æternas in Numine Ideas æternæ ac necessaria veritate intercedit: Ut vero poenis hæc sit obnoxia, illi præmia proposita sint, uniæ a DEI Rectoris lege dependet, quam natura & ratio exponit, ac veluti promulgat in omnium mortalium conscientia, & quo magis sint inexcusabiles homines, Filius ipse DEI usque quaque in orbe terrarum per Apostolos suos ac verbi præcones repeti denuoque promulgari, explereari, novisque argumentis suaderi jussit: De DEO ipso longe plenius ac perfectius nos instituit, exposuitque fidei salutari rationem & corrupta natura nostra miseriam & reparationem rationi atque nature per se profus incognitam. Nam licet fidem habendam DEO esse jubet hæc dubie ratio; tamen de voluntate DEI circa salutem nostram per fidem in CHRISTUM DEI Filium nihil plane illi per se constabat: Ac licet ratio etiam pulchre videt, quod multi Gentium quoque agno*

vere Philosophi; appetitus vitiosos in homine & cupidines insatiabiles & indomitas, magna esse mala: Tamen horum nec originem nec altitudinem nec quod caput est, efficacem atque salutarem a Gratia DEI per CHRISTUM curam ac medelam satis intellexerunt. Spectant huc WEIDENERI Dissert. dua. de Jure Natura non ex natura & ratione, sed ex sacris literis a priori apodictica ratione cognito & deducendo.
§. LX.

Siquid & valerent testimonia, ac consensus Celebrium eruditorumque Virorum, tunc multa cum gratitudine ac colophonis instar adjicimus III. DN. J. B. DE ROHRS exaltatissimam ratiocinationem, quam hujus thematis gratia, publicavit. in dem Ober-Sächsischen Kirchen-Rechte Libr. III. Cap. III. §. XXVII. p. 686. f. & his quidem verbis: Es hat der groſſe Gott bey dem Verboth der allzunahen Bluths-Freundschaft gewiſſ ſeine heiligen und weiſen Urfachen gehabt; Und wenn wir der Sachen ein wenig nachdenken, ſo finden wir, daß dieses Verboth mit dem natürlichen Recht sehr wohl übereinstimme. (1) Ist unter solchen Personen eine unität und ein Blut. Lev. XIX. 10. welches die zarteste Liebe beweiset, die sie gegen ein ander haben. So unmöglich es nun ist, daß man mit sich selbst concumbiren kann, so kann man von dieser impossibilitate physica auff die impossibilitatem moralem gar wohl folgen, weil solche eben so wohl daraus herfließet, als die verbotene Verletzung seines nächsten aus der socialtät. V. Cap. II. TITII De incestu polygamia, & divor- tio jure naturali prohibitis. (2) Würden die Ehebrüche, und die Hurerey noch vielmehr vermehret werden, in dem solche Bluths-Freunde besammen wohnen, mit einander familiar umgehen, und stets Gelegenheit haben, bey einander zuseyn. (3) Bereichet es zur Erhaltung und Vermehrung des ganken menschlichen Geschlechts, daß frembde Familien mit einander alliiert werden und abhord- rirt es gewiſſ von der menschlichen Societät, wenn die kaum an- gefangene Bluths-Freundschaft und Verwandtschaft alsobald wieder zurück treten solte. (4) Würde es in Politicis sehr gro- ße Unordnung erwecken, wenn dergleichen Heyrathen zulässig wä- ren, was würden nicht da vor factiones entstehen, wie würden sie machen, die andern unterdrücken; Man siehet es, wenn an einigen Höfen oder in einigen Raths-Collegiis gewisse Familien

durch Heyrathen, Bluts- Freundschaften und Schwagerschaften sich mit ein ander aliiiren, wie die grösssten Chargen, die beste Einkünfte und Bequemlichkeiten, auff ihre Söhne, Vettern, Schwieger-Söhne und Schwager transferirt werden, und wie sich denn andere, die nicht zu ihrer Freundschaft gehören, wenn dergleichen Leute alleine das Hefft in Händen haben, vor ihnen ducken und schmiegen müssen, und nichts bekommen, als was die andern nicht haben wollen, oder doch mit langer Zeit, grosser Noth und vieler Mühe. Wären nun nach göttlichen und weltlichen Rechten solche Heyrathen in die nahe Bluts-Freundschaften zulässig, was würde nicht vor Ungleichheit in dem gemeinen Leben daraus erwachsen, die dem Landes-Herrn und seinen Unterthanen sehr beschwerlich wäre, und grosse Unruhe erwecken könnte. Das meiste Geld würde nur stets an gewisse Familien kommen, und bey denselbigen bleiben. Wäre die Frau todt, so nähm der Mann seiner Frauens Schwester, oder seine Schwiegermutter. Da über dieses bisweilen der Gehorsam und Befehl, bisweilen die Bekandschaft und Vertraulichkeit, oftters auch die Hoffnung zur Erbschaft dergleichen Heyrathen facilitiren würde, so würden einige Familien lange Zeit nach einander in Flor und Ansehen bey Gelde und Einkünften stehn, und ihren Reichthum und Macht andern zum präjudiz missbrauchen, andere hingegen würden verachtet und untergedrückt bleiben, hiersüber würden die andern diese bereben, und ihnen auch so viel als möglich zu Schaden suchen, und also hiedurch nichts als Zwissigkeit in dem gemeinen Leben entstehen. (5) Wird man auch keinen rechtmässigen Endzweck zu nennen wissen, warumb dergleichen Ehen zu erlauben wären, indem die Erhaltung des menschlichen Geschlechts durch fremde Ehen gar wohl befördert werden kann, und die Weibes-Personen zu keinen Zeiten so rar gewesen, daß man nothwendig seinen nächsten Bluts-Freunde zu Ehegatten hätte erwählen müssen. Tantum,

S. D. G.

65 717

AB: 65717

X 2290245

VD 17

Farbkarte #13

B.I.G.

12

DE
INCESTU
IN
LINEA RECTA,
ADVERSUS
NOVATURIENTIUM
OFFENDICULA
Sub Auspiciis Divinis

ET
SENSU SUMME REV. THEOL. FACULTATIS,
sobrie ac pie
ratiocinatur

JOHANNES JOACHIM
WEIDENERUS,

S. S. THEOL. D. EJUSDEMQUE P. P. O. FACULTATIS SUÆ
SENIOR ET AD DIV. MARIE PASTOR.

ROSTOCHII,
Typis NICOLAI SCHWIGEROVII, Ampliff. Senatus Tipogr.

